

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการที่ผู้วิจัย ได้ลงพื้นที่เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์และการสังเกตการณ์กลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในพื้นที่ต่างๆทั่วประเทศจำนวน 34 คนเพื่อต้องการจะทราบถึงการก่อตั้งและบทบาททางการเมืองของสาขาพรรคการเมืองไทยภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 เพื่อที่จะนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และให้ข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาสาขาพรรคการเมืองไทยต่อไป ในส่วนของบทนี้ผู้วิจัยได้จัดลำดับการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 การก่อตั้งสาขาพรรคการเมืองไทยภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

ตอนที่ 2 บทบาททางการเมืองของสาขาพรรคการเมืองไทยภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรคในการก่อตั้งและบทบาททางการเมืองของสาขาพรรคการเมืองไทย ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะในการก่อตั้งและบทบาททางการเมืองของสาขาพรรคการเมืองไทย

ตอนที่ 1 การก่อตั้งสาขาพรรคการเมืองไทยภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

1.1 ความเป็นมาของการก่อตั้งสาขาพรรค

จากการสัมภาษณ์ผู้ริเริ่มก่อตั้งสาขาพรรค ประธานและกรรมการสาขาพรรค รวมทั้งผู้เกี่ยวข้องกับสาขาพรรคต่างๆถึงความเป็นมาของการก่อตั้งสาขาพรรคจากกลุ่มตัวอย่างพบว่า

---

⁵ในการนำเสนอตัวอย่างคำสัมภาษณ์ในบทนี้ ผู้วิจัยจะเรียงลำดับคำให้สัมภาษณ์ตามรายนามต่อไปนี้ตลอดทั้งบท คือ สาขาพรรคประชาธิปัตย์ สาขาพรรคภูมิใจไทย สาขาพรรคเพื่อฟ้าดิน และสาขาพรรคมาตุภูมิตามลำดับ

ในส่วนสาขาพรรคประชาธิปัตย์มีประเด็นสำคัญ คือ ส่วนหนึ่งมาจากส.ส.ในพื้นที่ (ส.ส.องอาจ คล้ามไพบูลย์) เป็นผู้มอบหมายให้ดำเนินการจัดหาบุคคลต่าง ๆ มาร่วมประชุมก่อตั้ง ส่วนสาขาพรรค ภูมิภาคไทยมีประเด็นสำคัญ คือ มีรายชื่อกรรมการสาขาพรรคมาจากบุคคลระดับ “แกนนำ” ของ พรรคแล้วให้ดำเนินการก่อตั้งสาขาพรรคขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการของกฎหมาย ส่วนสาขา พรรคเพื่อฟ้าดินพบว่าเห็นความสำคัญของนโยบายพรรคเพื่อฟ้าดินที่เน้นทำประโยชน์แก่ประชาชน และประเทศชาติจึงมีการก่อตั้งสาขาพรรคขึ้นเป็นประเด็นสำคัญ สำหรับสาขาพรรคมาตุภูมิพบว่า บางคนให้ข้อมูลว่าผู้ที่เข้ามาเป็นหัวหน้าพรรค คือ พลเอกสนธิ บุญยรัตกลินต้องการเข้ามา “เล่น การเมือง” จึงมีการตั้งพรรคมาตุภูมิขึ้นและดำเนินการก่อตั้งสาขาพรรคตามที่กฎหมายกำหนดเป็น ประเด็นสำคัญ แต่บางคนที่เป็นผู้ริเริ่มก่อตั้งสาขาพรรคมาตุภูมิก็ให้ข้อมูลว่าตนเองต้องการ “เล่น การเมือง” เมื่อพรรคประชาธิปัตย์ยังไม่ให้โอกาสจึงแยกตัวออกมาก่อตั้งสาขาพรรคมาตุภูมิ ดัง ตัวอย่างคำสัมภาษณ์ที่จะยกมาเสนอดังต่อไปนี้

“...ความเป็นจริงตอนนั้น ก็เริ่ม ก็ท่านองอาจ คล้ามไพบูลย์ ส.ส.พรรคประชาธิปัตย์ เป็นส.ส.เขต 10 ก็ได้มอบหมายให้ผมนี้ สว่าง ทิพย์ขวัญนี้ไปสรรหาบุคคลมาประชุมแกนนำเพื่อ จัดตั้งสาขาพรรค ก็ไปได้มา ได้มาก็ประมาณวันนั้นก็ 13 คน...” (สัมภาษณ์ สว่าง ทิพย์ขวัญ 27 สิงหาคม 2555)

“...ตามที่รู้เนาะ คือว่า สาขานี้ที่จะเปิดสาขา จริงๆแล้ว ทางตัวสาขานี้เป็นผู้ร้องขอขึ้นไป ...แต่ที่จริง ตัวพรรคนี้เป็นคนมอบหมายให้เราทำไป เพื่อให้ถูกต้องเท่านั้นเอง” (สัมภาษณ์ ศักดา จริงจิตร 21 มิถุนายน 2555)

“...กรรมการสาขาเขามีรายชื่ออยู่แล้ว...มีรายชื่อเตรียมไว้แล้ว แล้วก็เขียนใส่มือให้... วางตัวไว้หมดแล้ว คือ ส่วนมากเขาจะทำกันแบบนี้ทั้งนั้นแล้วให้สมาชิกรับรอง...” (สัมภาษณ์ ศักดา จริงจิตร 21 มิถุนายน 2555)

“...ปัจจุบันนี้ พรรคการเมืองส่วนใหญ่เนี่ยเป็นพรรคการเมืองที่ไม่ได้เป็นของ ประชาชน เป็นของนายทุนเข้าไปหาผลประโยชน์เพื่อตัวเอง เพื่อครอบครัวและพวกพ้องของตัวเอง ทั้งนั้น ไม่ได้ทำเพื่อประชาชนที่แท้จริง นโยบายพรรค เราเห็นแล้วว่า นโยบายพรรคเพื่อฟ้าดิน จะต้องให้ประชาชนทราบว่าการเมือง ประชาชนต้องมีการเมืองนะ แม้จะไม่เกี่ยวข้อง การเมืองก็จะ มาเกี่ยวข้องกับพวกเรา...” (สัมภาษณ์ จานงค์ สัจจวรรณ 5 กรกฎาคม 2555)

“...พรรคมาตุภูมิมีหัวหน้าพรรค คือ พลเอกสนธิ บุญยรัตกลินก็อยากจะเข้ามาเล่น การเมือง ที่นี้ การเล่นเกมการเมืองก็ตั้งพรรคก็ต้องมีสาขาพรรคตามกฎหมายเท่านั้นเอง ก็ตั้งเว้ย ก็ตั้งกัน เท่านั้นแหละ มันง่ายๆ คนระดับนี้ แค่สั่ง มันก็ต้องทำเท่านั้นเอง...” (สัมภาษณ์ ศุภกาญจนะ หิรัญญะเวช 18 กรกฎาคม 2555)

“...คือ ทุกคนที่ว่ามาตั้งสาขานี้ อดีตก็เคยเป็นสมาชิกของพรรคประชาธิปัตย์ ก็เพราะว่าก่อนหน้านี้ ประชาธิปัตย์เขาดำเนินมาต่อเนื่อง เขาต่อเนื่องมายาวนานแล้ว พอเดิบทมาเราก็ตมาเจอแล้ว เพราะฉะนั้น เรามีความชอบเป็นบรรทัดฐาน พอถึงจุดหนึ่งแล้ว เราอยากเล่นการเมืองบ้าง เราเป็นคนหนุ่ม อยู่ในฐานะที่ว่าพอจะดำเนินได้ในระดับหนึ่ง เราก็เลยมีการแตกตัวออกมาเหมือนกับกลุ่มต่างๆ ถ้าไม่มีการออกมาครั้งนี้ เราก็ไม่มีโอกาสได้เล่นการเมือง...” (สัมภาษณ์ ขจร แสงสุรินทร์ 20 มิถุนายน 2555)

1.2 เหตุผลของการก่อตั้งสาขาพรรค

จากการสัมภาษณ์ผู้ริเริ่มก่อตั้งสาขาพรรคและประธานสาขาพรรคต่างๆถึงเหตุผลของการก่อตั้งสาขาพรรคจากกลุ่มตัวอย่างพบว่าในส่วนสาขาพรรคประชาธิปัตย์มีประเด็นสำคัญคือ เพื่อที่จะพัฒนาสาขาพรรคให้เข้มแข็งซึ่งเมื่อสาขาพรรคมีความเข้มแข็งแล้วก็จะส่งผลให้พรรคการเมืองมีความเข้มแข็งตามไปด้วย ส่วนสาขาพรรคภูมิใจไทยพบว่าก่อตั้งสาขาพรรคให้ถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนดในพื้นที่ที่ตนเองมีฐานเสียงอยู่เป็นประเด็นสำคัญ สำหรับสาขาพรรคเพื่อฟ้าดินพบว่าเหตุผลของการก่อตั้งสาขาพรรคก็เพื่อทำประโยชน์แก่ประเทศชาติ สังคมและประชาชนเป็นประเด็นสำคัญ ส่วนสาขาพรรคมาตุภูมิมีประเด็นสำคัญ คือ ทางพรรคใหญ่มาติดต่อให้ก่อตั้งสาขาพรรคเพื่อทำให้ถูกต้องตามกฎหมายและเพื่อรักษาพรรคไว้ แต่บางคนซึ่งเป็นผู้ริเริ่มก่อตั้งสาขาพรรคมาตุภูมิก็ให้ข้อมูลว่าการก่อตั้งสาขาพรรคแห่งนี้ก็เพราะอยากทำงานการเมือง อยากมีส่วนร่วมทางการเมือง ดังตัวอย่างคำสัมภาษณ์ที่จะยกมาเสนอดังต่อไปนี้

“...เหตุผล ก็คือ การพัฒนาทางองค์กรทางการเมือง พัฒนาสาขาพรรค ก็สาขาพรรคเป็นแขนขาของพรรค ถ้าสาขาพรรคแข็ง...พรรคการเมืองก็เข้มแข็ง...” (สัมภาษณ์ สว่าง ทิพย์ขวัญ 27 สิงหาคม 2555)

“...จริงๆเนี่ยเหตุผลมันก็เป็นเหตุทางกฎหมายก่อน ก็คือ...ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองเนี่ย บอกว่าการๆจะมีการก่อตั้งพรรคการเมืองขึ้นมา พอทราบใช่ไหมครับว่าจะต้องมีสาขาพรรคอย่างน้อยภาคละ 1 ไร่ไหมครับ จัดตั้งสาขาพรรคที่ภาคได้จึงเป็นความจำเป็นทางกฎหมาย ตามกฎหมาย...แต่เหตุผลที่ไปจัดตั้งที่ตรงเนี่ย เหตุผลก็เพราะผมเป็นคนตรงแล้วก็ทำงานทางด้านการเมืองที่ตรง...” (สัมภาษณ์ สุขชัย ใจสมุทร 23 กรกฎาคม 2555)

“...ก็เหมือนกันทุกพรรค ตั้งเพื่ออะไร พรรคตั้งเพื่อให้ถูกต้องตามกฎหมายเท่านั้นเอง” (สัมภาษณ์ ศักดา จริงจิตร 21 มิถุนายน 2555)

“...เราเห็นว่าพรรคนี้น่าจะเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติและสังคมอย่างแท้จริง แม้จะเห็นว่าสามารถดำเนินการได้อย่างยากลำบากก็ตามเพราะว่า...ถ้าไม่มีคนริเริ่มทำ การเมืองคงวนเวียนอยู่อย่างเดิมหรือว่าเลวร้ายยิ่งกว่าเดิม...” (สัมภาษณ์ จำนงค์ สัจจวรรณ์ 5 กรกฎาคม 2555)

“...ประชาชนเราทำเป็นหลัก การเมืองของเราที่ทำงานเข้ากับประชาชน...เราไม่หวังที่จะไปบริหารประเทศ แต่เราทำงานมุ่งเป้าหมายไปทำงานเพื่อประชาชน เป็นความสุขของประชาชน...” (สัมภาษณ์ ชอบ สมกระโทก 4 กรกฎาคม 2555)

“...ตั้งสาขาพรรคนี้มัน คือ กฎหมายกกด. คือ เขาจะต้องมีให้ครบ 4 ภาคใช่ไหม ทางผู้บริหารเขาก็เน้นที่จังหวัดสุรินทร์ ประชุมกัน ก็ตั้งสาขา เพื่อให้ถูกกฎหมายกกด. แต่ถามว่ามาตุภูมินี้มีเป้าหมายจะส่งผู้สมัครที่จังหวัดสุรินทร์ไหม ไม่มี ที่นี้ การตั้งที่นี้เพื่อหาสมาชิกให้ครบตามกฎหมายเท่านั้นเอง อันนี้คือ เป้าหมายยังไม่ลวงเลยไปถึงว่าจะส่งผู้สมัครที่นี้ ยังๆไม่ถึง...มันเป็นการรักษาพรรค...เราทำให้ถูกต้องเท่านั้นเอง...” (สัมภาษณ์ ศุภกาญจนะ หิรัญญะเวช 18 กรกฎาคม 2555)

“...แต่เหตุผลที่มาตั้งในพัทลุง ทางเราผู้ริเริ่มทั้งหมดไปขออนุญาตพรรคว่าขอมาตั้งสาขาเพื่อให้เป็นไปตามอุดมการณ์ของเราที่เราตั้งใจเอาไว้ว่าเราต้องการเล่นการเมือง ทำงานการเมืองแล้วมีส่วนร่วมทางการเมือง...เราจะ ไปอยู่พรรคอื่น เราไม่รู้จักเขา เราไปขอเข้าไป เขาก็ไม่ให้โอกาสเรา...แต่ว่าพรรคนี้เขาก็เปิดโอกาสให้เราแล้วเขาก็ยินดีที่จะมาให้ตั้งสาขาที่พัทลุง เขายินดี เราคุยกับเขาในเรื่องตัวนี้...เราอยากทำงานในพื้นที่ของเรา อยากสร้างอาณาจักรของเรา...” (สัมภาษณ์ ขจร แสงสุรินทร์ 20 มิถุนายน 2555)

1.3 สาเหตุที่เข้ามาสู่พรรคหรือร่วมงานทางการเมืองกับพรรค

จากการสัมภาษณ์ผู้ริเริ่มก่อตั้งสาขาพรรค ประชาชนและกรรมการสาขาพรรครวมทั้งผู้เกี่ยวข้องกับสาขาพรรคต่างๆถึงสาเหตุที่เข้ามาสู่พรรคหรือร่วมงานทางการเมืองกับพรรคจากกลุ่มตัวอย่างพบว่าในส่วนสาขาพรรคประชาธิปไตยมีประเด็นสำคัญ คือ เพราะความเป็นสถาบันทางการเมืองของพรรคที่มีความมั่นคง ยาวนาน เป็นพรรคการเมืองที่ส่งเสริมสถาบันหลัก มีหลักการยึดถือความถูกต้อง ชอบตัวบุคคลในพรรค เล่นการเมืองอย่างสร้างสรรค์และมีอุดมการณ์ ส่วนสาขาพรรคภูมิใจไทยมีประเด็นสำคัญ คือ ประการแรก เข้าสู่พรรคภูมิใจไทยเพราะชอบนโยบายพรรค ประการที่สอง เข้าสู่พรรคภูมิใจไทยเพราะมาจากการรู้จักกันเป็นการส่วนตัวและประการที่สาม เข้าสู่พรรคภูมิใจไทยเพื่อร่วมแก้ปัญหาของชาติบ้านเมืองและชอบการเมืองอยู่ในแวดวงการเมืองมานาน สำหรับสาขาพรรคเพื่อฟ้าดินมีประเด็นสำคัญ คือ มีความศรัทธาในนโยบายและอุดมการณ์ทางการเมืองของพรรคที่เน้นทำงานเพื่อประชาชน ส่วนสาขาพรรคมาตุภูมิพบว่าบางคนก็ให้ข้อมูลว่าสาเหตุที่เข้ามาสู่พรรค ก็คือ มีความชอบนโยบายและหัวหน้าพรรค แต่บางคนที่เป็นประธานสาขาพรรคมาตุภูมิก็ให้ข้อมูลว่าเป็นการช่วยเหลือพรรคเพื่อให้ตั้งพรรคได้เป็นประเด็นสำคัญ ดังตัวอย่างคำสัมภาษณ์ที่จะยกมาเสนอดังต่อไปนี้

“...ก็ชอบประชาธิปไตย คิดว่าประชาธิปไตยเป็นสถาบันทางการเมือง เป็นสถาบัน คือ... เขายืนหยัดมา 66 ปี ก็ถือว่ามีความมั่นคง...” (สัมภาษณ์ สว่าง ทิพย์ขวัญ 27 สิงหาคม 2555)

“...อุดมการณ์ไง อุดมการณ์ของพรรคประชาธิปไตย...เขามีอุดมการณ์ อุดมการณ์เขาไม่เปลี่ยนแปลง...” (สัมภาษณ์ บุญเกิด อารีย์สันติชัย 27 สิงหาคม 2555)

“...ในส่วนตัวพี่เลยนะ พรรคประชาธิปไตย...ยังเป็นพรรคที่ส่งเสริมสถาบันหลักนะแล้ว มีหลักการ...เป็นพรรคที่ถูกต้อง พี่จึงมาสมัครสมาชิก...” (สัมภาษณ์ ยุวดี มังกามูดี 27 สิงหาคม 2555)

“ได้จักท่านชวน...แล้วชอบประชาธิปไตย ความเป็นประชาธิปไตย รู้สึกว่าเป็นพรรคที่ไม่ใช่แค่คนที่ไม่ใช่ผู้มีอิทธิพลอะไรอย่างนี้ ก็เลยชอบตรงนี้ การเล่นการเมืองอย่างสร้างสรรค์ อุดมการณ์ที่ดี” (สัมภาษณ์ พรชัย สัตยวงศ์ 22 มิถุนายน 2555)

“...ก็ชอบนโยบายและก็ทำงานใกล้ชิดการเมืองมาพอสมควร สนใจการเมืองมา 10 ปี ก็มาสมัครสมาชิก...” (สัมภาษณ์ เฉลิม พุฒลพ 7 กรกฎาคม 2555)

“ชอบนโยบายของพรรค นโยบายพรรคมันตรงกับพื้นฐานที่เราเป็นปัจจุบัน ตัวผู้สมัครส.ส. เขตนี้ เราก็ทำงานร่วมกันมาตลอดและประธานสาขาพรรคโดยส่วนตัวเราก็สนิทกัน” (สัมภาษณ์ ทรงชัย ยิ่งดี 10 กรกฎาคม 2555)

“...มันเป็นความสัมพันธ์ส่วนตัวระหว่าง ส.ส. กับเรา ความสัมพันธ์ส่วนตัวที่เรานับถือกัน...” (สัมภาษณ์ นิยา คงพิบูลย์ 10 กรกฎาคม 2555)

“...อย่างตัวผมนะ ผมชอบเล่นการเมืองมาตั้งแต่เด็กแล้วก็มาอยู่พรรคภูมิใจไทยนี่ก็ถือว่าเป็นนโยบายหลักที่สำคัญ...” (สัมภาษณ์ เชิดพงษ์ ดอกประโคน 13 กรกฎาคม 2555)

“...ไม่ได้รับการชักชวน เรารู้จักกัน คือ รู้จักกับท่าน เพราะลูกสาวทำงานอยู่ที่นั่น (พรรคภูมิใจไทย) ไม่ได้ตั้งใจมาเป็น” (สัมภาษณ์ ศักดา จริงจิตร 21 มิถุนายน 2555)

“ถ้าจะถาม ถ้าจะติดตามถึงที่มาของพรรคภูมิใจไทยจะเห็นได้ว่าที่มาของพรรคภูมิใจไทย การรวมตัวของกลุ่มส.ส.หรือกลุ่มนักการเมืองที่เดิมส่วนใหญ่เป็นสมาชิกของพรรคพลังประชาชน ก็เป็นแกนนำในพรรคพลังประชาชน เมื่อพรรคพลังประชาชนถูกยุบเหล่านี้ คือ กลุ่มที่ไม่ตัดสินใจไปอยู่พรรคเพื่อไทย กลุ่มหนึ่งซึ่งหันมาสนับสนุนคุณอภิสิทธิ์ให้เป็นนายกรัฐมนตรีมาก่อนตั้งพรรคภูมิใจไทย พอพรรคพลังประชาชนถูกยุบนี้ คนเป็นส.ส.มีเวลา 60 วันในการสังกัดพรรคการเมือง เรากลุ่มนั้นไม่ได้ไปอยู่กับเพื่อไทยซึ่งจดทะเบียนรองรับไว้แล้ว แต่เราออกมาแล้วมาอยู่ภูมิใจไทยและเป็นกลุ่มส.ส.ที่ยกมือสนับสนุนคุณอภิสิทธิ์เป็นนายกรัฐมนตรี ซึ่งตรงนั้นเหตุผลที่เราทำ ก็คือ เราเห็นว่าก่อนหน้านี้บ้านเมืองมันมีความขัดแย้งมากมายน มีการใช้ความรุนแรงกัน อะไรหลายสิ่งหลายอย่างซึ่งเราเรียกว่าตุลาการภิวัตน์เข้ามาแก้ปัญหาบ้านเมือง ยุบพรรคการเมือง

ซึ่งเราคิดว่าถ้าเราไปอยู่พรรคเพื่อไทยต่อ คิดว่าสถานการณ์มันก็คงวนอยู่ในจุดเดิมอาจจะมี ความรุนแรงหรือจะมีการปฏิวัติ รัฐประหารขึ้นมา จึงตัดสินใจว่ามาร่วมแก้ปัญหาบ้านเมือง เราจึงตัดสินใจแยกกันกับเพื่อนส.ส.ซึ่งเคยอยู่ด้วยกันในพรรคพลังประชาชนยกมาสนับสนุนพรรค ประชาธิปัตย์ นั่นคือ เหตุจูงใจ...” (สัมภาษณ์ สุภชัย ใจสมุทร 23 กรกฎาคม 2555)

“...ชอบนโยบายพรรคบุญนิยม...ผู้ที่ทำหน้าที่ทางการเมืองของพรรคไม่ว่าตำแหน่ง ใดๆจะไม่เอาเงินรายได้หรือผลประโยชน์ที่ถูกต้องเข้ามาเป็นส่วนตัวโดยเด็ดขาด ตรงนี้ถือว่า เป็นไม้ตายของพรรคซึ่งถ้าเทียบกับพรรคอื่นแล้วคงไม่มี...” (สัมภาษณ์ สิบเอกกมล พรหมมาก 17 กรกฎาคม 2555)

“เห็นว่าพรรคนี้เป็นพรรคที่ทำงานเพื่อประชาชนจริงๆ มันเป็นเรื่องที่เราต้องการให้มี พรรคแบบนี้ เราก็ขอเป็นสมาชิกของเขาด้วย ถึงจะให้เราทำอะไร เราก็ทำ เราเห็นประโยชน์”

(สัมภาษณ์ เพ็ชรเพชร ศรีอุทิศ 4 กรกฎาคม 2555)

“...เราอยากมีส่วนร่วมทางการเมือง อยากทำงานทางการเมืองแล้วก็...เรามีความนิยม ในตัวของหัวหน้าพรรค เราชื่นชอบ แล้วหลักการ นโยบายของแกที่ออกมาเราพอใจ เราพอใจในสิ่ง ที่เป็นนโยบายพรรค เรารับได้...” (สัมภาษณ์ ขจร แสงสุรินทร์ 20 มิถุนายน 2555)

“...สนใจในนโยบายพรรค เห็นเขาบอกว่านโยบายที่ให้มา...ให้มาปรองดองกันแล้วก็ ชอบคุณสนธิค่ะ” (สัมภาษณ์ กฤษณา จันทร์ตา 6 กรกฎาคม 2555)

“...ช่วยเหลือกันๆ ช่วยเหลือให้ตั้งพรรคให้ได้...” (สัมภาษณ์ สุภกาญจนะ หิรัญญะเวช 18 กรกฎาคม 2555)

1.4 ปัจจัยที่สำคัญในการก่อตั้งสาขาพรรค

จากการสัมภาษณ์ผู้ริเริ่มก่อตั้งสาขาพรรค ประธานและกรรมการสาขาพรรครวมทั้ง ผู้เกี่ยวข้องกับสาขาพรรคต่างๆถึงปัจจัยที่สำคัญในการก่อตั้งสาขาพรรคจากกลุ่มตัวอย่างพบว่าใน ส่วนสาขาพรรคประชาธิปัตย์มีประเด็นสำคัญ คือ จะต้องอาศัยปัจจัยหลายๆอย่างประกอบกันจึงจะ ก่อตั้งสาขาพรรคได้สำเร็จ อาทิเช่น สมาชิกพรรค ผู้สนับสนุน เงินทุน กฎหมาย นโยบายและ อุดมการณ์พรรค เป็นต้น ส่วนสาขาพรรคภูมิใจไทยพบว่ามี 2 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยในทางบวก คือ ความนิยมชมชอบในพรรคภูมิใจไทยของประชาชนในพื้นที่ซึ่งมีอยู่ถึงแม้จะไม่มากนักก็ตาม ส่วน ปัจจัยในทางลบ คือ ความนิยมชมชอบพรรคประชาธิปัตย์เป็นประเด็นสำคัญ แต่บางคนซึ่งเป็น สมาชิกพรรคภูมิใจไทยก็ให้ข้อมูลว่าปัจจัยที่มีความสำคัญในการก่อตั้งสาขาพรรค คือ นโยบาย พรรคที่สมาชิกยอมรับและเงินทุน สำหรับสาขาพรรคเพื่อฟ้าดินมีประเด็นสำคัญ คือ การได้รับความ สนับสนุนจากพรรคสำนักงานใหญ่และชุมชน ในส่วนของสาขาพรรคมาตุภูมิพบว่าปัจจัยที่มี ความสำคัญในการก่อตั้งสาขาพรรคนั้น ก็คือ นโยบาย อุดมการณ์และข้อบังคับพรรคเป็นประเด็น

สำคัญ ในส่วนของกกต.พบว่า กกต.บางคนก็ให้ข้อมูลว่าจะต้องอาศัยปัจจัยหลายๆส่วนประกอบกัน โดยเห็นว่าประชาชนเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญที่สุดและกกต.บางคนซึ่งเป็นกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดก็ให้ข้อมูลว่าการปฏิบัติตามขั้นตอนของกฎหมาย สมาชิกหรือกรรมการสาขาพรรคจะต้องมีอุดมการณ์ทางการเมืองและความพร้อมของพรรคการเมืองในด้านต่างๆที่จะทำให้การก่อตั้งสาขาพรรคประสบผลสำเร็จเป็นปัจจัยสำคัญ ดังตัวอย่างคำสัมภาษณ์ที่จะยกมาเสนอ ดังต่อไปนี้

“...ทุกอย่างมันก็ไปพร้อมๆหลายๆปัจจัย คือ การที่เราสรรหาคนที่มีความศักยภาพ เข้าใจการเมือง...รู้จักหาคนที่มีความรู้เพื่อเวลาเราจัดงาน เราจัดประชุมก็ต้องมีการเลี้ยงกันบ้างแล้วมีคนบริจาคมาบ้าง...พอเราประชุมนี้ เสียขวัญเขาก็จ่ายให้...เขาเรียกว่าร่วมกัน ช่วยกัน ช่วยกันจัดประชุมช่วยกันดูแลสาขาพรรค บุคคลที่มาก็ทำด้วยจิตอาสา” (สัมภาษณ์ สว่าง ทิพย์ขวัญ 27 สิงหาคม 2555)

“...สมาชิกพรรค บุคลากร หมายถึง บุคลากรที่จะมารองรับกิจกรรมประจำของสาขาพรรคแล้วก็มีคณะกรรมการ แล้วก็เจ้าหน้าที่ นโยบายและอุดมการณ์พรรค...กฎหมายพรรคการเมืองเป็นปัจจัยครับ...” (สัมภาษณ์ พรชัย สัตยวงศ์ 22 มิถุนายน 2555)

“ต้องพูดในข้อเท็จจริงอย่างหนึ่ง ข้อเท็จจริงที่มีอยู่ว่าภาคใต้เป็นภาคที่มีความนิยมกับพรรคการเมืองประชาธิปไตยส่วนใหญ่ นะครับ เพราะฉะนั้น ก็คือ การไปตั้งสาขาพรรคนี้ย่อมหมายถึง การที่จะต้องมีการต้องไปทำกิจกรรมทางการเมือง ต้องไปขยาย ต้องไปชักชวนให้พี่น้องประชาชนมาเป็นสมาชิกของพรรค เพราะฉะนั้น ในพื้นที่ที่มันมีความนิยมต่อพรรคประชาธิปไตยมากอย่างนี้ การดำเนินกิจกรรมทางการเมืองอาจจะไม่มีความราบรื่นหรือสะดวกรหรือได้รับการสนับสนุนอันนี้ คือ ปัจจัยในทางลบ ปัจจัยในทางบวก ก็คือ ว่าต้องยอมรับว่าในทุกพื้นที่มันไม่มีพรรคการเมืองไหนที่ได้รับความนิยมอย่าง 100% ภาคใต้ถึงแม้ว่าจะเป็นเขตของพรรคประชาธิปไตย แต่มีคนที่ไม่ชอบหรือไม่สนับสนุนพรรคประชาธิปไตยก็มีอยู่มากอย่างน้อยก็ถ้าพยายามที่จะพูดในทางเฉลี่ยนี้ประมาณสัก 20 % หรือ 30 % ก็เป็นบุคคลที่ไม่สนับสนุนพรรคประชาธิปไตยมันก็เป็นปัจจัยทางบวกที่ถือเป็นช่องทางที่ทำให้ประชาชนเหล่านั้น ถ้าสนใจในกิจกรรมของพรรค เห็นว่าพรรคภูมิใจไทยเป็นพรรคการเมืองหนึ่งซึ่งเขาเห็นชอบ ชื่นชอบนโยบาย เขาก็อาจจะมาสนับสนุน มาเป็นสมาชิกพรรค...” (สัมภาษณ์ ศุภชัย ใจสมุทร 23 กรกฎาคม 2555)

“...มันอยู่ที่นโยบายของพรรคที่สมาชิกเขายอมรับแล้วเงินทุนเนี่ยมันก็สำคัญๆ เพราะว่าเรื่องการจัดสรรของส่วนกลางมันไม่พอในการใช้จ่ายนะ...” (สัมภาษณ์ เฉลิม พุดลพ 7 กรกฎาคม 2555)

“...คือ การได้รับความสนับสนุนจากพรรคสำนักงานใหญ่น่าจะมาอันดับแรก พรรคสำนักงานใหญ่เขาก็อยากได้ๆอยากมีสาขาที่กรุงเทพฯด้วยนะค่ะ เขาก็สนับสนุนเรา คือ ขาดเหลืออะไรก็บอกกันแบบนี้ะ เขาเป็นฝ่ายที่จะจัดหาอุปกรณ์สำนักงาน หาสถานที่ หาดะไรที่จะให้มีบุคลากรที่จะดำเนินงานไปได้ คือ พรรคใหญ่เป็นปัจจัยสำคัญอันดับแรกเลยนะ...คือ ชุมชนก็มีส่วนสนับสนุนการจัดตั้งสาขาพรรคแห่งนี้ด้วย เขายินดีที่จะเกิดสาขาพรรคเป็นพรรคสหกรณ์ชื่อแรกๆเลยก่อนที่จะเป็นพรรคเพื่อฟ้าดิน...” (สัมภาษณ์ ลัดดา ปิยะวงศ์รุ่งเรือง 8 พฤษภาคม 2555)

“...ตัวนโยบายนี้มันเป็นตัวหลักอยู่แล้วของพรรค ส่วนอุดมการณ์ก็ตามแนวทางมูลเหตุจูงใจของเรา ส่วนข้อบังคับพรรคก็เป็นสิ่งที่ต้องปฏิบัติตาม ดังนั้น มันจะมีส่วน มันจะควบคุมซึ่งกันและกัน มันจะขาดตัวใดตัวหนึ่งไปไม่ได้...” (สัมภาษณ์ ขจร แสงสุรินทร์ 20 มิถุนายน 2555)

“...ปัจจัยที่สำคัญในการจัดตั้งสาขาพรรคจะต้องอาศัยปัจจัยหลายๆส่วนประกอบกัน โดยประชาชนเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดเนื่องจากเป็นฐานสนับสนุนที่สำคัญของพรรคหรือสาขาพรรค นอกจากประชาชนแล้วก็จะมีพรรคการเมือง ภาครัฐ และองค์กรเอกชน” (สัมภาษณ์ ชีวินรัตน์ แก้ววิฒนะบวร 1 พฤษภาคม 2555)

“ปัจจัยที่จะทำให้การจัดตั้งสาขาพรรคประสบผลสำเร็จมี 3 ประการ ข้อแรก คือ การปฏิบัติเป็นไปตามกฎหมาย คือ มันมีขั้นตอน มีระเบียบ มีกฎหมายซึ่งจะต้องดำเนินการอยู่แต่ว่าสาขาพรรคส่วนใหญ่แล้วเขาไม่ค่อยทำกัน เช่น กฎหมายกำหนดให้ทำ บางทีก็เลยกฎหมายบ้าง ข้อ 2 ก็คือ ตัวสมาชิกพรรคหรือบุคคลที่ได้รับเลือกเป็นกรรมการสาขาพรรคนี้จะต้องมีอุดมการณ์ทางการเมือง ประการที่ 3 พรรคการเมืองนั้นจะต้องมีความพร้อมในด้านต่างๆ เช่น การหาสมาชิกพรรค การสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับสมาชิก ปัจจัยต่างๆเหล่านี้จะทำให้การจัดตั้งสาขาพรรคประสบผลสำเร็จ” (สัมภาษณ์ สติศย์ ศรีสุพัฒน์วงศ์ 12 กรกฎาคม 2555)

1.5 บทบาทในการก่อตั้งสาขาพรรค

จากการสัมภาษณ์ผู้ริเริ่มก่อตั้งสาขาพรรค ประธานและกรรมการสาขาพรรครวมทั้งผู้เกี่ยวข้องกับสาขาพรรคต่างๆถึงบทบาทในการก่อตั้งสาขาพรรคการเมืองจากกลุ่มตัวอย่างพบว่า ในส่วนสาขาพรรคประชาธิปไตยมีประเด็นสำคัญ คือ จะต้องไปสรรหาคนที่มีความสนใจที่จะสนับสนุน ช่วยเหลือการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองของสาขาพรรครวมทั้งผู้ที่จะสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการประชุมก่อตั้งสาขาพรรคด้วยและต้องหาสมาชิกให้ครบตามที่ข้อบังคับพรรคกำหนดจึงจะสามารถจัดประชุมได้ ส่วนสาขาพรรคภูมิภาคไทยมีประเด็นสำคัญ คือ มีบทบาทในการก่อตั้งสาขาพรรคโดยการหาสมาชิกพรรคและหาบุคคลที่จะมาร่วมเป็นกรรมการสาขาพรรคสำหรับสาขาพรรคเพื่อฟ้าดินพบว่า มีบทบาทในการก่อตั้งสาขาพรรคโดยการร่วมประชุม ร่วมปรึกษาหารือกัน ช่วยให้คำแนะนำและกำลังใจในการเตรียมการก่อตั้งสาขาพรรคและรวบรวม

สมาชิกให้ครบเป็นประเด็นสำคัญ ในส่วนสาขาพรรคมาตุภูมิพบว่ามึบบทบาทในการหาสมาชิกพรรคในพื้นที่ต่างๆ โดยจะมีการเข้าไปชี้แจงถึงแนวความคิดและนโยบายพรรคให้ประชาชนได้เข้าใจ รวมทั้งดำเนินการจัดประชุมเพื่อก่อตั้งสาขาพรรคและเลือกคณะกรรมการสาขาพรรค มีบางคนที่ เป็นประธานสาขาพรรคมาตุภูมิก็ให้ข้อมูลว่าหาสมาชิกพรรคเพื่อก่อตั้งสาขานั้น ไม่ยากเพราะอาศัยพรรคพวกหรือหัวหน้ากลุ่มไปเกณฑ์คนมาเป็นสมาชิกเป็นประเด็นสำคัญ ดังตัวอย่างคำสัมภาษณ์ที่จะยกมาเสนอต่อไปนี้

“...ก็ต้องรวมคน ต้องไปหาคนที่มีความศักยภาพในชุมชนของชาวบางกอกน้อยไม่ว่าเกี่ยวกับนักธุรกิจ เกี่ยวกับพ่อค้า ประชาชน ผู้ที่ให้ความสนใจที่จะช่วยเหลือสนับสนุนทางการเมืองของพรรคประชาธิปัตย์...หลังจากนั้นเราก็มาประชุมกันที่สำนักงาน ส.ส.องอาจ คล้ามไพบูลย์ ที่สามแยกไฟฉาย ขนส่งสายได้เก่า รวบรวมแล้วเราก็เสนอชื่อไปจัดประชุมกันตามระเบียบของพรรคตามข้อที่ 41 ที่นี้รวมๆว่าเราก็รวบรวมคนได้ เราก็เปิดสาขาพรรคโดยการเรียนเชิญทางพรรค เชิญท่านชวน หลีกภัยมาเป็นผู้เปิด...” (สัมภาษณ์ สว่าง ทิพย์ขวัญ 27 สิงหาคม 2555)

“...ไปรวบรวมหาสมาชิก แล้วก็หากรรมการสาขาพรรค ก็เชิญเชิญให้เขามาช่วยกันดูแลสาขา...ก็มีฯสมาชิกพรรคที่นั่นนะครับ มีสมาชิกพรรคแล้วก็พอหลังจากที่มีสมาชิกพรรค เมื่อมีการจัดตั้งสาขาพรรค ก็มีการเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารประจำสาขาพรรคขึ้นมาครับ มีการตั้งขึ้นมา ก็บุคคลเหล่านั้นเขาก็บริหารสาขาตามกฎหมายพรรคการเมือง...” (สัมภาษณ์ สุขชัย ใจสมุทร 23 กรกฎาคม 2555)

“...ก็มีส่วนร่วมในการจัดตั้งสาขา มีส่วนร่วมเกี่ยวกับเรื่อง...มีการหาสมาชิกแล้วก็คณะกรรมการสาขา คือ ช่วยหาบุคลากรที่มาเป็นกรรมการสาขาพรรคให้...” (สัมภาษณ์ เฉลิม พุฒลพ 7 กรกฎาคม 2555)

“ก็ช่วยให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา ให้กำลังใจด้วย พวกเราก็ไม่เป็นกัน กรรมการก็ไม่อยากเป็น ประธานก็ไม่อยากเป็น ก็ช่วยให้กำลังใจนะละ เออ อันนี้เป็นงานของเรา...” (สัมภาษณ์ เพ็ชรเพชร ศรีอุทิศ 4 กรกฎาคม 2555)

“...ร่วมประชุม ร่วมปรึกษาหารือว่าจะจัดตั้งหรือไม่จัดตั้งละ คือ ส่วนใหญ่เนี่ย คนที่นี้ การที่เราอยู่เป็นสังคมที่นี้เนี่ยละ เกิดอะไรขึ้นมา เราก็ปรึกษาหารือกันว่าพร้อมไม่พร้อม หารือกับสมาชิกในพื้นที่...ก็พอดีมีเรื่องนี้ขึ้นมา (ก่อตั้งสาขา) เราก็คุยกัน ฟอรัมตัวบุคคล ใครจะทำอะไร ใครจะรับหน้าทีอะไร” (สัมภาษณ์ ลัดดา บีชะวงศ์รุ่งเรือง 8 พฤษภาคม 2555)

“...ก็คือว่าหลังจากทราบนโยบายพรรค ก็เข้าหารือประชุมร่วมกันกับกรรมการจัดตั้งพรรคใช้ไหมละแล้วก็นำนโยบายมาปรึกษาหารือกันในกลุ่มคนก็น่าจะเป็น 7-8 คนเนี่ยะ ที่ประชุมพูดคุยหารือกันเป็นเดือนว่านโยบายอย่างนี้เห็นด้วยอะไร ยังไงไหม ถ้าเห็นด้วยเราจะได้ดำเนินการ

กัน ฉะนั้น เมื่อทุกคนทราบแล้วก็เห็นดีด้วย แล้วเราก็เริ่มรณรงค์หาสมาชิกอะไรอย่างนี้...ก็รวบรวม ได้สมาชิกประมาณช่วงเริ่มต้นก็ดูได้เป็นร้อยนะชะ” (สัมภาษณ์ จำนวน 5 กรกฎาคม 2555)

“...ก็มีในการนำเสนอความคิด ในการรวบรวมสมาชิกที่เป็นประชาชนในจังหวัด พัทลุง เราพยายามเข้าไปหาประชาชนเพื่อชี้แจงว่า...ต่อไปนี่เราจะตั้งสาขาพรรคมาตุภูมิ ท่านที่สนใจ ที่อยากจะร่วมกิจกรรมทางการเมืองกับพรรคมาตุภูมิหรือไม่ ถ้าท่านสนใจก็เชิญสมัครมาเป็น สมาชิก เชิญเข้าร่วมประชุมแล้วก็เชิญพวกบรรดาสมาชิกที่สนใจ มีเวลาเพียงพอหรือสามารถให้ เวลา กับสาขาได้ก็เชิญมาร่วมเป็นกรรมการ ก็หลังจากรวบรวมเสร็จ เราก็เอารายชื่อมา...เราก็ ดำเนินการจัดประชุมที่นี้ เอาเต็นท์มาวาง ทำอาหารมา ข้าวหม้อแกงหม้อ เราก่อตั้งตั้งนี่...พอ ประชุมเสร็จจะมีการเลือกตั้ง มีการเสนอชื่อให้สมาชิกรับรอง...แล้วก็ลงคะแนนลับ เราก็มีหนังสือ เชิญสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดให้เขาส่งผู้สังเกตการณ์มาว่าเราได้ทำ กิจกรรมตรงนี้จริง...” (สัมภาษณ์ ขจร แสงสุรินทร์ 20 มิถุนายน 2555)

“...ผมเป็นคนมีพรรคพวก ก็ตะ โคนเขามา ก็บอกเขามา ก็คือ ก็บอกเขาเลย บอกอย่าง ที่ บอกน้องเมื่อกี้ นี้ ก็คือว่า เฮ้ย ช่วยเจ้านาย เฮ้ย ตั้งพรรค เฮ้ย แค่นี้ แล้วก็มาร่วมก่อตั้งกันเพราะพวกเรา ก็ไม่ได้เป็นสมาชิกอะไร ไม่ได้เสียหยาอะไร...ตอนที่เปิดสาขาใหม่ๆ เราก็เลือก เราสมัครสมาชิก ก่อนแล้วก็เอาสมาชิกทั้งหมด เราก็เชิญกต.มาเป็นที่ปรึกษาแล้วก็ให้ความรู้แล้วก็คัดเลือกกันตรง นั้นเลย คัดเลือกกันแล้วก็ได้ขึ้นมาทั้งประธานทั้งกรรมการสาขาอะไรทั้งหมดเลย ยกมือคัดเลือก เสนอชื่อคัดเลือกถูกต้องตามกฎหมาย ลงคะแนน...” (สัมภาษณ์ ศุภกาญญา หิรัญญะเวช 18 กรกฎาคม 2555)

“...ไม่ยาก เราอาศัยว่าเรามีพวก หาพรรคพวกมาช่วยกัน สมาชิกก็เกณฑ์มาให้ครบเวลา ประชุม...” (สัมภาษณ์ ประจักษ์ ดวงเงินสกุล 10 พฤษภาคม 2555)

“...ติดต่อง่าย คือ สมาชิกแต่ละกลุ่มจะมีหัวหน้ากลุ่ม เวลาเราไปติดต่อคนนี้บูบ คนนี้ก็จะไปติดต่อสมาชิกต่อไปเรื่อยๆ ใ้ตรงนี้นะ มันไม่เกี่ยวกับพรรคหรือก พื้นฐานเขาจัดตั้งอย่างนี้อยู่ แล้วเพราะว่าสมาชิกกระจายอยู่ทั่วไป ให้หัวหน้ากลุ่มไปติดต่อที่เดียวเลย ตรงนี้ หมู่นี้...” (สัมภาษณ์ อำนาจ เกษมสานต์ธีรกุล 10 พฤษภาคม 2555)

1.6 ที่มาของค่าใช้จ่ายในการก่อตั้งสาขาพรรคและความช่วยเหลือจากพรรคใหญ่

จากการสัมภาษณ์ผู้ริเริ่มก่อตั้งสาขาพรรค ประธานและกรรมการสาขาพรรครวมทั้ง ผู้เกี่ยวข้องกับสาขาพรรคต่างๆถึงที่มาของค่าใช้จ่ายในการก่อตั้งสาขาพรรคและความช่วยเหลือจาก พรรคใหญ่จากกลุ่มตัวอย่างพบว่าในส่วนสาขาพรรคประชาธิปไตยมีประเด็นสำคัญ คือ ส่วนหนึ่ง ได้รับการสนับสนุนจาก ส.ส.ในพื้นที่อีกส่วนหนึ่งมีการเรียไรจากกรรมการสาขาพรรค ส่วนพรรค สำนักงานใหญ่นั้นไม่ได้ให้ความสนับสนุน สาขาพรรคจึงต้องพึ่งตนเองเป็นสำคัญ ส่วนสาขาพรรค

ภูมิใจไทยมีประเด็นสำคัญ คือ พรรคสำนักงานใหญ่ให้ความสำคัญสนับสนุนการก่อตั้งสาขาพรรคตามที่กฎหมายกำหนด ส่วนที่เหลือถ้าไม่เพียงพอ กรรมการสาขาที่ต้องออกเองหรือช่วยกัน สำหรับสาขาพรรคเพื่อฟ้าดินพบว่ามาจาก “ชุมชน” เพราะชุมชนเป็นผู้รับผิดชอบต่อค่าใช้จ่ายทุกอย่างแทนพรรคสำนักงานใหญ่เป็นประเด็นสำคัญ ส่วนสาขาพรรคมาตุภูมิมีประเด็นสำคัญ คือ ค่าใช้จ่ายในการก่อตั้งสาขาพรรคนั้นมาจากการลงขันหรือช่วยกันออกของกรรมการสาขาพรรคเป็นหลัก ส่วนพรรคสำนักงานใหญ่ก็ได้ใส่ใจและเสนอให้ความช่วยเหลือแต่มีบางคนที่เป็นผู้ริเริ่มก่อตั้งสาขาพรรคมาตุภูมิก็ให้ข้อมูลว่าสาขาพรรคพยายามจะพึ่งตนเองให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ดังตัวอย่างคำสัมภาษณ์ที่จะยกมาเสนอดังต่อไปนี้

“...ให้ช่วยเหลือตัวเอง สาขาเรา กรรมการที่มาวมกันนี้ เราก็จัดระเบียบหรือว่าขอความร่วมมือ...นักการเมืองที่ท่านส.ส.องอาจ คล้ามไพบูลย์เป็นแม่บ้าน ผมก็ประสานกับผู้หลักผู้ใหญ่กับสมาชิกในพื้นที่ ท่านก็ให้เกียรติ กรรมการก็มาช่วยกัน จัดข้าวหม้อแกงหม้อกันมา...” (สัมภาษณ์ สว่าง ทิพย์ขวัญ 27 สิงหาคม 2555)

“...สิ่งช่วยเหลือก็เป็นการสนับสนุนตามที่กฎหมายอนุญาตให้สนับสนุน ที่เหลือ ก็ผมก็ช่วยควักให้เป็นการส่วนตัว...ต้องใช้เงินของกรรมการสาขาพรรคหรือช่วยกัน” (สัมภาษณ์ ศุภชัย ใจสมุทร 23 กรกฎาคม 2555)

“...เงินทุนนี้ จริงๆแล้ว พรรคของเรา ถ้าถามเงินทุนมันไม่มีรายรับ - รายจ่ายเลย เพราะว่าคนของเราทั้งชุมชนทำงานร่วมกัน เราอยู่ด้วยกัน ทีนี้ เวลาเราจะทำงานอะไร ทางชุมชนเป็นผู้รับผิดชอบต่อค่าใช้จ่ายทุกอย่าง...” (สัมภาษณ์ เพ็ชรเพชร ศรีอุทิศ 4 กรกฎาคม 2555)

“... เขาเปิดโอกาสให้เราแล้วเขาบอกว่าถ้าขาดเหลืออะไรก็บอก มีอะไรให้ช่วยเหลือ ด้านไหน ยังไง จะต้องการคนใหม่ ต้องการอะไรใหม่ ก็แจ้งไป แต่ในสิ่งที่เราอยากจะทำของเรา... เรียกรวม คือ เราช่วยกันลงขันกัน กรรมการคนนี้จ่าย 2,000 คนนี้ 1,000 คนนี้ 500 คือ สาเหตุที่อยากให้การกรรมการมีส่วนร่วมตรงนี้ ก็คือว่า อยากให้เขามีความรู้สึกว่าตรงนี้ เป็นของเขา มีความเป็นเจ้าของ มีการวางแผนสาขาที่เราอุตสาหไปขอเขาไปขออนุญาตเขาว่าเราจะตั้งสาขา...” (สัมภาษณ์ ขจร แสงสุรินทร์ 20 มิถุนายน 2555)

ตอนที่ 2 บทบาททางการเมืองของสาขาพรรคการเมืองไทยภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

2.1 บทบาทการรับและสรรหาบุคคลเข้าเป็นสมาชิกพรรค

จากการสัมภาษณ์ผู้ริเริ่มก่อตั้งสาขาพรรค ประธานและกรรมการสาขาพรรครวมทั้งผู้เกี่ยวข้องกับสาขาพรรคต่างๆเกี่ยวกับบทบาทการรับและสรรหาบุคคลเข้าเป็นสมาชิกพรรคจากกลุ่มตัวอย่างพบว่าในส่วนสาขาพรรคประชาธิปไตยมีประเด็นสำคัญ คือ หาสมาชิกพรรคโดยการเข้าหาคนรอบตัว การเข้าร่วมกิจกรรมในงานบุญงานประเพณีของชาวบ้าน ทำกิจกรรมร่วมกับนักการเมือง เข้าถึงชาวบ้านในพื้นที่และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์นโยบายพรรคให้ประชาชนรับทราบผ่านเสียงตามสาย ส่วนสาขาพรรคภูมิใจไทยพบว่าได้ดำเนินการหาสมาชิกพรรคโดยใช้สถานภาพที่ตนเป็นอยู่นอกเหนือจากการเป็นกรรมการสาขาพรรค เช่น เป็นนักจัดรายการวิทยุ เป็นนักการเมืองท้องถิ่น อดีตข้าราชการโดยการจัดกิจกรรมร่วมกับหน่วยงานอื่นในพื้นที่ มีการใช้เครือข่าย หัวคะแนน และประธานชุมชนมาช่วยหาสมาชิกให้ แต่บางคนที่เป็นประธานสาขาพรรคภูมิใจไทยก็ให้ข้อมูลว่าไม่ได้มีการหาสมาชิกพรรคอีกเลยหลังจากก่อตั้งสาขาพรรคแล้วเป็นประเด็นสำคัญ สำหรับสาขาพรรคเพื่อฟ้าดินมีประเด็นสำคัญ คือ มีการรับและสรรหาบุคคลเข้าเป็นสมาชิกพรรคโดยอาศัยการจัดกิจกรรมต่างๆซึ่งจัดเป็นประจำภายในชุมชน โดยส่วนใหญ่จะเกี่ยวกับทางพระพุทธศาสนา ใช้การปฏิบัติให้ประชาชนที่มาร่วมงานเกิดความศรัทธา มีหลักเกณฑ์การรับสมัครสมาชิกที่จะต้องปฏิบัติธรรม ถือศีลห้า ละอบายมุข และทานมังสวิรัตจึงจะเป็นสมาชิกได้ ส่วนสาขาพรรคมาตุภูมิพบว่าบางคนให้ข้อมูลว่าหาสมาชิกครั้งแรกจะไปทางญาติพี่น้อง เพื่อนฝูง บางคนก็ให้ข้อมูลว่าหาสมาชิกโดยใช้พรรคพวกและบางคนซึ่งเป็นประธานสาขาพรรคมาตุภูมิก็ให้ข้อมูลว่าจะระดมหาสมาชิกให้ครบในช่วงที่ก่อตั้งสาขาพรรคหลังจากนั้นจำนวนสมาชิกก็ไม่มีวี่แวงเคลื่อนไหวเพราะยังไม่ได้หาเพิ่มเป็นประเด็นสำคัญ นอกจากนี้ ในบางพื้นที่เวลาที่มีการเลือกตั้งสมาชิกพรรคก็ไม่ได้เลือกพรรคที่ตนเป็นสมาชิกอยู่รวมทั้งผู้ให้สัมภาษณ์เองก็ไม่ได้ลงคะแนนให้พรรคตนแต่ยินดีที่จะเป็นสมาชิกให้ สำหรับข้อมูลจากการสังเกตการณ์ก็พบว่าสาขาพรรคประชาธิปไตย สาขาพรรคภูมิใจไทยและสาขาพรรคมาตุภูมิมีใบสมัครสมาชิกเตรียมไว้บนโต๊ะเพื่อให้ผู้ที่ประสงค์จะสมัครเป็นสมาชิกพรรคสามารถกรอกข้อมูลได้เลยโดยเฉพาะสาขาพรรคประชาธิปไตยจะมีข้อความติดที่หน้าสำนักงานว่า “รับสมัครสมาชิก” และ “ต้องการเป็นสมาชิกพรรคติดต่อที่นี่” ส่วนสาขาพรรคเพื่อฟ้าดินนั้นไม่พบใบสมัครหรือข้อความเชิญชวนให้มาเป็นสมาชิกพรรคแต่อย่างใด ดังตัวอย่างคำสัมภาษณ์ที่จะยกมาเสนอดังต่อไปนี้

“...สมาชิกที่เราได้มา คือ เราต้องเข้าหาสมาชิก การเข้าหานี้ คือ ตัวกรรมการเองก็ต้องไปหา ผมก็ให้แนวทางว่า คือ เวลาชวนสมาชิกนี้ เราชวนเฉพาะในครอบครัวเราก่อน ญาติพี่น้อง เพื่อนฝูง บ้านใกล้เรือนเคียงไข่มุข เอรอบตัวเรานี้แหละๆ เราไม่ต้องไปหวังว่าจะไปหาอำเภอโน้นอำเภอนี้ ไปที่ไกลๆ ที่คนเขาไม่รู้จัก วิธีการหาสมาชิกที่ง่ายที่สุด คือ หารอบตัวเรา ภายในครอบครัวเราก่อน...” (สัมภาษณ์ พรรคศักดิ์ จรุงจิตร 22 มิถุนายน 2555)

“ก็ไปทำกิจกรรม ก็ไปร่วมกิจกรรม งานบุญงานประเพณีกับชาวบ้านแล้วก็แนะนำให้เป็นสมาชิกพรรคการเมือง...สมาชิกมีบทบาทอย่างไร เราก็แนะนำให้สมาชิกได้รับทราบ ได้รู้...”

(สัมภาษณ์ ไพบุลย์ เหลืองวิเศษ 16 กรกฎาคม 2555)

“...ตอนนี้ เราจะทำกิจกรรมร่วมกันกับส.ส.ในเขต...แล้วก็ทำงานร่วมกับทีมสภ. สข.ในเขตบางกอกน้อย กิจกรรมที่เราทำ ก็คือ 1. พบประชาชน โดยการออกหน่วยบริการ...เราก็จะประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ตามเสียงตามสายในชุมชนต่างๆเพื่อทำให้ประชาชนที่ยังไม่ได้สมัครเป็นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ มีความเข้าใจพรรคประชาธิปัตย์แล้วยินยอมพร้อมใจกันที่จะมาเป็นสมาชิกพรรคแล้วเขียนใบสมัคร...” (สัมภาษณ์ บุญเกิด อารีย์สันติชัย 27 สิงหาคม 2555)

“ก็คือ ที่จริง เราก็พื้นฐานมันเป็นนักการเมืองอยู่แล้วละนะ พอเขามีกรอบให้อยู่ เราก็ต้องมาทำ ชวนคนที่เขาสนับสนุนในเรื่องการเมืองให้เขามาเป็นสมาชิกมันจะได้ถูกต้องตามกฎระเบียบของพรรคการเมือง...คือ เราก็ประกาศไปเลยว่าใครจะมาเป็นสมาชิกก็เชิญมาสมัคร เขาก็มาสมัคร ก็มาสมัครเป็นสมาชิกเยอะพอสมควร” (สัมภาษณ์ มานิตย์ ตุ่มบุตร 7 กรกฎาคม 2555)

“ก็วิธีการ ก็คือ เราจะออกไปประชาสัมพันธ์ตามตำบล หมู่บ้าน โดยเรามีเจ้าหน้าที่ไปจัดกิจกรรมร่วมกับหมู่บ้านนั้นๆอะไรอย่างนี้แล้วเราก็เชิญชวน...สมมติเรามีนิทรรศการของกระทรวงเกษตรหรืออะไรก็แล้วแต่เราก็จะไปร่วมไปแจมกับเขาแล้วก็รับสมัครสมาชิกจากบุคคลที่มาพร้อมประชุมมาสัมมนาในวันนั้น...คือ ใช้ประธานชุมชนหรือหัวหน้าช่วยในการประชาสัมพันธ์หาสมาชิกด้วย” (สัมภาษณ์ นิยา คงพิบูลย์ 10 กรกฎาคม 2555)

“หาบ้าง ตอนเริ่มก่อนที่จะก่อตั้ง หากันสุดชีวิตเลย หลังจากนั้นก็ได้หา” (สัมภาษณ์ สักดา จริงจิตร 21 มิถุนายน 2555)

“...เวลาจะประชาสัมพันธ์หาสมาชิก บอกว่าถ้าเราทำพรรคอย่างนี้ พรรคของเราจะเข้มแข็งไหม เขาก็ เมื่อเห็นเราปฏิบัติได้ เขาสรรพธา เขามาวัด เขามาตักบาตรทำบุญก็มาสมัครเป็นสมาชิก เพราะฉะนั้น กิจกรรมที่ว่าเผยแพร่หาสมาชิกพรรคยังไง ก็คือ ใช้คุณธรรมนำหน้าแล้วมีกิจกรรมภายในชุมชน” (สัมภาษณ์ สิบเอกกมล พรหมมาก 17 กรกฎาคม 2555)

“...เนื่องจากว่านโยบายของพรรคมีข้อกำหนดว่าสมาชิกพรรคจะต้องเป็นผู้ปฏิบัติธรรม ถือศีลห้า ละอบายมุข แล้วก็กินอาหารมังสวิรัตินั้นเป็นเบื้องต้นเลยจึงจะมาเป็นสมาชิกพรรคได้ นั้นเราก็จะจัดกิจกรรมเหล่านี้ (อบรมปลูกเสกพุทธาภิเษก) เพื่อส่งเสริมให้เขามาฝึกมาปฏิบัติ พอเขาฝึกได้ พอเขาเข้าใจในเรื่องการปฏิบัติแล้ว แล้วเขาก็เข้าใจในเรื่องพรรคว่าพรรคเราทำอะไร มีจุดประสงค์อะไรแล้วเขาก็จะมาสมัคร” (สัมภาษณ์ แรงผา จำปี 4 พฤษภาคม 2555)

“หากครั้งแรกจะไปทางญาติพี่น้อง เพื่อนฝูงก่อน...ก็เป็นการจัดอบรม เป็นการจัดหาโดยสัมมนา มีการมานั่งคุยกันว่าวิธีการยังไงในการหาสมาชิก เขาอยากจะเข้ากับพรรคเราขนาดไหน

คือ เราต้องให้ความรู้ในตรงนั้นก่อนว่าเขามีความพอใจในนโยบายของเรา หลักการของเราหรือไม่” (สัมภาษณ์ พิสิฐ จงเจตน์ 20 มิถุนายน 2555)

“การหาสมาชิก ไม่มีคะ...สาขายังไม่ได้หาสมาชิกเพิ่ม” (สัมภาษณ์ นงคันุช แซ่ลี 6 กรกฎาคม 2555)

“ก็ตะ โคนเขามา คือ ผมเป็นคนมีพรรคพวก...ครบตามจำนวนที่จะเปิดสาขาได้ก็จบแล้ว...ไม่ใช่ไม่ได้รับเลย คือ ไม่มีใครมาสมัครเลย จากนั้น...เพราะพรรคมันไม่ได้ขอดนิยมนะอะไร” (สัมภาษณ์ ศุภกาญจนะ หิริญญะเวช 18 กรกฎาคม 2555)

“กาบเชิง แต่เวลาเลือกตั้งเนี่ย เขาไม่ได้เลือกพรรคนะ...มีปาร์ตี้ลิสต์ ผมยังไม่เลือกเลย เพราะเขาไม่ชอบแต่เขายินดีจะเป็นสมาชิกให้ พรรคประชาธิปไตยก็เหมือนกัน มีสมาชิกอยู่ที่นี้เยอะ แต่ไม่เคยมีใครเลือกเขา...ผมคนกรุงเทพฯนะ ผมมาศึกษาอยู่ตั้งนาน คือ ชาวบ้านเขาจะแยกการเป็นสมาชิกพรรคกับการเลือกตั้งออกจากกัน...ถามว่าเขาเข้าใจไหม เขาเข้าใจแต่เขามีจุดยืนของเขาเอง เวลาเลือกเขาจะดูพินิจพิเคราะห์ของเขาเองว่าจะเลือกใคร” (สัมภาษณ์ ศุภกาญจนะ หิริญญะเวช 18 กรกฎาคม 2555)

2.2 บทบาทการให้ความรู้ทางการเมืองแก่สมาชิกพรรคและประชาชนทั่วไป

จากการสัมภาษณ์ผู้ริเริ่มก่อตั้งสาขาพรรค ประธานและกรรมการสาขาพรรครวมทั้งผู้เกี่ยวข้องกับสาขาพรรคต่างๆเกี่ยวกับบทบาทการให้ความรู้ทางการเมืองแก่สมาชิกพรรคและประชาชนทั่วไปจากกลุ่มตัวอย่างพบว่าในส่วนสาขาพรรคประชาธิปไตยมีประเด็นสำคัญ คือ ได้ดำเนินบทบาทการให้ความรู้ทางการเมืองนี้โดยส่วนใหญ่จะเน้นการจัดประชุมหรือสัมมนาสัญจรตามพื้นที่ต่างๆ มีการเชิญกต.และส.ส.ในพื้นที่มาให้ความรู้ทางการเมือง ส่วนสาขาพรรคภูมิภาคไทยพบว่าบางคนให้ข้อมูลว่าให้ความรู้ทางการเมืองโดยการจัดกิจกรรมในวันขึ้นปีใหม่ วันประชุมสาขาพรรคหรือร่วมกิจกรรมกับส.ส.ในพื้นที่ โดยสาขาจะมีวิทยากรด้านการเมืองมาบรรยาย บางคนก็ให้ข้อมูลว่ามีการจัดประชุมให้ความรู้แก่สมาชิกปีละ 2 ครั้งเกี่ยวกับนโยบายและผลงานของพรรคว่าตอนนี้ คนในพรรคดำรงตำแหน่งทางการเมืองอะไรบ้างและบางคนที่เป็นกรรมการสาขาพรรคก็ให้ข้อมูลว่ามีการให้ความรู้ทางการเมืองผ่านทางวิทยุชุมชนเป็นประเด็นสำคัญ สำหรับสาขาพรรคเพื่อฟ้าดินมีประเด็นสำคัญ คือ จะมีวิธีการให้ความรู้ทางการเมืองที่หลากหลาย อาทิเช่น แจกวารสาร แผ่นพับ หนังสือที่เกี่ยวกับการเมืองให้ประชาชนที่สนใจ การพูดคุย การจัดกิจกรรม จัดอบรมให้ความรู้และให้บริการชุมชน จัดประชุมสาขาพรรค ออกสื่อวิทยุ โทรทัศน์และจัดทำซีดีเพื่อเผยแพร่ตีแผ่ความจริงของบ้านเมืองรวมทั้งการเข้าร่วมเหตุการณ์ในสถานที่จริงซึ่งบทบาทนี้สาขาพรรคได้ทำมาตลอด ส่วนสาขาพรรคมาตุภูมิมีประเด็นสำคัญ คือ สาขาพรรคมีการดำเนินการตามบทบาทนี้โดยส่วนใหญ่จะเน้นให้ความรู้ทางการเมืองในวันที่มีการประชุมใหญ่สามัญประจำปี

สาขาพรรคหรือการเข้าร่วมอบรมกับทางกกต. แต่มีบางคนซึ่งเป็นประธานสาขาพรรคมาตุภูมิก็ให้ข้อมูลว่ามีการจัดประชุมให้ความรู้เกี่ยวกับการเมือง การเลือกตั้งเป็นครั้งคราวและเวลาที่กกต.มีจดหมายเชิญให้ไปอบรม ทางสาขาพรรคก็ไม่ได้เข้าร่วมแต่อย่างใด ดังตัวอย่างคำสัมภาษณ์ที่จะยกมาเสนอดังต่อไปนี้

“ก็คือ เราไปจัดสัมมนาตามตำบลๆละ 50 คนขึ้นไปตามศาลาวัดแล้วเราก็จัดกรรมการบริหารสาขาพรรคออกไปให้ความรู้ ไปบรรยาย ใครมีความสนใจ ใครมีข้อข้องใจอะไรก็ได้ถาม - ตอบแล้วก็เชิญกกต.จังหวัดไปบรรยายให้ประชาชนได้รับทราบ รับรู้ทางการเมือง ใครมีปัญหาอะไรก็ให้ถาม กกต.จังหวัด...” (สัมภาษณ์ ไพบุลย์ เหลืองวิเศษ 16 กรกฎาคม 2555)

“...คือ ประชุมภายนอกสัญจรเนี่ย เราไม่ได้ประชุมเฉพาะสมาชิกพรรค เราออกไปสมมติว่าเราไปตามหมู่บ้าน หมู่บ้านนี้ เราก็เชิญชวนชาวบ้านมาฟัง ก็เผยแพร่การเลือกตั้ง ระบอบประชาธิปไตยของไทยเป็นอย่างไร บทบาทฝ่ายค้าน บทบาทรัฐบาลเป็นยังไง ประชาธิปไตยทำหน้าที่ฝ่ายค้านนี้หน้าที่ฝ่ายค้านทำอะไรบ้าง คือ อธิบาย คือ ก็ไม่ได้พูดในเชิงวิชาการมากมายนักเพราะว่าชาวบ้านเขาจะไม่เข้าใจแล้วก็อธิบายสภาพเหตุการณ์บ้านเมืองนี้แหละให้เขาฟังว่ารัฐบาลตอนนี้เป็นอย่างนี้แล้วทำอะไร ฝ่ายค้านค้านเรื่องอะไร ค้านเรื่องปรองดอง ปรองดองกันยังไง ปรองดองจริงหรือเท็จใจใหม่ มีอะไรแอบแฝงหรือเปล่า เราก็อธิบายให้ฟัง...ก็ส่วนมากนี้จะเชิญส.ส. ไปร่วมด้วย...แล้วส.ส. เนี่ยเขาก็เล่าเรื่องให้ฟัง บทบาทหน้าที่การงานของเขาในสภาเรื่องงบประมาณส.ส.ว่าเขาจะมาลงพื้นที่ มาทำถนน ช่วยตรงไหน...แล้วอีกอย่างเขาก็ให้ความรู้...” (สัมภาษณ์ พรศักดิ์ จรรย์จิตร 22 มิถุนายน 2555)

“เราจะจัดเป็นกิจกรรมอย่างน้อยวันปีใหม่ วันประชุมใหญ่ ประชุมสามัญพรรคอะไรอย่างนี้ ปีหนึ่งจะ 3 – 4 กิจกรรมไม่ซ้ำกัน อย่างเช่น ประชุมสามัญประจำปี ประชุมพรรค ในกิจกรรมเสริมของส.ส.อะไรอย่างนี้ ก็จะมีการให้ความรู้ เราก็จะเชิญวิทยากรมา วิทยากรด้านการเมืองว่าเราจะใช้สิทธิในการเลือกตั้งยังไง แล้วก็วิธีการลงคะแนนทำอย่างไรไม่ให้บัตรเสีย รณรงค์ทำอย่างไรจึงจะจงใจให้ทุกคนที่อยู่ในแต่ละชุมชนออกมาใช้สิทธิเลือกตั้งให้มากที่สุดอะไรอย่างนี้...มีการอบรมประชาธิปไตยด้วย เราจะมิวิทยากรมาเป็นวิชาๆเลยละ” (สัมภาษณ์ นิยา คงพิบูลย์ 10 กรกฎาคม 2555)

“มีการประชุมแล้วก็ให้ความรู้แก่สมาชิกปีละ 2 ครั้งซึ่งมีการให้ความรู้ทางการเมือง แล้วก็มาพูดถึงนโยบายพรรคแล้วก็ผลงานของพรรคว่าใครทำอะไร ใครเป็นอะไรอยู่ คนในพรรคภูมิใจไทยเป็นรัฐมนตรีอะไรบ้าง คุณกระทรวงอะไรบ้าง ทำงานอะไรบ้าง นี่ก็เหมือนว่ามาคุยให้สมาชิกได้รับรู้ นี่คือการให้ความรู้ทางการเมือง” (สัมภาษณ์ มานิตย์ ตุ่มบุตร 7 กรกฎาคม 2555)

“1. มีการเผยแพร่ทางวิทยุชุมชนแล้วก็ 2. จัดอบรมให้กับพี่น้องประชาชน โดยเฉพาะสมาชิก ความรู้ในเรื่องของกฎหมาย การเลือกตั้ง บทบาทหน้าที่การเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร บทบาทหน้าที่ของพี่น้องประชาชนและผลประโยชน์ที่พี่น้องประชาชนได้รับ” (สัมภาษณ์ เชิดพงษ์ ดอกประโคน 13 กรกฎาคม 2555)

“จริงๆนะ เราทำอยู่แล้วนะ นี่ยกตัวอย่าง คือ เอกสารการเมืองชื่อ “ไม่ออกรบไม่พบสังฆกรรม” หรือว่าอย่างนี้ “การเมืองใหม่” ก็หนังสือพวกนี้เราพิมพ์แจก ก็เราแจก ใครมาเราก็แจก เยอะแยะเลย แล้วเราจะมีวารสารนะ วารสารจะมี “ดอกหญ้า” “อโศก” แล้วก็ “เราคิดอะไร” ใครมาเราก็แจก แล้วในนั้นมันจะมีเรื่องการเมืองอยู่ทั้งนั้น...ปีหนึ่งจะประชุมพรรคใหญ่ 2 คนและงานใหญ่ 1 คน เราก็จะให้ความรู้ด้วย เราให้หมดเลยจริงๆ แล้วเวลาบางคนมาถามอะไร เราก็คุยไข้ไข้หมด เราก็ต้องการให้คนอยู่ดีกินดี แล้วบางทีเราก็ทำแผ่นพับแจก เราจะออกวิทยุชุมชน” (สัมภาษณ์ เสรีทองพันธุ์ 19 มิถุนายน 2555)

“ครับ เราจะทำอยู่ต่อเนื่องตามสภาพจริงของบ้านเมืองหรือในเหตุการณ์จริงของบ้านเมืองเลยครับ ภาษาที่เราใช้ คือ ให้ความรู้ทางการเมืองภาคประชาชน...ไปตามสถานที่จริงที่เราจะต้องไป ไปรวมประชาชนเพื่อไปแจ้งงานหรือสำนักงานที่เกี่ยวข้องอย่าง เช่น กกต. เราก็ไปว่าเรื่องนี้นั้นเกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของท่านนะ ท่านจะต้องพิจารณาและปช.นี้เราจะไปบ่อยเลยอะ...ทางทีวี เราเผยแพร่ไปเรื่อยๆ ถ้าเขามีข้อมูล ทำซีดีเผยแพร่ตีแผ่ความจริงเหตุการณ์จริงที่เกิดขึ้นในบ้านเมือง” (สัมภาษณ์ แรงผา จำปี 4 พฤษภาคม 2555)

“ส่วนใหญ่ส่งให้กกต.อบรม...เป็นกิจกรรมร่วมกับกกต. คือ กกต.สุรินทร์เขาก็เชิญมาร่วมให้ความรู้ ก็ส่งคนไป ส่วนสาขาพรรคอบรมปีละครั้ง ประชุมสามัญประจำปี มีการให้ความรู้ก็เชิญผู้หลักผู้ใหญ่มาพูด กกต.มาพูดเรื่องเลือกตั้งทั่วไป วิธีการเลือกตั้ง อะไรอย่างงี้” (สัมภาษณ์ สุภกาญจนะ หิรัญญะเวช 18 กรกฎาคม 2555)

“ก็มี เวลาเขามีประชุม มีบ้างเป็นครั้งคราวปีละ 2-3 ครั้ง เกี่ยวกับการเมือง การเลือกตั้ง อะไรต่างๆ...กกต. เคยมีหนังสือเชิญมาแต่เราไม่เคยไป” (สัมภาษณ์ ประจักษ์ ดวงเงินสกุล 10 พฤษภาคม 2555)

2.3 บทบาทการรับฟังปัญหา ความเดือดร้อนจากสมาชิกพรรคและประชาชนทั่วไป

จากการสัมภาษณ์ผู้ริเริ่มก่อตั้งสาขาพรรค ประธานและกรรมการสาขาพรรครวมทั้งผู้เกี่ยวข้องกับสาขาพรรคต่างๆเกี่ยวกับบทบาทการรับฟังปัญหา ความเดือดร้อนจากสมาชิกพรรคและประชาชนทั่วไปจากกลุ่มตัวอย่างพบว่าในส่วนสาขาพรรคประชาธิปไตยมีประเด็นสำคัญ คือ ได้ดำเนินการตามบทบาทนี้โดยสาขาพรรคจะรับฟังปัญหาทุกปัญหาที่ประชาชนแจ้งเข้ามาทั้งเรื่องส่วนตัวและในพื้นที่ มีการออกไปเยี่ยมเยียนถึงบ้านเพื่อสอบถามสารทุกข์สุกดิบของชาวบ้านแล้ว

หาช่องทางในการประสานกับหน่วยงานหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการแก้ไขต่อไป ส่วนสาขาพรรคภูมิใจไทยมีประเด็นสำคัญ คือ สาขาได้ดำเนินการตามบทบาทนี้โดยจะรับทุกเรื่องที่มีการแจ้งเข้ามา (รวมทั้งเรื่องส่วนตัว) แล้วทางสาขาจะประสานกับส.ส.หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้มาช่วยดูแลต่อไปซึ่งปัญหาส่วนใหญ่จะเป็นปัญหาด้านกายภาพหรือโครงสร้างพื้นฐาน โดยเฉพาะถนนหนทางเป็นประเด็นสำคัญ สำหรับสาขาพรรคเพื่อฟ้าดินมีประเด็นสำคัญ คือ ได้ดำเนินการตามบทบาทนี้ทั้งในรูปแบบของกรรมการชุมชนที่จะไปรับเรื่องราวหรือปัญหาทุกอย่างภายในชุมชน รวมทั้งชุมชนรอบข้างหรือจะมาร้องเรียนที่สาขาพรรคได้โดยตรง ทางสาขาพรรคก็จะประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้มาช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าว ส่วนสาขาพรรคมาตุภูมิมีประเด็นสำคัญ คือ มีการดำเนินการตามบทบาทนี้โดยส่วนใหญ่จะเน้นในวันที่มีการประชุมใหญ่สามัญประจำปีสาขาพรรค ซึ่งจัดขึ้นปีละครั้ง สำหรับข้อมูลจากการสังเกตการณ์ก็พบว่าในส่วนสาขาพรรคประชาธิปไตยพบประชาชน 2 คนเข้ามาติดต่อขอความช่วยเหลือที่สำนักงานสาขาพรรค ส่วนสาขาพรรคภูมิใจไทยและสาขาพรรคเพื่อฟ้าดินนั้นช่วงเวลาที่ทำการสังเกตการณ์ยังไม่พบใครเข้ามาที่สำนักงานสาขาพรรค สำหรับสาขาพรรคมาตุภูมิพบว่าบางสาขา สำนักงานปิดเพราะไม่มีเจ้าหน้าที่ประจำจึงทำให้ไม่มีใครมาคอยรับเรื่องร้องเรียนหรือประสานงานให้เวลาที่มีสมาชิกมาติดต่อ ดังตัวอย่างคำสัมภาษณ์ที่จะยกมาเสนอต่อไปนี้

“การรับฟังปัญหา สาขาพรรคได้รับฟังปัญหาจากประชาชนทุกปัญหาที่ประชาชนเข้ามาร้องทุกข์หรือสมาชิกเข้ามาร้องทุกข์ เราก็ ถ้าสามารถไปประสานกับทางจังหวัดได้ก็จะไปประสานเองแต่ถ้าสามารถไปประสานไม่ได้ ทางจังหวัดบอกว่าขึ้นอยู่กับกระทรวง ทบวง กรม ก็จำเป็นจะต้องทำหนังสือส่งต่อไปยังพรรคสำนักงานใหญ่เพื่อให้พรรคสำนักงานใหญ่ดำเนินการต่อไป” (สัมภาษณ์ ไพบุลย์ เหลืองวิเศษ 16 กรกฎาคม 2555)

“...กิจกรรมการเยี่ยมบ้านเยี่ยมชุมชน ไปฟังสารทุกข์สุขดิบเขาจะครับว่าเขามีอะไรเพื่อที่จะนำเรื่องพวกนี้ประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือประสานกับฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เช่น ในเขตก็ประสานกับส.ก. ประสานส.ข. ประสานส.ส.อะไรอย่างนี้เพื่อที่ท่านจะได้ลงไปช่วยดูแลสมาชิกของเราในชุมชนต่างๆ” (สัมภาษณ์ บุญเกิด อารีย์สันติชัย 27 สิงหาคม 2555)

“อันนี้สาขาทำเรื่องนี้มาก รับเรื่องราวร้องทุกข์ รับทุกเรื่อง ที่นี้ ปัญหาน้ำท่วม ขาดน้ำเข้านา อย่างนี้เราก็ติดต่อกรมชลประทาน ถนนเข้าหมู่บ้าน ไฟฟ้า ส่วนใหญ่จะเป็นปัญหาสาธารณูปโภคพื้นฐาน เราก็จะรับเรื่องไว้แล้วก็เสนอส.ส. คือ เสนอส.ส.ให้ส่งต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง บางทีเราก็ส่งเองแล้วแต่สถานการณ์ที่เหมาะสม...ปัญหาอื่นก็เป็นเรื่องส่วนตัว เด็กเข้าโรงเรียนไม่ได้ สาขาจะรับทุกเรื่องที่ประชาชนเขาแจ้งมาแล้วเราก็พยายามจะแก้ไขให้เขาได้รับ

ความพอใจตามความสามารถที่เรามีอยู่ คือ เราทำไม่ได้เราก็พยายามหาหน่วยงาน เช่น สคบ.อะไร
อย่างนี้...ให้ดูแลให้” (สัมภาษณ์ นียา คงพิบูลย์ 10 กรกฎาคม 2555)

“ลำดับแรก ทางพี่น้องประชาชนจะมาพูดคุยกับสาขาพรรคหรือเจ้าหน้าที่ธุรการรับ
เรื่อง เมื่อเจ้าหน้าที่ธุรการรับเรื่องก็มาแจ้งที่สาขาพรรค กรรมการสาขาพรรค หลังจากทีกรรมการ
สาขาพรรครับเรื่องเสร็จแล้วก็จะนำเรื่องนี้มาปรึกษากับท่านส.ส.ว่าจะมีวิธีการแก้ไขอย่างไร จะดึง
งบจากส่วนกลางตรงไหนมาแก้ปัญหาให้กับพี่น้องประชาชน” (สัมภาษณ์ เชิดพงษ์ ดอกประโคน
13 กรกฎาคม 2555)

“เราทำงานในนามของชุมชน อย่างผมเป็นกรรมการเป็นประธานสาขาอยู่นี้แต่พอเวลา
เราออกทำงานผมก็เป็นส่วนหนึ่งในนามของกรรมการชุมชน...พวกเราจะเข้าไปรับเรื่องทุกอย่างใน
ชุมชน เรื่องทะเลาะเบาะแว้ง เรื่องจอตรดไม่เป็นที่ไม่เป็นทาง เรื่องรตวิ่งเร็ว ไฟฟ้าดับ น้ำไม่ไหล น้ำ
จะท่วม จะทำยังไง จะช่วยกันยังไง ก็คือ ติดต่อรับเรื่องราวปัญหาทุกอย่างทุกเรื่องเลยจากชุมชน
ชุมชนรอบข้างแล้วก็ประสานกับชุมชนอื่นในเครือข่ายของพวกเราแม้ทางสำนักงานเขตเราก็จะ
ประสานไป อย่างพ่อค้าแม่ค้าหาบเร่ที่อยู่ข้างหน้านี้ เราจะแก้ปัญหานี้ได้อย่างไร มันมีผลกระทบ ทำให้
รตคิด เราก็จะประสานไปทางสำนักงานเขตนี้ว่าช่วยมาดูแลพื้นที่หน่อย ทำยังไงไม่ให้รตคิด ...”
(สัมภาษณ์ แรงผา จำปี 4 พฤษภาคม 2555)

“ที่สาขาพรรค ใครจะเดินมาที่สาขาก็ได้ มากุยกัณซึ่งมีบ่อยๆ ประชาชนก็เดินเข้ามาหา
หรือแม้แต่ร้องเรียนเรื่องต่างๆที่คิดว่าเราช่วยได้ ถึงแม้ว่าเขาจะไม่ใช่สมาชิกพรรคก็ตาม ตรงไหนที่
เราประสานได้เราก็จะประสานให้ เช่น ประสานกับทางเขตอะไรอย่างนี้” (สัมภาษณ์ ลัดดา ปิยะวงศ์
รุ่งเรือง 8 พฤษภาคม 2555)

“...ก็เนี่ยแหละ เขาประชุม ก็ประชุมกันสามัญปีละครั้งเนี่ยแหละ...แล้วก็รับฟังความ
เดือดร้อนของสมาชิก...เวลาใครเดือดร้อนอะไรก็ชี้แจงไปเลย แล้วถ้าดำเนินการแก้ไขได้ก็แก้ไขไป”
(สัมภาษณ์ อำนาจ เกษมสานต์ธีรกุล 10 พฤษภาคม 2555)

“มีน้อยค่ะ มาประชุมที่ก็มากุยกัณ สาขาจะเปิดเฉพาะมีประชุม แต่ถ้าไม่มีก็จะปิดสาขา
...ไม่มีเจ้าหน้าที่ประจำสาขาละ” (สัมภาษณ์ นงกัณฐ์ แซ่ลี 6 กรกฎาคม 2555)

2.4 บทบาทการเป็นตัวเชื่อมระหว่างพรรคกับสมาชิกพรรคและประชาชนทั่วไป

จากการสัมภาษณ์ผู้ริเริ่มก่อตั้งสาขาพรรค ประธานและกรรมการสาขาพรรครวมทั้ง
ผู้เกี่ยวข้องกับสาขาพรรคต่างๆเกี่ยวกับบทบาทการเป็นตัวเชื่อมระหว่างพรรคกับสมาชิกพรรคและ
ประชาชนทั่วไปจากกลุ่มตัวอย่างพบว่าในส่วนสาขาพรรคประชาธิปไตยมีประเด็นสำคัญ คือ ได้มี
การติดต่อ ประสานงานกับทางพรรคสำนักงานใหญ่เป็นประจำ เรื่องที่ติดต่อส่วนใหญ่จะเป็นการ
ร้องเรียนปัญหาต่างๆในพื้นที่ การรายงานความเคลื่อนไหวของพรรคคู่แข่ง นอกจากนี้ สาขาพรรค

ยังมีการติดต่อกับสาขาพรรคในสังกัดพรรคเดียวกันที่อยู่ในพื้นที่เดียวกัน มีการประชุมภาคของสาขาพรรคและมีการตั้งศูนย์ประสานงานสาขาพรรคในพรรคสำนักงานใหญ่อีกด้วย ส่วนสาขาพรรคภูมิภาคไทยมีประเด็นสำคัญ คือ มีการดำเนินการตามบทบาทนี้โดยจะประสานกับส.ส.หรือหัวหน้าพรรคในกรณีที่เป็นปัญหาระดับชาติซึ่งสาขาพรรคไม่สามารถดำเนินการแก้ไขได้ ส่วนปัญหาที่สามารถแก้ไขได้ สาขาพรรคจะดำเนินการแก้ไขทันที สำหรับสาขาพรรคเพื่อฟ้าดินมีประเด็นสำคัญ คือ สาขาพรรคเพื่อฟ้าดินได้ดำเนินการตามบทบาทนี้มีทั้งการเปิดรับฟังปัญหาต่างๆ ผ่านรายการโทรทัศน์จากส่วนกลางมายังสาขาพรรค ให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมในการแจ้งปัญหาหรือความต้องการในการประชุมใหญ่สามัญประจำปีสาขาพรรคและช่องทางต่างๆ การไปเยี่ยมชม พบปะพูดคุย แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสมาชิกที่อยู่นอกชุมชน ส่วนสาขาพรรคมาตุภูมิมีประเด็นสำคัญ คือ ส่วนมากจะเป็นการติดต่อกันเป็นการส่วนตัวระหว่างประธานสาขาพรรคกับผู้บริหารพรรคในเรื่องการประชุมและการรักษาสาขาไว้ ส่วนการเป็นตัวเชื่อมระหว่างสมาชิกพรรคและประชาชนทั่วไปกับพรรคนั้นยังไม่มี นอกจากนี้ บางคนที่เป็นประธานสาขาพรรคมาตุภูมิก็ให้ข้อมูลว่าเมื่อมีชาวบ้านมาร้องเรียน ทางสาขาก็จะทำหนังสือส่งไปยังพรรคเพื่อให้ส.ส.ช่วยประสานงานให้ดังตัวอย่างคำสัมภาษณ์ที่จะยกมาเสนอดังต่อไปนี้

“ติดต่อกับประจำเลย ติดต่อเรื่องส่งใบสมัครสมาชิกพรรค ติดต่อกับเกี่ยวกับปัญหาทางจังหวัดร้อยเอ็ดมีปัญหาอะไรบ้างก็แจ้งไปยังสำนักงานใหญ่ให้รับทราบ ความเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่มต่อสู้แต่ละสัปดาห์แต่ละเดือนเป็นยังไง ก็ส่งเอกสารรายงานหรืออีเมลไปยังพรรคใหญ่ให้ได้รับทราบเป็นประจำครับผม” (สัมภาษณ์ ไพบุลย์ เหลืองวิเศษ 16 กรกฎาคม 2555)

“...ก็มีการประชุมภาคด้วยเข้าไป 31 สาขาภาคอีสาน โดยมากก็ประชุมที่ขอนแก่นและร้อยเอ็ด ก็เป็นการประชุมปัญหาต่างๆระดับภาคแล้วเสนอไปยังพรรคสำนักงานใหญ่” (สัมภาษณ์ ไพบุลย์ เหลืองวิเศษ 16 กรกฎาคม 2555)

“เวลาที่มีการประชุมกรรมการสาขาพรรคหรือประชุมสามัญประจำปีของสาขาพรรคก็จะมีส.ส.หรือนักการเมืองในพื้นที่มาร่วมประชุมด้วย เวลาที่มีการลงพื้นที่ก็จะมีส.ส.หรือนักการเมืองของพรรคในพื้นที่มาร่วมด้วย เช่น มาช่วยเป็นพิธีกร เป็นที่ปรึกษา เวลามีปัญหาอะไร ทางสาขาก็จะรวบรวมปัญหานั้นให้ส.ส.ในพื้นที่แล้วส.ส.ก็จะรวบรวมปัญหานั้นส่งไปที่พรรคใหญ่เพื่อนำเสนอต่อสภาให้พิจารณาต่อไป” (สัมภาษณ์ สาธิต ไวยโกศล 2 กรกฎาคม 2555)

“...อย่างที่ผมบอกไว้ว่าผมแนะนำเขาว่าพรรคภูมิภาคไทยตอนนี้ละคุณชวรัตน์เป็นรัฐมนตรีมหาดไทย มท.1 คุณมีปัญหาอะไรที่มันเกี่ยวกับกระทรวงที่เขาดูแลอยู่ก็ว่ากันมา เขาก็มีการร้องเรียนมา เราก็ทำหนังสือส่งไปให้เขาให้เขาช่วยดูแลและแก้ไขในปัญหาที่เกิดขึ้น” (สัมภาษณ์ มานิตย์ ตุ่มบุตร 7 กรกฎาคม 2555)

“เราทำในทีวีเลยเพราะว่าเรามีรายการหนึ่งชื่อว่า “รายการสงคราม สังคม ธรรมชาติ เมือง” ทางเอฟเอ็มทีวี (FMTV) รายการนี้จัดอยู่อาทิตย์ละครั้ง...ประชาชนก็จะส่งข้อความ ข้อมูล เข้ามาหรือจะโทรเข้ามาได้เลย มีปัญหาเดือดร้อน ปัจจุบันไม่พอใจอะไร ยังไง สามารถร้องเรียนได้ เป็นรายการสด มีผู้จัดรายการซึ่งมีคนให้ความเคารพนับถือ คือ ท่าน โพรธิรักษ์” (สัมภาษณ์ แรงผา จำปี 4 พฤษภาคม 2555)

“ประเด็นนี้ เวลาเรามีการประชุมใหญ่สามัญประจำปีเราก็ให้มวลสมาชิกที่เข้ามา ประชุมสะท้อนปัญหาและความต้องการ ข้อเสนอแนะต่อสาขารวมทั้งถ้าไม่ใช่ประชุมก็ส่งจดหมาย มาได้ เราก็แจ้งอยู่ ท่านมีเรื่องราวใดๆไม่ว่าจะเป็นเรื่องปัญหาต่างๆที่จะสามารถให้ทางพรรคหรือ สาขาพรรคประสานงานให้ก็ส่งมาหลายช่องทางทั้งทางโทรศัพท์ ทางจดหมาย ทางอีเมลล์ได้หมด เรา ก็ยินดี ส่วนการสัมพันธ์กันระหว่างผู้ทำงานสาขาพรรคกับสมาชิกพรรคที่อยู่นอกชุมชนของเรา เรา ก็ไปเยี่ยมไปเขียนเครือข่ายของเขา เวลาเขามาซื้อปุ๋ยก็มีการแลกเปลี่ยนความเห็นกัน ซื้อสินค้าใน ร้านค้าชุมชนเราก็สอบถามกันตลอดว่าทำมาหากินเป็นยังไง...ก็คุยกันก็แลกเปลี่ยนกัน ไปเยี่ยมเขา ไปดูเขา...” (สัมภาษณ์ สิบเอกกมล พรหมมาก 17 กรกฎาคม 2555)

“เขาก็ติดต่อตลอด...ส่วนใหญ่ติดต่อที่ประธานสาขาโดยตรงเลยเพื่อในการที่จะรักษา สาขาไว้เท่านั้นเอง กิจกรรมการรักษาสาखाเขาติดต่อตลอดแต่กิจกรรมทางการเมืองไม่ได้ติดต่อ” (สัมภาษณ์ ศุภกาญจนะ หิรัญญะเวช 18 กรกฎาคม 2555)

“...มีชาวบ้านร้องเรียนมาก็คน เรื่องอะไร เราก็เอาหนังสือส่งไปยังพรรคสำนักงาน ใหญ่เพื่อให้ส.ส.ส่งผ่านไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพราะว่าความเป็นส.ส.ของเขา เขาสามารถ ดำเนินงานทางด้านนโยบายต่างๆมันสะดวกกว่าเรา แล้วมีความคล่องตัวเพราะเขารู้จักกันหมด แล้ว มันเป็นปัญหาของประเทศไม่ใช่ปัญหาของพรรคเราแต่เป็นปัญหาของประชาชน” (สัมภาษณ์ ขจร แสงสุรินทร์ 20 มิถุนายน 2555)

2.5 บทบาทการเผยแพร่นโยบายและกิจกรรมของพรรค

จากการสัมภาษณ์ผู้ริเริ่มก่อตั้งสาขาพรรค ประธานและกรรมการสาขาพรรครวมทั้ง ผู้เกี่ยวข้องกับสาขาพรรคต่างๆเกี่ยวกับบทบาทการเผยแพร่ นโยบายและกิจกรรมของพรรคจากกลุ่ม ตัวอย่างพบว่าในส่วนสาขาพรรคประชาธิปไตยมีประเด็นสำคัญ คือ มีการดำเนินบทบาทนี้อย่าง แพร่หลายทั้งการแจกแผ่นพับตามชุมชน ตามตลาดนัด ให้กรรมการสาขาช่วยเผยแพร่ การออกบูท ในงานประจำปีและการประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย ส่วนสาขาพรรคภูมิใจไทยมีประเด็นสำคัญ คือ ได้ดำเนินการตามบทบาทนี้โดยพยายามทำในทุกช่องทางที่สามารถจะเผยแพร่ นโยบายของพรรค ให้ออกไปได้ อาทิเช่น การปราศรัยในช่วงหาเสียงเลือกตั้ง การประชาสัมพันธ์ผ่านวิทยุชุมชน การ คิดป้ายหรือ โปสเตอร์ตามที่ต่างๆ เป็นต้น สำหรับสาขาพรรคเพื่อฟ้าดินมีประเด็นสำคัญ คือ ได้มีการ

ดำเนินบทบาทนี้อย่างต่อเนื่องโดยส่วนใหญ่จะเป็นการเผยแพร่รายการของพรรคในส่วนกลาง มายังสาขาพรรค นอกจากนี้ ยังมีการจัดกิจกรรมภายในชุมชน โดยใช้วัดเป็นศูนย์กลางในการเผยแพร่หรือจัดกิจกรรมต่างๆ อาทิเช่น อบรมธรรมะ ให้ความรู้ทางการเมือง ส่วนสาขาพรรคมาตุภูมิ พบว่า ในวันธรรมดา สาขาพรรคไม่ได้ดำเนินการเผยแพร่นโยบายและกิจกรรมของพรรคแต่อย่างใด เพราะจะเน้นการประชุมใหญ่สามัญประจำปีสาขาพรรคเพียงอย่างเดียวจึงสรุปได้ว่า สาขาพรรคมาตุภูมิยังไม่ได้ดำเนินบทบาทในการเผยแพร่นโยบายและกิจกรรมของพรรคเพราะสาขาจะเน้นการประชุมใหญ่สามัญประจำปีสาขาพรรคเพียงอย่างเดียว ดังตัวอย่างคำสัมภาษณ์ที่จะยกมาเสนอ ดังต่อไปนี้

“...ก็จะมีแผ่นพับ มีหนังสือนโยบายเป็นรูปเล่ม เราก็สามารถไปทำความเข้าใจให้รู้แล้วก็แจกไว้ตามชุมชนต่างๆเป็นรูปเล่มไว้ให้ศึกษาให้อ่านให้เข้าใจ ถ้าเขาไม่เข้าใจก็เข้ามาขอเอกสารแผ่นพับได้ที่สำนักงานสาขาครับ เรามีเอกสารแจกครับผม...กรรมการบริหารสาขาพรรคต้องเน้นในการให้ความรู้ในนโยบายพรรคไปสู่ประชาชนและสมาชิก” (สัมภาษณ์ ไพบุลย์ เหลืองวิเศษ 16 กรกฎาคม 2555)

“...เวลามีตลาดนัดทุกครั้ง สาขาของเราจะนำแผ่นพับของพรรคไปแจกให้ผู้คนที่มาซื้อของเพื่อให้เขานำกลับไปพิจารณาซึ่งจะเป็นการช่วยเผยแพร่นโยบายและอุดมการณ์พรรคไปด้วย” (สัมภาษณ์ สาธิต ไวยโกศล 2 กรกฎาคม 2555)

“ช่วยตลอดค่ะก็ตามโอกาสที่เหมาะสม เมื่อมีโอกาสอะไรที่เข้าไปสู่กระบวนการเผยแพร่ได้เราก็ทำทุกรูปแบบ อย่างเช่น การหาเสียงตามตำบลเราก็นำเอานโยบายพรรคไปสู่ประชาชนในพื้นที่ให้ได้มากที่สุดและก็พยายามสร้างรูปธรรมที่เห็น ได้ชัดเจนเพื่อเรียกศรัทธาจากประชาชน” (สัมภาษณ์ นียา คงพิบูลย์ 10 กรกฎาคม 2555)

“ก็คิดป้ายอะ คิดป้ายประชาสัมพันธ์ โปสเตอร์ตามสี่แยกก็ดี ตามบริเวณสำนักงานสาขาพรรคก็ดีแล้วก็มีการประชุมสัมพันธ์ผ่านวิทยุชุมชน...ประชาสัมพันธ์นี้ก็มีเรื่องของนโยบายเรื่องอุดมการณ์ของพรรคเพื่อให้พี่น้องประชาชนได้เข้าใจว่านโยบายพรรคภูมิใจไทยของเรานั้นล้วนแล้วแต่เป็นนโยบายที่สำคัญและก็เป็นประโยชน์ต่อพี่น้องประชาชน” (สัมภาษณ์ เชิดพงษ์ ดอกประโคน 13 กรกฎาคม 2555)

“มีการเผยแพร่ เวลาที่มีการอบรมธรรมะ เราก็เอาหนังสือที่พิมพ์นโยบายพรรคไปแจกเผยแพร่ทางวิทยุ ทิว ทางทีวีก็จะแทรกเข้าไป...” (สัมภาษณ์ แรงผา จำปี 4 พฤษภาคม 2555)

“...เผยแพร่ประชาสัมพันธ์นโยบายพรรคตามข้อบังคับพรรค การเผยแพร่ส่วนใหญ่จะเป็นการเมือง ...เรามีคำอยู่คำหนึ่งว่าศาสนา คือ ที่รวมของสังคม เอาศาสนาเป็นแกนกลางให้ได้แล้ว

ตั้งคนก็จะมารวมกัน พอรวมกันทำกิจกรรมอะไรก็ได้...เพราะฉะนั้น วัดจะต้องเป็นศูนย์กลางของชุมชน...” (สัมภาษณ์ สิบเอกกมล พรหมมาก 17 กรกฎาคม 2555)

“ก็เผยแพร่นโยบายไม่มีหรอกเพราะว่าตรงนี้ วันประชุม เขาประชุมหมดแล้ว วันประชุม สมาชิกเขาไปอยู่ที่นั่นหมด ให้อันปกติธรรมดา มันก็เจียบอย่างนี้แหละ ไม่มี เราไม่ได้ไปเผยแพร่ เผยอะไรหรอก เพราะว่าเขามีการประชุม เขารู้จักกันอยู่ คือ เน้นที่ประชุมใหญ่อย่างเดียว”

(สัมภาษณ์ อำนาจ เกษมสานต์ธีรกุล 10 พฤษภาคม 2555)

2.6 บทบาทการพิจารณาคัดเลือกตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งในนามของพรรค

จากการสัมภาษณ์ผู้เริ่มก่อตั้งสาขาพรรค ประชาชนและกรรมการสาขาพรรครวมทั้งผู้เกี่ยวข้องกับสาขาพรรคต่างๆเกี่ยวกับบทบาทการพิจารณาคัดเลือกตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งในนามของพรรคจากกลุ่มตัวอย่างพบว่าในส่วนสาขาพรรคประชาธิปไตยมีประเด็นสำคัญ คือ มีบทบาทในการพิจารณาคัดเลือกตัวผู้สมัครในรูปแบบการประชุมสมาชิกพรรคแล้วเสนอชื่อเข้าไปยังพรรค เพื่อให้คณะกรรมการบริหารพรรคได้พิจารณาซึ่งเป็นไปตามข้อบังคับพรรคการเมืองประชาธิปไตย พ.ศ. 2551 ข้อที่ 73 ส่วนสาขาพรรคภูมิใจไทยพบว่าบางคนที่เป็นประธานสาขาพรรคภูมิใจไทยให้ข้อมูลว่าบทบาทจริงๆของสาขาพรรคในการคัดเลือกตัวผู้สมัครนั้นไม่มีเพราะทางพรรคใหญ่ได้คัดเลือกตัวผู้สมัครไว้แล้ว การให้สาขาพรรคมาประชุมก็เพื่อทำให้ถูกต้องตามข้อบังคับพรรค บางคนก็ให้ข้อมูลว่าสาขาพรรคมีการดำเนินการตามบทบาทนี้โดยการประชุมสมาชิกพรรคแล้วเสนอชื่อไปยังพรรคที่ส่วนกลาง สาขาพรรคภูมิใจไทยจึงมีบทบาทในการพิจารณาคัดเลือกตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นไปตามที่ข้อบังคับพรรคกำหนดในทางนิตินัย (ข้อบังคับพรรคภูมิใจไทย พ.ศ. 2552 ข้อ 63) แต่ในทางพฤตินัยแล้ว ทางพรรคสำนักงานใหญ่เป็นคนคัดเลือกและส่งคนลงสมัครเอง สำหรับสาขาพรรคเพื่อฟ้าดินพบว่าบางคนซึ่งเป็นประธานสาขาพรรคเพื่อฟ้าดินให้ข้อมูลว่าทางพรรคใหญ่สั่งให้สาขาพรรคหาคนลงให้ครบ 10 คน ตัวประธานสาขาพรรคเองก็ต้องลงสมัครด้วยเพื่อให้ครบจำนวนเพราะเวลากระชั้นชิดมาก แต่บางคนก็ให้ข้อมูลว่าไม่ได้ดำเนินการจัดประชุมเพื่อสรรหาผู้สมัครแต่ได้นำกรรมการสาขาและสมาชิกพรรคไปร่วมประชุมพรรคใหญ่ที่กรุงเทพฯแล้วก็สรรหากันที่นั่น โดยมีประเด็นสำคัญ ก็คือ การที่สาขาพรรคเพื่อฟ้าดินมีการคัดเลือกคนเพื่อส่งลงสมัครรับเลือกตั้งในครั้งนี้เป็นการบังคับของพรรคใหญ่เพราะว่าถ้าพรรคไม่ส่งคนลงสมัครรับเลือกตั้งในครั้งนี้ก็อาจถูก กกต. สั่งให้สิ้นสภาพความเป็นพรรคการเมืองได้ตามมาตรา 91 (2) ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2550 ส่วนสาขาพรรคมาตุภูมิพบว่าบางคนที่เป็นประธานสาขาพรรคมาตุภูมิให้ข้อมูลว่ามีการปรึกษากับกรรมการสาขาและสมาชิกพรรคเพื่อหาคนที่เหมาะสมแล้วส่งไปยังพรรคใหญ่พิจารณาแต่บางคนที่เป็นสมาชิกพรรคมาตุภูมิก็ให้ข้อมูลว่า

สาขาพรรคไม่มีบทบาทในการพิจารณาคัดเลือกตัวผู้สมัครเลยเพราะอำนาจที่แท้จริงอยู่ที่พรรค สำนักงานใหญ่ ดังตัวอย่างคำสัมภาษณ์ที่จะยกมาเสนอดังต่อไปนี้

“คัดเลือกผู้สมัครจังหวัดร้อยเอ็ดมี 8 เขตเลือกตั้ง มีผู้สมัครทั้งหมด 8 คน แต่เราก็คัดเลือก ถ้ามีคนสมัครมากเราก็คัดเลือกให้เหลือสัก 10 คนเพื่อส่งไปยังส่วนกลางให้คัดเหลือ 8 คน ให้คัดออกอีก 2 แต่เราไม่จำเป็นต้องคัดให้เหลือ 8 คือ คัดหลวมๆเพื่อให้ส่วนกลางมีโอกาสได้คัดเลือกอีกทีหนึ่ง” (สัมภาษณ์ ไพบุลย์ เหลืองวิเศษ 16 กรกฎาคม 2555)

“การเลือกส.ส.ในพื้นที่ เราจะมีการประชุมวิสามัญว่าใครจะเป็นส.ส. เขตหรือส.ส. ปาร์ตี้ลิสต์ พวกเราเอง สมาชิกพรรคก็จะมีการประชุมให้สมาชิกไปเลือก เช่น ปาร์ตี้ลิสต์ เอาทำนองอภิสิทธิ์ สมมติว่าเป็นเบอร์ 1 นี้แหละคะแล้วก็เอาไปประมวลที่พรรคเพราะว่าแต่ละเขตอาจจะมีคนชอบไม่เหมือนกัน...เราก็ส่งไปที่พรรคให้พรรคเป็นผู้คัดสรร” (สัมภาษณ์ ยุวดี มังงามูดี 27 สิงหาคม 2555)

“บทบาทการคัดเลือกตัวผู้สมัครเนี่ย ถามว่าตามกฎหมายมีเขียนไว้ก็จริงอยู่แต่ถามว่าบทบาทจริงๆแทบจะไม่มีเพราะผู้สมัครเนี่ยเขาถูกพรรคเลือกไว้แล้ว บทบาทของสาขาทุกสาขาจะไม่ค่อยมีเพราะว่าตัวผู้สมัครเป็นตัวที่พรรคใหญ่แคนดิเดท เลือกไว้แล้ว ฉะนั้น ก็เอาเรา (สาขาพรรค) มาทำให้ถูกต้องตามกฎหมายข้อบังคับเท่านั้น ก็คือ มาประชุมว่าเราจะส่งคนไหนนะแต่คนที่เราจะส่ง ก็คือคนที่พรรคแคนดิเดทหรือเลือกไว้แล้ว...” (สัมภาษณ์ นิยา คงพิบูลย์ 10 กรกฎาคม 2555)

“...ทางส่วนกลางเขาสั่งมาเลย เฮ้อ! สาขาหาคณลง 10 คน...เราก็ประชุมทางโทรศัพท์ เพราะถูกละหุก เพิ่งมีคนเดียว นี่พูดความจริงให้ฟังนะ จะลงยังไง เพราะว่าต่างคนต่างอยู่ที่ไหนก็ไม่รู้ ก็ส่วนใหญ่ก็โทรเช็กกัน ไม่มีเวลา ขนาดนั้นหืดขึ้นคอ ก็ลงกันเอง...เขาก็ชี้ตัว คือ ถ้าเราไม่ลง คนอื่นเขาก็ไม่ลง ก็ชี้ตัว ท่านประธานสาขาต้องลง เขาบอกว่าเราพยายามหาคนอื่น คนอื่นไม่ลง เวลาลงสมัคร ประธานสาขาต้องลงก่อนนะ เขาชี้ตัวมาเลย” (สัมภาษณ์ เสรี ทองพันธุ์ 19 มิถุนายน 2555)

“...พอดี ช่วงระยะเวลานั้นมันเกิดการยุบสภา พอยุบสภาก็ต้องเลือกตั้งภายใน 45 วัน เพราะฉะนั้น การดำเนินการในเรื่องการประชุมใหญ่เพื่อจะสรรหาผู้สมัครนั้น ไม่ได้ทำ เราก็ใช้ข้อบังคับระเบียบของกกต.ในข้อถัดไป ก็คือ เอากรรมการแล้วก็สมาชิกไปประชุมใหญ่พรรคเลย เราก็ไปรวมกันประชุมที่กรุงเทพมหานครแล้วเราก็สรรหากัน...การคัดเลือก เราดูคุณธรรม ก็คือ ไม่หวังประโยชน์ใดๆจากการลงสมัคร ส่วนเงินค่าสมัครอะไรก็จะมีคนศรัทธาเขาก็ลงขันช่วยกัน เพราะมันมีข้อบังคับเพื่อฟาดินข้อหนึ่งที่ว่าการทำงานการเมืองของพรรคเพื่อฟาดินไม่ว่าจะเป็นตัวแทนในระดับใดก็ตาม...รายได้ที่เกิดจากการทำหน้าที่นั้นๆไม่เอาเข้ามาเป็นของส่วนตัวให้เอาเข้ากองกลางทั้งหมด...เพราะเราจัดสรรในระบบสาธารณโภคีใช้ร่วมกัน...” (สัมภาษณ์ สิบเอกกมล พรหมมาก 17 กรกฎาคม 2555)

“ทางสาขาก็นั่งปรึกษา ก็นั่งคุยกันครับผม ก็สมาชิกกับกรรมการรวมกันก็ประมาณ 30 กว่าคน สมมตินะ 5 คนก็เสนอไปสัก 3 คน คือ มัน 3 เขตใช่ไหม คือ ของพัทลุงมี 3 เขตก็พิจารณาตามนี้แล้วเสนอรายชื่อผู้ที่มีความเหมาะสมส่งขึ้นยังพรรคใหญ่เป็นหน้าที่ของพรรคใหญ่จะเสนอลงมาให้นายนั่น นายนี้” (สัมภาษณ์ พิสิฐ จงเจตน์ 20 มิถุนายน 2555)

“ไม่หрок ทางข้างใน พรรคใหญ่เป็นผู้คัดเลือก” (สัมภาษณ์ ประจักษ์ ดวงเงินสกุล 10 พฤษภาคม 2555)

“ไม่มี คนที่มี คนที่เป็นใหญ่ เป็นประธาน เป็นหัวหน้าพรรคจะมีการเลือกเอง ส่วนเราไม่มีบทบาท ไม่มีส่วนร่วมเลย” (สัมภาษณ์ อำนาจ เกษมสานต์ธีรกุล 10 พฤษภาคม 2555)

2.7 บทบาทการช่วยรณรงค์หาเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรค

จากการสัมภาษณ์ผู้ริเริ่มก่อตั้งสาขาพรรค ประธานและกรรมการสาขาพรรครวมทั้งผู้เกี่ยวข้องกับสาขาพรรคต่างๆเกี่ยวกับบทบาทการช่วยรณรงค์หาเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคจากกลุ่มตัวอย่างพบว่าในส่วนสาขาพรรคประชาธิปไตยมีประเด็นสำคัญคือ ได้ดำเนินการช่วยรณรงค์หาเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคโดยวิธีการที่หลากหลาย อาทิเช่น มีการเดินตามบ้าน (เคาะประตูบ้าน) การแจกแผ่นพับ ใบปลิว ดิจป้าย ใช้รถกระจายเสียง การปราศรัยหาเสียงโดยกรรมการสาขาและสมาชิกพรรคช่วยกัน มีบางคนที่เป็นประธานสาขาพรรคประชาธิปไตยได้ให้ข้อมูลว่าประชาชนในพื้นที่มีความสนใจการเมืองมากโดยเฉพาะในช่วงเลือกตั้ง คนจะไปฟังการปราศรัยกันมากซึ่งได้ส่งผลดีต่อสาขาพรรคทำให้สาขาพรรคเบาแรงไม่ต้องไปอธิบายอะไรมาก ส่วนสาขาพรรคภูมิใจไทยพบว่าบางคนให้ข้อมูลว่ามีการวางแผนหาเสียงตามวันเวลาที่กำหนด มีการติดป้าย รถกระจายเสียง รถแห่ และเดินตามบ้าน บางคนที่เป็นประธานสาขาพรรคภูมิใจไทยก็ให้ข้อมูลว่าได้ช่วยติดป้ายโปสเตอร์ตามที่ต่างๆ มีรถประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่เชิญชวนพี่น้องประชาชนมาฟังการปราศรัยตามจุดต่างๆ โดยเน้นการเผยแพร่นโยบายพรรคเป็นหลักในการขอคะแนนเสียงจากประชาชน สำหรับสาขาพรรคเพื่อฟ้าดินพบว่าได้มีส่วนร่วมในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งโดยมีทั้งการแจกบัตรแนะนำตัวผู้สมัคร ใบปลิว ดิจป้ายหาเสียง รถติดเครื่องเสียงตระเวนไปในพื้นที่ต่างๆ แต่การหาเสียงของสาขาพรรคเพื่อฟ้าดินนี้มีความแตกต่างจากพรรคการเมืองอื่นคือไม่ได้ให้มาเลือกพรรคเพื่อฟ้าดินแต่เป็นการรณรงค์ให้สมาชิกร่วม “โหวตโน” โดยกาในช่องประสงค์ไม่ลงคะแนนเป็นประเด็นสำคัญ สำหรับสาขาพรรคมาตุภูมิพบว่าส่วนใหญ่ได้ดำเนินการตามบทบาทนี้คือ มีการหาเสียงโดยใช้ความรู้จักกันเป็นการส่วนตัวผ่านทางพวกพ้อง กลุ่มต่างๆ ผู้ใหญ่บ้าน แจกใบปลิว ไปพบปะพูดคุยกัน รวมเขตหาเสียงโดยกรรมการสาขาและสมาชิกพรรคช่วยกัน ดังตัวอย่างคำสัมภาษณ์ที่จะยกมาเสนอดังต่อไปนี้

“...ผมแล้วก็ประธานและกรรมการสาขาไปทุกวัน ไปร่วมกับผู้สมัครแล้วก็ทีมงานหาเสียงช่วยกัน...หาเสียงก็ไปเกาะประตูเลย สวัสดิ์ครับ คุณพีครับ ผมมาจากสาขาพรรคประชาธิปัตย์ จังหวัดตรังลำดับที่ 6 ครับ วันนี้จะนำผู้สมัครส.ส. คือ นพ. สุกิจ วัฒนโทปกรณ์ มาพบพี่น้องครับ ยังไงขอคะแนนเสียงให้ด้วยนะครับ...ขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงครับแล้วก็มิเดินในตลาด จะไปหมด ตอนรับดีมากครับ...” (สัมภาษณ์ พรชัย สัตยวงศ์ 22 มิถุนายน 2555)

“ก็ช่วยคิดแผนป้าย ช่วยแจกแผ่นพับไปตามชุมชน หมู่บ้าน ช่วยแนะนำประชาชนให้เลือก ช่วยแนะนำประชาชนให้รู้ถูกรู้ผิด...กรรมการบริหารสาขาเองมีหน้าที่รณรงค์ช่วยผู้สมัครหาเสียงทุกเขตเลือกตั้งเพื่อให้ได้รับการเลือกตั้ง...” (สัมภาษณ์ ไพบุลย์ เหลืองวิเศษ 16 กรกฎาคม 2555)

“... ประชาชนสนใจการเมืองมากในจังหวัดตรังนี้ คือ หมายถึงว่า...เราสังเกตว่าพอถึงช่วงเลือกตั้ง สภาฯ แผล ตามงานศพ งานแต่งงาน คนจะจับกลุ่มพูดคุยเรื่องการเมืองเยอะ ที่นี้ พอพรรคการเมืองมาปราศรัยหาเสียงเลือกตั้ง คนจะไปฟังกันล้นหลามและไม่ใช่ว่าฟังแค่หนึ่งท่อม สองท่อม เลิกนะ เลิกดีหนึ่ง ดีสอง...ถ้าเขามีวัฒนธรรมของคนที่สนใจทางการเมือง ทำให้เราเบาแรง ทำให้เราไม่ลำบากที่จะไปอธิบายกับเขา เพราะว่าเวลาที่มีการเลือกตั้ง มีส.ส.มาปราศรัย วัฒนธรรมทางการเมืองของคนที่สนใจ เขาจะนั่งฟังซิมลิกเข้าข้างใน พอซิมลิกเข้าข้างใน เราออกไปข้างนอกเราแทบไม่ต้องออกไปพูดมาก คือ เหมือนกับว่าเขานี้ เขาเข้าใจอยู่แล้ว...” (สัมภาษณ์ พรศักดิ์ จริงจิตร 22 มิถุนายน 2555)

“1. ก็ช่วยโดยการติดป้ายโฆษณาในเรื่องของนโยบายหลักของพรรคที่จะนำเสนอ
2. ก็มีรถประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่เพื่อที่จะเชิญชวนพี่น้องประชาชน ได้มาเลือกตั้งที่ดีและดีขึ้นในเรื่องนโยบายหลักของพรรคที่จะเป็นประโยชน์สุขของพี่น้องประชาชนที่ดี ก็เดินตามบ้าน จะติดป้ายโปสเตอร์ขนาด A 3 จากนั้นก็มีการปราศรัยเป็นจุดๆในแต่ละหมู่บ้านในแต่ละตำบลเพื่อเชิญชวนพี่น้องให้มารับฟังนโยบายผู้สมัครของพรรค...” (สัมภาษณ์ เชิดพงษ์ ดอกประโคน 13 กรกฎาคม 2555)

“สาขาพรรคช่วยเต็มที่ สาขาทำหน้าที่เต็มที่ หมายถึงว่าเราก็วางแผนประชาสัมพันธ์ว่าวันนี้เราจะไปหาเสียงตำบลอะไร เราก็ติดต่อกับผู้นำในตำบลนั้น หมู่บ้านนั้น เพื่อจัดเตรียมสถานที่ที่จะปราศรัยหรือจัดประชุมชาวบ้านให้ออกมาพบ สมมติวันหนึ่งนั้น เราอาจไปให้ถึง 5 ที่ เราต้องไปกำหนดและกำกับเวลาเพื่อให้เห็นเวลาที่เรากำหนดในการหาเสียง มีการติดแผ่นป้าย รถกระจายเสียงเดินตามบ้าน รถแห่ค่ะ” (สัมภาษณ์ นิยา คงพิบูลย์ 10 กรกฎาคม 2555)

“...อย่าง 3 กรกฎาคม 54 เราไปรณรงค์เราไม่ได้หาเสียงเพื่อตนเองนะ แต่เราณรงค์ว่าให้โหวตโน คือ ให้ประชาชนรู้จักใช้สิทธิของตนเองถ้าคุณไม่พอใจใคร ถ้าคุณเห็นว่าใครเลือกเข้า

ไปแล้ว เขาจะไม่ไปทำหน้าที่หรือ เขาจะไปแสวงหาผลประโยชน์เพื่อตนเอง พวกพ้อง คุณสามารถ โหวตโนได้เลยนะ...ก็ช่วยเต็มที่เลยตั้งแต่ติดป้ายหาเสียง เอรอดคิดเครื่องเสียง นำมวลชนไปช่วยแจก ใบปลิวตามตลาด ตามโรงเรียน” (สัมภาษณ์ แรงผา จำปี 4 พฤษภาคม 2555)

“ติดป้ายรณรงค์ส่วนใหญ่กรรมการสาขาที่จะไปหมดในพื้นที่ ลงครั้งแรกเรายังไม่ แม่น ช่วยหาเสียงก็มีการไปติดป้าย...รถประชาสัมพันธ์หาเสียงก็ไป ไปเจอมวลชนเขาอยู่ มีตลาดนัด เราก็แวะไป เราสามารถแนะนำอธิบายอะไรได้เราก็บอกเขาไป เราก็เข้าไป คราวที่แล้วเราก็มี นโยบายว่าแนะนำให้ประชาชนไม่ต้องเลือกใคร คือ ให้เลือกตั้งในช่องประสงค์ไม่ลงคะแนน เขา เรียกว่าโหวตโนเพราะเราเห็นว่าแต่ละพรรคนั้นนะไม่ได้ช่วยประเทศชาติอะไร...เราก็สนับสนุนว่า ประชาชนควรจะต้องเลือกกันอย่างไร เลือกใครไม่ได้ก็ให้โหวตโนในช่องประสงค์ไม่ลงคะแนน...” (สัมภาษณ์ ชอบ สมกระโทก 4 กรกฎาคม 2555)

“ในการเลือกตั้งล่าสุด ก.ค. 54 เราณรงค์ให้สมาชิกร่วมโหวตโน คือ เราไม่ได้เน้นให้ มาเลือกพรรคเรา พรรคเราก็ส่งผู้สมัครด้วยเหมือนกันแต่ให้ลงโหวตโนเพราะเราเห็นอยู่แล้วว่าการเมืองอย่างที่เป็นอย่างทุกวันนี้มันไม่ได้ช่วยอะไรสังคม มันเป็นเรื่องของการพยายามเข้าไป กอบโกยผลประโยชน์เพื่อตนเองมากกว่า โอ เค้าอาจจะมีคนคิดจะมีพรรคที่ดีบ้างแต่เราก็ทำอะไรไม่ได้ ในระบบระบอบที่มันเป็นอย่างนี้ก็เลยณรงค์ให้โหวตโน” (สัมภาษณ์ ลัดดา ปิยะวงศ์รุ่งเรือง 8 พฤษภาคม 2555)

“เราก็บอกไปตามกลุ่มตามผู้ใหญ่บ้านที่เรารู้จักให้ช่วยๆกันหน่อย...ก็มีแจกใบปลิว ใบสมัครนะ ป้ายก็มีติด” (สัมภาษณ์ ประจักษ์ ดวงเงินสกุล 10 พฤษภาคม 2555)

“ก็ช่วยระดับชาติเหมือนกัน ก็เราเคยส่งส.ส. ลง ก็โดยการไ้รหดหน้ในการโฆษณา แล้ว ก็การเดินทางเข้าถึงชาวบ้าน โดยส่วนของพรรคเรา พูดถึงของมาตุภูมิวิธีการ คือ ตั้ง 3 เขตมารวมกัน หมด คือ เขต 1 เขต 2 เขต 3 จะไปหาโดยวิธีการเดียวกันหมด คือ ทุกๆเขตจะมาระดมลงไป วันนี้ กำหนดลงไปเลยเขต 1 พรุ่งนี้ไปเขต 2 มะรืนนี้ไปเขต 3 และวันต่อไปก็จะกำหนดอีก...คือเราจะ ช่วยกันคละกันไปไม่ว่าเป็นสมาชิกพรรคจะไปช่วย คณะผู้สมัครส.ส. ตัวนายทะเบียนหรือทุกคนใน คณะกรรมการของสาขาพรรคก็ช่วยกันครับผม หากันเป็นทีม...” (สัมภาษณ์ พิสิฐ จงเจตน์ 20 มิถุนายน 2555)

ข้อมูลจากการสังเกตการณ์สำนักงานสาขาพรรคการเมืองไทย

จากการเดินทางไปเก็บข้อมูลในภูมิภาคต่างๆรวม 4 ครั้ง ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้ ผู้วิจัยได้ไปสังเกตการณ์สำนักงานสาขาพรรคการเมืองต่างๆ จำนวนทั้งสิ้น 16 สาขาครอบคลุมสาขาพรรคการเมืองขนาดใหญ่ สาขาพรรคการเมืองขนาดกลาง และสาขาพรรคการเมืองขนาดเล็กรวม 4 พรรค ดังนี้

1. พรรคประชาธิปัตย์ 4 สาขา
2. พรรคภูมิใจไทย 4 สาขา
3. พรรคเพื่อฟ้าดิน 4 สาขา
4. พรรคมาตุภูมิ 4 สาขา

ผลจากการเข้าไปสังเกตการณ์ดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยได้ค้นพบข้อมูลที่น่าสนใจหลายประการ คือ

จากการได้ไปสังเกตการณ์ที่ทำการสาขาพรรคประชาธิปัตย์มีประเด็นสำคัญ คือ ที่ทำการสำนักงานสาขาพรรคส่วนใหญ่จะเช่าโดยตั้งร่วมกับสำนักงานส.ส.ในพื้นที่ มีป้ายบอกชื่อที่ทำการสาขาพรรค แต่ก็มีบางสาขาพรรคที่ใช้ป้ายชื่อ “ศูนย์ประสานงานพรรคประชาธิปัตย์” แทน เนื่องจากป้ายชื่อสาขาพรรคชำรุดโดยสาขาจะเปิดทำงานทุกวัน ภายในที่ทำการมีวัสดุ ครุภัณฑ์และอุปกรณ์สำนักงานพร้อมโดยสาขาพรรคส่วนมากจะมีโต๊ะขนาดใหญ่และเก้าอี้วางอยู่ตรงกลางของสำนักงาน มีเจ้าหน้าที่ประจำสำนักงานและมีรูปพระแม่ธรณีบีบมวยผมติดหลายจุดของที่ทำการ

จากการได้ไปสังเกตการณ์ที่ทำการสาขาพรรคภูมิใจไทยมีประเด็นสำคัญ คือ ที่ทำการสาขาพรรคเกือบทั้งหมดจะเช่าโดยตั้งร่วมกับสำนักงานของส.ส.ในพื้นที่ พบบางสาขาใช้ป้ายชื่อ “พรรคภูมิใจไทย” แทนป้ายชื่อที่ทำการสาขาพรรค มีเจ้าหน้าที่สาขาพรรคทำงานร่วมกับผู้ช่วยส.ส. ภายในสำนักงานพบวัสดุ ครุภัณฑ์และอุปกรณ์สำนักงานพร้อมใช้งาน โดยทุกสาขาจะมีห้องประชุม และมีรูปภาพการดำเนินกิจกรรมของสาขาพรรคมากมาย บางสาขามีสถานีวิทยุชุมชนตั้งอยู่ด้วย

จากการได้ไปสังเกตการณ์ที่ทำการสาขาพรรคเพื่อฟ้าดินมีประเด็นสำคัญ คือ ที่ตั้งสาขาพรรคจะอยู่ภายในชุมชน อาทิเช่น ชุมชนทะเลธรรม ชุมชนบุญนิยมศาลือ โศก ชุมชนสีมา โศก เป็นต้น มีป้ายบอกชื่อที่ทำการสาขาพรรค ภายในสำนักงานมีวัสดุ ครุภัณฑ์และอุปกรณ์สำนักงานพร้อมโดยสาขาพรรคใช้ร่วมกับชุมชน ส่วนใหญ่จะมีเจ้าหน้าที่ประจำสำนักงานซึ่งทำงานโดยไม่มีค่าจ้าง (ทำงานฟรี) เพราะสาขาใช้ระบบการทำงานร่วมกันและกินอยู่ด้วยกันแบบสาธารณโภคี (กองกลาง) สาขาไม่มีห้องประชุม สถานที่ประชุม ก็คือ ศาลาส่วนกลางของชุมชน

จากการได้ไปสังเกตการณ์ที่ทำการสาขาพรรคมาตุภูมิมีประเด็นสำคัญ คือ ที่ทำการสาขาพรรคยังไม่มีติดตั้งป้ายชื่อสาขาพรรคแต่อย่างใด โดยบางสาขาที่ใช้ชื่อ “พรรคมาตุภูมิ” ติดตั้งแทน บางสาขามีที่ตั้งสาขาพรรคจริงกับที่ตั้งสาขาตามที่ได้แจ้งไว้กับกกต.ไม่ตรงกัน (อยู่คนละที่) โดยส่วนใหญ่แล้วตัวสาขาจะตั้งในบ้านของประธานสาขา สมาชิกพรรคหรือนักการเมือง นอกจากนี้ สาขาพรรคยังไม่มีเจ้าหน้าที่ประจำจึงทำให้กรรมการสาขาหมุนเวียนกันมาดูแล เวลาเมื่อเอกสารหรือการทำบัญชี ประธานสาขาที่จะส่งไปยังพรรคสำนักงานใหญ่ให้ช่วยดำเนินการให้ บางสาขานั้นปิดทำการ จะเปิดทำการเฉพาะวันที่มีการประชุมใหญ่สามัญประจำปีสาขาพรรคและวันที่

กกด.มาตรวจเยี่ยมสาขา สาขายังไม่มีห้องประชุม เวลาประชุมก็จัดประชุมกันที่ร้านอาหารหรือ
ภัตตาคาร สาขาพรรคมาตุภูมิมีวัสดุ ครุภัณฑ์ค่อนข้างน้อย บางสาขาที่มีวัสดุ ครุภัณฑ์แต่อุปกรณ์
สำนักงานไม่มี อาทิเช่น คอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์ เครื่องแฟกซ์ เป็นต้น สามารถกล่าวโดยสรุปแยก
ตามรายพรรคการเมืองได้ดังต่อไปนี้

จากการสังเกตการณ์สำนักงานสาขาพรรคประชาธิปไตยลำดับที่ 33 จังหวัดร้อยเอ็ดแห่ง
นี้เป็นบ้านของประธานสาขาพรรคซึ่งเป็นบ้านไม้ 2 ชั้นตั้งอยู่ในตัวเมืองร้อยเอ็ด ที่ทำงาน คือ บริเวณ
ชั้น 1 ภายในสำนักงานพบวัสดุ ครุภัณฑ์และอุปกรณ์สำนักงานพร้อม อาทิเช่น เครื่องแฟกซ์
คอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์ เป็นต้น สำนักงานมีข้อมูลมากมาย มีรูปภาพ แจกันดอกไม้และปฏิทิน มี
เจ้าหน้าที่ 1 คน มีคณะกรรมการสาขาพรรคทั้งหมด 8 คน มีป้ายบอกชื่อสาขาพรรคติดที่ผนัง มีธง
พรรคและธงชาติตั้งอยู่ข้างบ้าน มีรูปพระแม่ธรณีบีบมวยผมติดหลายจุด สาขาเปิดทำงานทุกวัน

จากการสังเกตการณ์สำนักงานสาขาพรรคประชาธิปไตยลำดับที่ 6 จังหวัดศรีสะเกษแห่งนี้
ตั้งอยู่บนถนนจริงจิตรในตัวเมืองศรีสะเกษ เป็นห้องแถว 2 ชั้น ที่ทำงาน คือ บริเวณชั้น 1 สาขาแห่งนี้ริเริ่ม
ก่อตั้งโดยนายชวน หลีกภัย อดีตนายกรัฐมนตรี สำหรับภายในสำนักงานพบวัสดุ ครุภัณฑ์และ
อุปกรณ์สำนักงานพร้อม อาทิเช่น คอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์ เครื่องแฟกซ์ เป็นต้น พบเจ้าหน้าที่สาขา
1 คน มีป้ายบอกชื่อสาขาพรรคและมีภาพถ่ายของคณะกรรมการสาขาพรรค มีคณะกรรมการสาขา
พรรคทั้งหมด 11 คน มีรูปพระแม่ธรณีบีบมวยผมติดหลายจุด สาขาพรรคเปิดทำงานทุกวัน

จากการสังเกตการณ์สำนักงานสาขาพรรคประชาธิปไตยลำดับที่ 139 จังหวัดนครสวรรค์
ในภาพรวมพบว่าป้ายที่ติดอยู่ด้านหน้าเป็นชื่อ “ศูนย์ประสานงานพรรคประชาธิปไตย” ไม่ใช่ชื่อ
สาขาพรรค สำนักงานเป็นตึกเช่า 3 ชั้นอยู่ใกล้บขส.จังหวัดนครสวรรค์ ภายในสำนักงานพบ
เจ้าหน้าที่ 3 คน เป็นผู้ช่วยส.ส. 2 คนและเจ้าหน้าที่สาขาพรรค 1 คน มีวัสดุ ครุภัณฑ์และอุปกรณ์
สำนักงานพร้อมใช้งาน มีข้อมูลมากมาย เช่น เอกสาร หนังสือต่างๆ ภาพถ่าย เป็นต้น มีรูปพระแม่
ธรณีบีบมวยผมติดหลายจุด มีคณะกรรมการสาขาพรรคทั้งหมด 11 คน พบสมาชิก 2 คนมาติดต่อ
สาขาพรรค สาขาพรรคเปิดทำงานทุกวัน

จากการสังเกตการณ์สำนักงานสาขาพรรคประชาธิปไตยลำดับที่ 41 เขตบางกอกน้อย
กรุงเทพมหานครในภาพรวมพบว่าป้ายที่ติดอยู่ด้านหน้าสำนักงานมีข้อความว่า “สำนักงานส.ส.
องอาจ คล้ามไพบูลย์ ที่ทำการส.ก.นภาพล จีระกุลและพรรคประชาธิปไตย สาขาเขตบางกอกน้อย
ลำดับที่ 41” สำหรับภายในสำนักงานพบวัสดุ ครุภัณฑ์และอุปกรณ์สำนักงานพร้อมใช้งาน พบ
เจ้าหน้าที่ 2 คน มีรูปภาพของคณะกรรมการสาขาพรรคชุดปัจจุบันติดที่ผนัง มีคณะกรรมการสาขา
พรรคทั้งหมด 10 คน ภายในสำนักงานมีข้อมูลมากมาย มีภาพถ่ายต่างๆและมีรูปพระแม่ธรณีบีบมวย
ผมติดหลายจุด สาขาพรรคเปิดทำงานทุกวัน

จากการสังเกตการณ์และสอบถามเจ้าหน้าที่สาขาพรรคได้ข้อมูลว่าสาขาพรรคภูมิใจไทยลำดับที่ 1 จังหวัดสุโขทัยแห่งนี้เป็นสำนักงานเช่า มีห้องประชุมขนาดใหญ่อยู่ตรงข้ามสำนักงาน ภายในสำนักงานสาขาพรรคมีข้อมูลมากมาย อาทิเช่น เอกสาร หนังสือ วารสาร แฟ้มเอกสารต่างๆ ภาพถ่าย คู่มือ เป็นต้น มีวัสดุ ครุภัณฑ์และอุปกรณ์สำนักงานพร้อม มีเจ้าหน้าที่สาขาพรรคและผู้ช่วยส.ส.ทำงานอยู่ มีป้ายบอกชื่อสาขาพรรคตั้งอยู่ด้านหน้าสำนักงาน มีคณะกรรมการสาขาพรรคทั้งหมด 9 คน สาขาพรรคเปิดทำงานทุกวันโดยตั้งอยู่ติดถนนใหญ่ในตัวเมืองสุโขทัย

จากการสังเกตการณ์สำนักงานสาขาพรรคภูมิใจไทยลำดับที่ 3 จังหวัดราชบุรีแห่งนี้ตั้งอยู่ในโรงงานอุตสาหกรรมไทยพลาสติกซึ่งเป็นของพ่อส.ส.ในพื้นที่และเป็นสำนักงานส.ส. (ส.ส. ชะวาลัทธิ ชินธรรมมิตร) ด้วย ภายในมีข้อมูลมากมาย อาทิเช่น เอกสาร แฟ้มเอกสารต่างๆ ภาพกิจกรรม มีวัสดุ ครุภัณฑ์และอุปกรณ์สำนักงานพร้อม มีเจ้าหน้าที่ทั้งผู้ช่วยของส.ส.และเจ้าหน้าที่สาขาพรรคทำงานอยู่ มีห้องประชุมขนาดใหญ่อยู่ด้านหน้าที่ทำการ พบแกนนำรวมทั้งสมาชิกพรรคแวะเวียนมาที่สาขาพรรค มีคณะกรรมการสาขาพรรคทั้งหมด 10 คน แต่สาขาพรรคแห่งนี้ไม่ได้ติดป้ายชื่อสาขาพรรคแต่ใช้เป็นป้ายชื่อ “พรรคภูมิใจไทย” และ “สำนักงานส.ส. ชะวาลัทธิ ชินธรรมมิตร” แทน

จากการสังเกตการณ์สำนักงานสาขาพรรคภูมิใจไทยลำดับที่ 4 จังหวัดบุรีรัมย์ในภาพรวมพบว่าสำนักงานเป็นตึกแถว 2 ชั้น 3 คูหาตั้งอยู่ติดถนนใหญ่ที่หน้าทางเข้าพบประตูเหล็กถูกล็อกกุญแจไว้และพบโครงป้ายไม้ที่ชั้น 2 เจ้าหน้าที่ให้ข้อมูลว่า ปัจจุบันอาคารหลังนี้ที่ชั้นล่างใช้สำหรับเก็บเมล็ดพันธุ์ข้าวเปลือกส่วนชั้นบนเป็นที่พักของคณงานและเวลาที่กต.มาตรวจเยี่ยมก็จะพามาอยู่ที่ตึกหลังนี้ สำหรับที่ทำการประจำของสาขาพรรคจะอยู่ในบริเวณปืมน้ำมันศาลเทือกซ์ซึ่งเป็นของนักรการเมืองในพื้นที่ (ตระกูลทองศรี) เป็นอาคารชั้นเดียว ภายในมีวัสดุ ครุภัณฑ์และอุปกรณ์สำนักงานพร้อม มีเจ้าหน้าที่สาขาพรรค 1 คนและผู้ช่วยของส.ส. 1 คนทำงานอยู่ในนั้น มีคณะกรรมการสาขาพรรคทั้งหมด 9 คน มีสถานีวิทยุชุมชนตั้งอยู่ด้านหลังสำนักงาน สาขาพรรคแห่งนี้ไม่มีป้ายบอกชื่อสาขาพรรค พบโปสเตอร์ข้อความว่า “พรรคภูมิใจไทย ประชาชนิยม สังคมเป็นสุข ส.ส. เพิ่มพูน ทองศรี” ติดที่หน้าประตูทางเข้า

จากการสังเกตการณ์สำนักงานสาขาพรรคภูมิใจไทยลำดับที่ 5 จังหวัดตรังในภาพรวมมีดังนี้ สำนักงานตั้งอยู่ตรงข้ามกับ บขส.จังหวัดตรัง ลักษณะเป็นอาคารพาณิชย์ให้เช่า 3 ชั้น ที่ชั้น 2 เป็นห้องประชุมจนได้ประมาณ 30 คน ส่วนชั้น 1 เป็นที่ทำงาน ภายในสำนักงานพบภาพถ่ายการดำเนินกิจกรรมของสาขา มีโต๊ะและโซฟาปรับแขกแต่ไม่มีอุปกรณ์สำนักงาน อาทิเช่น คอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์ เครื่องแฟกซ์ มีคณะกรรมการสาขาพรรคทั้งหมด 8 คน ช่วงเวลาที่ไปไม่พบเจ้าหน้าที่ประธานสาขาให้ข้อมูลว่า “เจ้าหน้าที่มีคนเดียว เขาก็มาเป็นบางครั้งบางคราวสลับกันกับประธาน”

จากการสังเกตการณ์สำนักงานสาขาพรรคเพื่อฟ้าดินลำดับที่ 12 จังหวัดตรังในภาพรวมพบว่าสำนักงานสาขาพรรคตั้งอยู่ด้านข้างของอาคาร 2 ชั้นในชุมชนทะเลธรรม พบป้ายชื่อสาขาพรรคแขวนอยู่ด้านหน้าสำนักงานสาขาพรรค ที่ทำงานอยู่ชั้นล่าง ภายในสำนักงานมีวัสดุ ครุภัณฑ์และอุปกรณ์สำนักงานพร้อมใช้งาน อาทิเช่น คอมพิวเตอร์ เครื่องแฟกซ์ เครื่องพิมพ์ เป็นต้น พบแฟ้มเอกสาร หนังสือ ปฏิทิน กระดานขาว ตู้เก็บเอกสาร ฯลฯ มีเจ้าหน้าที่ประจำสาขา 2 คน มีคณะกรรมการสาขาพรรคทั้งหมด 8 คน สาขาพรรคเปิดทำงานทุกวัน

จากการสังเกตการณ์สำนักงานสาขาพรรคเพื่อฟ้าดินลำดับที่ 10 เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานครในภาพรวมพบว่าสำนักงานสาขาพรรคเช่าอยู่ที่ชั้น 2 ของอาคารฟ้าอภัย (หลังใหม่) อยู่ใกล้กับสำนักงานพรรคเพื่อฟ้าดิน มีลักษณะเป็นห้องทำงานขนาดกลาง ไม่พบป้ายบอกชื่อสาขาพรรค ภายในห้องทำงานพบเจ้าหน้าที่ 1 คน มีวัสดุ ครุภัณฑ์และอุปกรณ์สำนักงานพร้อม มีรูปภาพของคณะกรรมการสาขาพรรคชุดปัจจุบันติดที่ผนัง ภายในสำนักงานสาขาพรรคมีข้อมูลมากมาย อาทิเช่น เอกสาร หนังสือ แฟ้มเอกสาร ตู้เหล็ก เป็นต้น มีคณะกรรมการสาขาพรรคทั้งหมด 9 คน สาขาพรรคเปิดทำงานทุกวัน

จากการสังเกตการณ์สำนักงานสาขาพรรคเพื่อฟ้าดินลำดับที่ 3 จังหวัดนครราชสีมาในภาพรวมพบว่าสำนักงานตั้งอยู่ในชุมชนสีมาอโศก เป็นบ้านไม้ 2 ชั้นซึ่งผู้มีจิตศรัทธามาส่งให้ที่ทำงาน คือ ชั้น 1 ส่วนชั้น 2 เป็นที่พักของประธานสาขาพรรค ด้านหน้าสำนักงานมีโต๊ะและเก้าอี้หินอ่อน มีป้ายบอกชื่อสาขาพรรคติดที่หน้าประตูทางเข้า สำหรับภายในสำนักงาน มีวัสดุ ครุภัณฑ์และอุปกรณ์สำนักงานพร้อม อาทิเช่น คอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์ เป็นต้น มีป้ายบอกรายชื่อคณะกรรมการสาขาพรรคชุดปัจจุบันติดที่ผนัง มีคณะกรรมการสาขาพรรคทั้งหมด 9 คน มีเจ้าหน้าที่ประจำสาขาพรรค 2 คน สาขาพรรคเปิดทำงานทุกวัน

จากการสังเกตการณ์สำนักงานสาขาพรรคเพื่อฟ้าดินลำดับที่ 5 อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ในภาพรวมพบว่าสำนักงานเป็นอาคารชั้นเดียวซึ่งแต่ก่อนเป็นสถานีวิทยุชุมชนอยู่ในชุมชนศาลือโสภ มีป้ายบอกชื่อสาขาพรรคตั้งอยู่ด้านหน้าสำนักงาน ภายในสำนักงานพบเก้าอี้หวายวางเรียงกันหลายตัว มีวัสดุ ครุภัณฑ์และอุปกรณ์สำนักงานพร้อม อาทิเช่น คอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์ เป็นต้น มีตู้เหล็กสำหรับใส่เอกสาร รูปภาพต่างๆ ปฏิทิน มีคณะกรรมการสาขาพรรคทั้งหมด 8 คน ในวันธรรมดาสำนักงานจะปิดเนื่องจากไม่มีเจ้าหน้าที่ประจำ ทางสาขาพรรคหาเจ้าหน้าที่ยังไม่ได้

จากการสังเกตการณ์สำนักงานสาขาพรรคมาตุภูมิลำดับที่ 3 จังหวัดสมุทรปราการแห่งนี้ตั้งอยู่ในชุมชนตลาดเมืองใหม่คลองด่าน เป็นอาคารพาณิชย์ 3 ชั้นของสมาชิกพรรคซึ่งสาขามาขอเช่าโดยอยู่ท้ายซอย มีต้นตะขบขึ้นหน้าสำนักงานแต่ไม่มีป้ายบอกชื่อสาขาพรรค ที่ทำการ คือ บริเวณชั้น 1 ภายในสำนักงานไม่มีวัสดุ ครุภัณฑ์และอุปกรณ์สำนักงาน พบโต๊ะไม้ 1 ตัว มีหนังสือ

วางอยู่ มีม้านั่ง 1 ตัว ไม่พบเจ้าหน้าที่สาขาพรรคแต่พบเจ้าของบ้าน มีคณะกรรมการสาขาพรรคทั้งหมด 9 คน จากการสอบถามเจ้าของบ้านได้ข้อมูลว่าสาขาพรรคเปิดทำงานวันจันทร์ถึงวันศุกร์

จากการสังเกตการณ์สำนักงานสาขาพรรคมาตุภูมิลำดับที่ 4 จังหวัดลำพูนในภาพรวมพบว่าสำนักงานเป็นอาคารชั้นเดียวตั้งอยู่ในบริเวณบ้านพักของนายมัน พิช โนทัยซึ่งอยู่นอกตัวเมืองลำพูน มีป้ายบอกชื่อสาขาพรรคตั้งอยู่หน้าสำนักงานสาขาพรรค ภายในสำนักงานพบโต๊ะทำงานหลายตัวและเก้าอี้รับแขกรูปทรงแปลกตาแต่ไม่มีอุปกรณ์สำนักงาน ประธานสาขาให้ข้อมูลว่า “คอมพิวเตอร์เอาไปเก็บไว้ที่อื่นแล้วเพราะกลัวหายเนื่องจากไม่มีเจ้าหน้าที่ประจำ” มีคณะกรรมการสาขาพรรคทั้งหมด 8 คน ในวันธรรมดา สำนักงานสาขาพรรคจะปิด โดยจะเปิดทำการเฉพาะในวันประชุมใหญ่สามัญประจำปีสาขาพรรคและวันที่กกต.มาตรวจเยี่ยมสาขาพรรค

จากการสังเกตการณ์สำนักงานสาขาพรรคมาตุภูมิลำดับที่ 1 จังหวัดสุรินทร์ในภาพรวมมีดังนี้ สำนักงานเป็นอาคารชั้นเดียวตั้งอยู่ด้านหลังบ้านพักของประธานสาขาพรรคในอำเภอกาบเชิง ไม่มีป้ายบอกชื่อสาขาพรรค ภายในสำนักงานพบวัสดุ ครุภัณฑ์และอุปกรณ์สำนักงานพร้อมใช้งาน มีโต๊ะรับแขก โต๊ะทำงาน ม้านั่ง โทรทัศน์ กระจกบานขาว ฯลฯ มีคณะกรรมการสาขาพรรคทั้งหมด 10 คน แต่ไม่มีเจ้าหน้าที่ประจำสาขาพรรค

จากการสังเกตการณ์สำนักงานสาขาพรรคมาตุภูมิลำดับที่ 2 จังหวัดพัทลุงในภาพรวมพบว่าสำนักงานเป็นห้องแถวชั้นเดียวตั้งอยู่ติดถนนใหญ่ใกล้ห้างเทศโก้โลดส์ ป้ายที่ติดหน้าสำนักงานเป็นชื่อพรรคมาตุภูมิข้อความว่า “พรรคมาตุภูมิ MATUBHUM PARTY รักมาตุภูมิ เทิดทูนคุณธรรม” ภายในสำนักงานพบวัสดุ ครุภัณฑ์และอุปกรณ์สำนักงานพร้อม อาทิเช่น คอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์ เครื่องแฟกซ์ เป็นต้น มีโต๊ะรับแขกและเก้าอี้ไม้หลายตัว มีภาพถ่าย ปฏิทิน ใบสมัครสมาชิกพรรค ฯลฯ มีคณะกรรมการสาขาพรรคทั้งหมด 7 คน สาขาพรรคแห่งนี้ใช้กรรมการสาขาพรรคหมุนเวียนกันมาทำงาน โดยจะเปิดทำงานทุกวัน เสียค่าเช่าเป็นรายเดือน

ที่มาของค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานทางการเมืองของสาขาพรรคการเมืองไทย

จากการสัมภาษณ์ประธานและกรรมการสาขาพรรคต่างๆเกี่ยวกับที่มาของค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานทางการเมืองของสาขาพรรคจากกลุ่มตัวอย่างพบว่าในส่วนสาขาพรรคประชาธิปไตยมีประเด็นสำคัญ คือ ส่วนใหญ่ได้มาจากพรรคสำนักงานใหญ่ซึ่งได้รับการจัดสรรจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองซึ่งเงินที่ได้รับไม่เพียงพอทำให้ประธานสาขาหรือกรรมการสาขาพรรคต้องออกค่าใช้จ่ายเอง มีบางคนที่เป็นประธานสาขาพรรคประชาธิปไตยก็ได้ให้ข้อมูลว่าสาขาพรรคได้จัดกิจกรรมเองเพื่อหารายได้เข้าสาขา ส่วนสาขาพรรคภูมิใจไทยพบว่าส่วนใหญ่ได้รับการจัดสรรจากพรรคสำนักงานใหญ่ซึ่งไม่เพียงพอต่อการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง มีบางคนที่เป็นประธานสาขาพรรคภูมิใจไทยก็ได้ให้ข้อมูลว่าไม่ได้รับเลยเพราะ “ไม่มี ส.ส.” ในพื้นที่เป็น

ประเด็นสำคัญ สำหรับสาขาพรรคเพื่อฟ้าดินมีประเด็นสำคัญ คือ ได้มาจาก “เงินกองกลาง” ของชุมชน ส่วนสาขาพรรคมาตุภูมิพบว่ามาจากพรรคสำนักงานใหญ่แต่เป็นเงินจำนวนน้อย มีบางคนก็ให้ข้อมูลว่าส่วนมากจะเป็นเงินส่วนตัวที่เป็น “การลงขัน” กันเองเพราะเงินที่ได้รับจากพรรคใหญ่ไม่เพียงพอ แต่มีบางคนที่เป็นประธานสาขาพรรคมาตุภูมิก็ให้ข้อมูลว่าสิ่งที่ทำเพื่อ “หล่อเลี้ยงสาขา” ไว้ เช่น การประชุมใหญ่สามัญประจำปีสาขาพรรค พรรคจะจ่ายให้ ดังตัวอย่างคำสัมภาษณ์ที่จะยกมาเสนอดังต่อไปนี้

“ได้มาจากกองทุนสนับสนุนพรรคการเมือง เขาจะจัดสรรให้เรา แต่เป็นเงินของกกด. แต่เงินจะเข้าไตรมาสละครั้ง สามเดือนนะ มาครั้งหนึ่ง 24,000 บาท” (สัมภาษณ์ ไพญุลย์ เหลืองวิเศษ 16 กรกฎาคม 2555)

“พรรคสำนักงานใหญ่เขาสนับสนุน ช่วยนิดๆ เขาช่วย ค่าสถานที่ ค่าคนงานนิดหน่อย 4,000 บาทต่อเดือนและหาจากสมาชิกพรรคที่มีความศรัทธาและสนับสนุน” (สัมภาษณ์ บุญเกิด อารีย์สันติชัย 27 สิงหาคม 2555)

“สาขาได้รับเงินจากพรรคใหญ่ซึ่งจัดสรรมาจากกกด.เพียงแห่งเดียวและจัดหาทุนเอง โดยจัดโต๊ะจีนกินเลี้ยงเพื่อระดมทุนเข้าสาขาพรรค...” (สัมภาษณ์ สาธิต ไวยโกภี 2 กรกฎาคม 2555)

“ก็ได้จากพรรคสำนักงานใหญ่ภูมิภาคไทยที่กรุงเทพฯจัดสรรงบประมาณมาให้” (สัมภาษณ์ เชิดพงษ์ ดอกประโคน 13 กรกฎาคม 2555)

“ไม่พอ (หัวเราะ) ถึงบอกอยากจะปรับปรุงไง ถ้าคุณมีโอกาสดูไปพูดไปคุยให้เขาได้ยิน คือ ไม่พอ...มันไม่พอมันก็ไม่รู้จะทำยังไง ก็ที่ผ่านมาเงินของตัวเองทั้งนั้น...คือ ผมประธานสาขาพรรคต้องออกตลอดครั้งละ 2 หมื่น 3 หมื่นอยู่เรื่อย ออกไปก่อน บางครั้งก็ได้คืนมา บางครั้งก็ไม่ได้คืนมา ส่วนมากไม่ค่อยได้คืนครับ คือ กลายเป็นว่ามาอยู่ตรงนี้มันต้องเป็นคนเสียสละ ต้องไม่เสียดาย (หัวเราะ) ไม่จู้จี้ ทำไม่ได้...” (สัมภาษณ์ มานิตย์ คุ้มบุตร 7 กรกฎาคม 2555)

“ไม่ใช่งบจำกัด ไม่มีให้ ไม่มีให้เลย...ถ้าไม่มีส.ส.เขาก็ไม่ให้ พอไม่ให้ เราก็ทำอะไรไม่ได้ ปล่อยทิ้งไว้เลย” (สัมภาษณ์ ศักดา จริงจิตร 21 มิถุนายน 2555)

“เงินกองกลางได้มาจากสมาชิกในชุมชนนี้แหละ...” (สัมภาษณ์ เสรี ทองพันธุ์ 19 มิถุนายน 2555)

“แหล่งที่ได้มาจากชุมชนเป็นหลัก ก็คือ เราสนับสนุนกันเองโดยสมาชิก สมาชิกนี้จะส่งผ่านเข้ามาทางชุมชน...” (สัมภาษณ์ แรงผา จำปี 4 พฤษภาคม 2555)

“ก็ส่วนมากครับจะเป็นเงินส่วนตัว คือ เงินสนับสนุนทางพรรคการเมืองก็มันเล็กน้อย ช่วยในอุปกรณ์หาเสียงทุกอย่าง ทางพรรคเป็นคนจัดมาให้แต่ในเรื่องเงินทุนเล็กๆน้อยๆเกี่ยวกับ

น้ำมัน ค่ากินค่าอยู่นี้ ตัวผู้สมัคร เป็นการรวบรวมลงขันกันตามประสาบ้านเราละนะ คือ ช่วยกันเองครับผม...” (สัมภาษณ์ พิสิฐ จงเจตน์ 20 มิถุนายน 2555)

“...คือ มันไม่ต้องไปจ่ายอะไรเพราะเราไม่ได้ทำมวลชนก็ไม่ต้องไปจ่ายอะไรใช่ไหม... ประชุมสามัญ พรรคส่งมา สิ่งที่ทำเพื่อหล่อเลี้ยงสาขาไว้เนี่ยพรรคจะจ่าย...” (สัมภาษณ์ สุภกาญจนะ หิรัญญะเวช 18 กรกฎาคม 2555)

ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรคในการก่อตั้งและการดำเนินบทบาททางการเมืองของสาขาพรรคการเมืองไทยภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

3.1 ปัญหา อุปสรรคในการก่อตั้งสาขาพรรคการเมืองไทยภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

จากการสัมภาษณ์ผู้ริเริ่มก่อตั้งสาขาพรรค ประธานและกรรมการสาขาพรรครวมทั้งผู้เกี่ยวข้องกับสาขาพรรคต่างๆถึงปัญหา อุปสรรคในการก่อตั้งสาขาพรรคจากกลุ่มตัวอย่างพบว่าใน ส่วนสาขาพรรคประชาธิปไตยพบว่าประสบปัญหาเรื่องไม่มีเงินทุนที่จะใช้จ่าย การไม่ได้รับความสนับสนุนจากพรรคใหญ่และความยากในการหาสมาชิกหรือหาคนที่พร้อมจะร่วมงานทางการเมืองกับสาขาพรรคเป็นประเด็นสำคัญ ส่วนสาขาพรรคภูมิใจไทยมีประเด็นสำคัญ คือ ปัญหาเรื่ององค์ประชุมไม่ครบ และปัญหาเรื่องเงินทุนไม่เพียงพอ สำหรับสาขาพรรคเพื่อฟ้าดินมีประเด็นสำคัญ คือ ปัญหาในเรื่องการทำความเข้าใจกับสมาชิกที่ยังไม่เห็นด้วยหรือยังไม่มี ความชัดเจนในการก่อตั้งสาขาพรรค ปัญหาเรื่องการขาดประสบการณ์ในการโน้มน้าวใจหรืออธิบายให้ประชาชนเข้าใจพรรคและหาสมาชิกหายากเพราะต้องมีคุณสมบัติตามที่พรรคกำหนด สำหรับสาขาพรรคมาตุภูมิมีประเด็นสำคัญ คือ คนในพื้นที่ยังไม่รู้จักชื่อพรรคเนื่องจากเป็นพรรคใหม่ ในส่วนของกต.พบว่า กต.บางคนให้ข้อมูลว่าเกิดจากกรรมการบริหารพรรคไม่ได้ทำงานเป็นทีม พรรคขาดแคลนเงินทุน หลักฐานที่จำเป็นของกรรมการสาขาพรรคยังไม่พร้อมและพรรคสำนักงานใหญ่ให้ความสนับสนุนการก่อตั้งสาขาพรรคค่อนข้างน้อยเป็นประเด็นสำคัญ ส่วนผู้อำนวยการสำนักกิจการพรรคการเมืองและการออกเสียงประชามติ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งก็ให้ข้อมูลว่าปัญหา คือ กฎหมายกำหนดให้สาขาพรรคต้องดำเนินการต่างๆแต่สาขาพรรคมีขีดความสามารถยังไม่พอ ประชาชนสนใจพรรคการเมืองน้อยและการได้รับเงินสนับสนุนจากพรรคสำนักงานใหญ่น้อยเป็นประเด็นสำคัญ ดังตัวอย่างคำสัมภาษณ์ที่จะยกมาเสนอดังต่อไปนี้

“...เราไม่มีเงินทุนที่จะใช้จ่าย เราไม่มีเลยแล้วทางพรรคเขาไม่ได้ให้ พรรคประชาธิปัตย์ เขาไม่มีเงินมาก เขาไม่ได้ให้เงินก้อนมาสักเท่านี้เท่านี้ที่จะจัดตั้งสาขาพรรค เขาไม่ได้ให้สนับสนุน มา...” (สัมภาษณ์ สว่าง ทิพย์ขวัญ 27 สิงหาคม 2555)

“...ก็ยากเหมือนกัน ต้องใช้เวลา ท่านส.ส. ให้ผมใช้เวลากว่าจะสำเร็จตก 3-4 เดือน...ต้องหาคนที่เขาพร้อม หาคนที่ชอบ” (สัมภาษณ์ สว่าง ทิพย์ขวัญ 27 สิงหาคม 2555)

“ปัญหาอย่างหนึ่ง ก็คือ เรื่องของการที่จะมีการจัดประชุมใหญ่ การประชุมสาขาพรรคมันก็ต้องมีข้อกำหนดในเรื่องขององค์ประชุมซึ่งเรามีปัญหา คือ สมาชิกส่วนใหญ่ต้องทำมาหากินนะ ก็ เป็นชาวบ้านๆอยู่ใช้ไหม การมาประชุมนี้ บางทีก็ต้องไปเชื่อเชิญกันแบบเอาจริงเอาจังเพื่อให้ครบ องค์ประชุม” (สัมภาษณ์ ศุภชัย ใจสมุทร 23 กรกฎาคม 2555)

“...การจัดตั้งสาขาพรรคเนี่ยเราก็ต้อง อาจจะต้องใช้เงินทุนบางส่วนซึ่งแต่ว่ามันก็มีเงินทุน ซึ่งเป็นเงินสนับสนุนจากกต.ในการที่จะให้มาตามกฎหมายในเรื่องบางส่วน แต่แน่นอนละมันไม่เพียงพอ...ไม่พออยู่แล้วซึ่งก็ต้องควักเอง...” (สัมภาษณ์ ศุภชัย ใจสมุทร 23 กรกฎาคม 2555)

“...คือ เป็นปัญหาการทำความเข้าใจกับคนที่เขาไม่เห็นด้วยหรือว่ายังไม่ชัดเจนล่ะว่าทำไมจึงตั้งสาขาพรรค ทำไมจึงตั้งพรรค ไม่ยุ่งเกี่ยวได้ไหมอะไรอย่างนี้ล่ะ...” (สัมภาษณ์ ลัดดา ปิยะวงศ์รุ่งเรือง 8 พฤษภาคม 2555)

“...ที่หนักใจในความสามารถของเรา คือ ไม่มีประสบการณ์มาก่อน จะอธิบายประชาชน จะพูดคุยโน้มน้าวให้เขาเข้าใจได้ยังไง อย่างไร ก็ต้องใช้ความสามารถสูงมาก (หัวเราะ) หาสมาชิกยากเพราะต้องมีคุณสมบัติตามที่ข้อบังคับพรรคกำหนด ก็คือ ต้องไม่กินเหล้า ไม่สูบบุหรี่ ต้องไม่มี อบายมุข เพราะฉะนั้น มันจึงยาก ใจอะ แล้วก็ต้องรับสมาชิกก็ต้องสัมภาษณ์นะรับว่าต้องรู้จัก ต้อง เข้าใจ ต้องเป็นอย่างนี้ๆจริงไม่ใช่โกหกกันอะไรอย่างนี้นะอะ” (สัมภาษณ์ จ่านงค์ สัจจวรรณ 5 กรกฎาคม 2555)

“...อาจจะมิในเรื่องของคนไม่รู้จักชื่อพรรค คือ ชื่อเสียงของพรรคเพราะพรรคมาตุภูมิเพิ่งจดทะเบียนตั้งมาเมื่อปี 2551 เพราะว่าเป็นพรรคใหม่ คนยังไม่รู้จัก มาตุภูมิ คือ ใคร คือ อะไร เราต้องไปอธิบายว่าพรรคมาตุภูมิ คือ อะไร มีนโยบายอะไร...” (สัมภาษณ์ ขจร แสงสุรินทร์ 20 มิถุนายน 2555)

“เพราะ 1) กรรมการบริหารพรรคไม่ได้ทำงานเป็นทีมจึงขาดทีมงานสนับสนุน ภาระงานส่วนใหญ่ตกอยู่ที่หัวหน้าพรรค 2) เงินทุน พรรคการเมืองต่างๆ โดยเฉพาะพรรคขนาดเล็กขาดแคลนเงินทุนหรืองบประมาณเนื่องจากการจัดตั้งสาขาพรรคในแต่ละแห่งต้องใช้เงินทุนหรืองบประมาณค่อนข้างมาก 3) หลักฐานที่ต้องแจ้งต่อนายทะเบียนเวลาจัดตั้งสาขาของกรรมการสาขาไม่พร้อม

กรรมการสาขาบางคนไม่ยอมให้ข้อมูลแก่นายทะเบียน 4) พรรคการเมืองสำนักงานใหญ่ให้ความสนับสนุนการจัดตั้งสาขาพรรคค่อนข้างน้อย” (สัมภาษณ์ โชคดี คิวเบ้น 12 เมษายน 2555)

“...1) ปัญหา ก็คือว่า กฎหมายกำหนดให้...สาขาต้องจัดทำบัญชี จัดประชุมใหญ่ การเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารต้องรายงาน ซึ่งสิ่งต่างๆเหล่านี้ทำให้พรรคต้องปฏิบัติตามกฎของ กกต ไทย ปรับหรืออาญา ถ้าไม่ทำก็มีความผิด...ต้องยอมรับว่าสาขาพรรคการเมืองจิตความสามารถยังไม่ค่อยพอเพราะการตั้งขึ้นมาหรือเงื่อนไขของการตั้ง คือ ให้มีไว้ให้ครบตามที่กฎหมายกำหนดเท่านั้น...ซึ่งทำให้สาขาพรรคมีปัญหาเยอะ ก็คือ...เหล่านี้เขาก็เลยไม่อยากตั้งสาขา ปรากฏว่าพรรคใหญ่ๆหลายพรรคเขาก็ไม่ได้ใช้วิธีตั้งสาขาพรรค เขาตั้งเพียง 4-5 สาขาพอเท่านั้นแหละ ต่อไปเขาจะตั้งเป็นศูนย์ประสานงานซึ่งมันไม่ได้อยู่ในกฎหมายก็เหมือนเท่ากับว่าเลี่ยงกฎหมายนั้นแหละ...อีกอย่างหนึ่งการจัดตั้งสาขาพรรคก็มีค่าใช้จ่ายด้วย เช่น ค่าเช่าสถานที่ ค่าพนักงาน เหล่านี้เป็นค่าใช้จ่ายทั้งหมด 2) ความสนใจของประชาชน คือ ประชาชนสนใจเกี่ยวกับพรรคการเมืองค่อนข้างน้อยทำให้เกิดแรงจูงใจที่จะมีส่วนร่วมทางการเมืองน้อย 3) สาขาได้รับเงินสนับสนุนหรืองบประมาณจากพรรค สำนักงานใหญ่ไม่เพียงพอต่อการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง...” (สัมภาษณ์ เบญจพล อุดมสุวรรณ 10 เมษายน 2555)

3.2 ปัญหา อุปสรรคในการดำเนินบทบาททางการเมืองของสาขาพรรคการเมืองไทย ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

3.2.1 ปัญหา อุปสรรคในการรับและสรรหาบุคคลเข้าเป็นสมาชิกพรรค

จากการสัมภาษณ์ผู้ริเริ่มก่อตั้งสาขาพรรค ประธานและกรรมการสาขา พรรครวมทั้งผู้เกี่ยวข้องกับสาขาพรรคต่างๆเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคในการรับและสรรหาบุคคลเข้าเป็นสมาชิกพรรคจากกลุ่มตัวอย่างพบว่าในส่วนสาขาพรรคประชาธิปไตยมีประเด็นสำคัญ คือ นโยบายพรรคไม่เป็นที่นิยมชมชอบของประชาชนจึงทำให้หาสมาชิกยากและการเป็นสมาชิกพรรคซ้ำซ้อนกับพรรคการเมืองอื่นเนื่องจากประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจ ส่วนสาขาพรรคภูมิใจไทย พบว่าการเป็นสมาชิกพรรคซ้ำซ้อนกับพรรคการเมืองอื่น ขั้นตอนในการลาออกจากสมาชิกพรรคของพรรคการเมืองอื่นนั้นยุ่งยากและไม่มีเงินทุนในการดำเนินการขยายฐานสมาชิกเป็นประเด็นสำคัญ สำหรับสาขาพรรคเพื่อฟ้าดินมีประเด็นสำคัญ คือ สมาชิกนั้นหายากเนื่องจากต้องเป็นไปตามข้อบังคับพรรคและบุคลากรที่จะช่วยงานในการรับและหาสมาชิกก็มีจำกัด ส่วนสาขาพรรคมาตุภูมิ มีประเด็นสำคัญ คือ ประสบปัญหา อุปสรรคตรงที่ประชาชนซึ่งเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองอื่นอยู่แต่ต้องการสมัครเป็นสมาชิกของพรรคมาตุภูมิอีก ดังตัวอย่างคำสัมภาษณ์ที่จะยกมาเสนอ ดังต่อไปนี้

“...นโยบายพรรคเราไม่ใช่ประชานิยมจึงลำบากในการหาสมาชิกพรรค ประชาชนนี้ยาก ต้องไปหาเอง” (สัมภาษณ์ ไพบุลย์ เหลืองวิเศษ 16 กรกฎาคม 2555)

“...ประชาชน...เขายังขาดความรู้ที่แท้จริงว่าอะไร คือ อะไร สมัครไป บางคนสมัคร ก็คือ สมัคร แต่ไม่รู้ว่าจะไร เป็นยังไง แล้วข้อที่ 2 ก็คือ สมัครทั้งฝ่ายนี้ฝ่ายนั้นไม่รู้ฝ่ายไหนสมัครหมด” (สัมภาษณ์ บุญเกิด อารีย์สันติชัย 27 สิงหาคม 2555)

“ก็ประสบปัญหาเนื่องจากว่าคนที่มาสมัครบางทีเนี่ยขาดความเข้าใจโดยเป็นสมาชิกพรรคอื่นแล้ว บางทีก็อยากมาเป็น เขาก็จะสมัครมาซ้ำซ้อน ซึ่งเราก็ต้องเกิดปัญหาในการที่จะต้องคัดกรองเพราะพรรคเราเป็นพรรคเกิดใหม่ เราจะไปชนกับพรรคอื่นที่เขาเป็นสมาชิกอยู่แล้ว...” (สัมภาษณ์ นิยา คงพิบูลย์ 10 กรกฎาคม 2555)

“...ปัญหาที่อาจจะจะมี ก็คือ เรื่องของการหาสมาชิก ก็คือ เนื่องจากตามกฎหมายพรรคการเมืองเนี่ย...กระบวน ขั้นตอนมันยุ่งยากในการได้เป็นสมาชิกพรรคการเมืองโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ก็คือ กรณีที่ผู้สมัครเป็นสมาชิกนี้เป็นสมาชิกพรรคการเมืองอื่นอยู่เนี่ย พอในที่สุดแล้ว เขากรอกแบบฟอร์ม รูปถ่าย พิมพ์ลายนิ้วมือ เอกสารมาพร้อมแล้วเนี่ย พอเข้าสู่กระบวนการในการคีย์ข้อมูลในการเป็นสมาชิกเนี่ย เมื่อมีข้อมูลปรากฏอยู่ในฐานข้อมูลของกกต.ว่าบุคคลคนนั้นเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองอื่นอยู่ในขณะนั้น ปรากฏว่าไอ้วิธีการสมัครซึ่งเขาใช้ระบบคอมพิวเตอร์เนี่ยมันก็ไม่รับ ในที่สุดมันต้องมีขั้นตอนว่าต้องไปลาออกจากสมาชิกพรรคการเมืองนั้นอยู่เสียก่อนแล้วได้รับอนุมัติซึ่งกระบวนการมันยุ่งยาก...นั่นแหละอุปสรรค” (สัมภาษณ์ ศุภชัย ใจสมุทร 23 กรกฎาคม 2555)

“ก็คือ ที่จริงแล้วเนี่ยเราอยากทำมากๆเพื่อต้องการจะขยายสมาชิกให้มากขึ้นแต่ว่ามันขยายไม่ได้เพราะมันจำกัดตรงที่ว่ามันไม่มีตังค์ ค่าใช้จ่าย...” (สัมภาษณ์ ศักดา จริงจิตร 21 มิถุนายน 2555)

“การหาสมาชิกไม่ใช่ง่าย คุณสมบัติของสมาชิก ก็คือ ต้องไม่กินเหล้า ไม่สูบบุหรี่ ต้องไม่มีอบายมุขตามข้อบังคับพรรคเลย เพราะฉะนั้น มันจึงยากไงละ แล้วรับสมาชิกก็ต้องสัมภาษณ์นะครับว่าต้องรู้จัก ต้องเข้าถึง ต้องเป็นอย่างนี้จริงๆไม่ใช่โกหกกันอะไรอย่างนี้นะฮะ” (สัมภาษณ์ จ่านงค์ สัจจวรรณ์ 5 กรกฎาคม 2555)

“ก็ปัญหาก็เรื่องบุคลากรนะครับ บุคลากรของสาขามีจำกัด (หัวเราะ) เพราะว่าเราไม่ได้จ้างแต่อาศัยผู้ที่มาปฏิบัติธรรม เสียสละได้ก็จะมาช่วยงาน...” (สัมภาษณ์ แรงผา จำปี 4 พฤษภาคม 2555)

“อ้อตรงนี้ก็คงไม่มีปัญหาหรอกครับ อาจจะมีก็นิดหน่อยในเรื่องการเป็นสมาชิกของพรรคอื่นไม่ว่าจะเป็นพรรค ก พรรค ข พรรคใหญ่ๆก็แล้วแต่ ถ้าสมาชิกคนนั้นเป็นพรรคใด

พรรคหนึ่ง ของเราไม่สามารถรับเพิ่มได้ คือ ปัญหาชนิดน้อยตรงนี้ก็จะมีแต่ว่าเป็นการแก้ไขได้ ให้ท่านผู้ที่จะมาเป็นสมาชิกของพรรคมาตุภูมิไปลาออกจากพรรคนั้น” (สัมภาษณ์ พิสิฐ จงเจตน์ 20 มิถุนายน 2555)

3.2.2 ปัญหาอุปสรรคในการให้ความรู้ทางการเมืองแก่สมาชิกพรรคและประชาชนทั่วไป

จากการสัมภาษณ์ผู้ริเริ่มก่อตั้งสาขาพรรค ประชาชนและกรรมการสาขาพรรค รวมทั้งผู้เกี่ยวข้องกับสาขาพรรคต่างๆเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคในการให้ความรู้ทางการเมืองแก่สมาชิกพรรคและประชาชนทั่วไปจากกลุ่มตัวอย่างพบว่าในส่วนสาขาพรรคประชาธิปไตยมีประเด็นสำคัญ คือ สมาชิกไม่ค่อยมีเวลาเข้าร่วมอบรม บางคนที่เป็นประธานสาขาพรรคประชาธิปไตยก็ให้ข้อมูลว่ายังไม่ประทับใจกับปัญหานี้เนื่องจากทางสาขามีวิทยากรพร้อม ส่วนสาขาพรรคภูมิใจไทยมีประเด็นสำคัญ คือ สาขาพรรค “ไม่มีงบประมาณ” จึงไม่ได้ดำเนินการตามบทบาทนี้ สำหรับสาขาพรรคเพื่อฟ้าดินพบว่า การให้ความรู้ทางการเมืองแก่ประชาชนทำได้ในวงแคบ ประชาชนมาร่วมน้อยเพราะต้องเสียค่าใช้จ่ายมาเองและกฎหมายจำกัดสิทธิการใช้สื่อของพรรคการเมืองเป็นประเด็นสำคัญ ส่วนสาขาพรรคมาตุภูมิมีประเด็นสำคัญ คือ ไม่ประทับใจกับปัญหาอุปสรรคใดๆในการดำเนินการตามบทบาทนี้เนื่องจากความเป็นพรรคเล็ก การดูแลจะทั่วถึงมากกว่าพรรคใหญ่ ดังตัวอย่างคำสัมภาษณ์ที่จะยกมาเสนอดังต่อไปนี้

“คือ เวลาของสมาชิกเนี่ย เวลาของสมาชิกที่จะเข้าร่วมอบรมสัมมนานี้มันมีไม่มาก คือ สมาชิกไม่ค่อยมีเวลา มีไม่มาก ถ้าเราจัดแบบเป็นวันเป็นคืนอะไรอย่างนี้ โอกาสที่สมาชิกเข้าร่วมมีน้อยมาก...” (สัมภาษณ์ บุญเกิด อารีย์สันติชัย 27 สิงหาคม 2555)

“...ก็ยังไม่มีปัญหาอะไร เรามีวิทยากรอย่างน้อย 1 คนประจำ คือ ส.ส.อยู่แล้ว อย่างน้อยวิทยากร คือ ส.ส. มีพร้อมอยู่แล้ว 1 คน ผมเองกับเลขาเราก็อบรมได้ อาจจะไม่มีความรู้ละเอียดมากนักทางการเมืองแต่ว่าในระดับเบสิก ระดับพื้นฐานนี้ถือว่าก็พอใช้ได้ครับ...” (สัมภาษณ์ พรศักดิ์ จรุงจิตร 22 มิถุนายน 2555)

“จะคุยให้ฟังในภาพรวมอย่างเดียวที่ลูกถามมาทั้งหมด จะคุยให้ลูกฟังในภาพรวม คือ สาขาพรรคก็มีหน้าที่แต่ถามว่าเราได้ทำไหม ไม่ได้ทำ เช่น ให้ความรู้เกี่ยวกับการเมือง เราก็ไม่ได้ทำ ก็เราไม่มีงบ ทีนี้ มันก็เลยไม่ได้ทำ...” (สัมภาษณ์ ศักดา จรุงจิตร 21 มิถุนายน 2555)

“ปัญหา ก็คือ การให้ความรู้ความเข้าใจและความร่วมมือจากประชาชนทำได้ในวงแคบ คือ การอบรมแกนนำในพื้นที่ ประชาชนเข้ามาได้น้อย เขาต้องเสียค่าใช้จ่ายหรือค่าเดินทางมาเอง” (สัมภาษณ์ แรงผา จำปี 4 พฤษภาคม 2555)

“...กฎหมายเกี่ยวกับการใช้สื่อมันจำกัดสิทธิการใช้สื่อ ไม่น่าจะจำกัดสิทธิการใช้สื่อของพรรคการเมือง คือ ถ้าพรรคไหนมีทุนหรือมีสื่อที่จะใช้ได้น่าที่จะเป็นช่องทางให้เขาใช้ได้ อย่างเต็มที่...สื่อก็เป็นกระบอกเสียงที่เราจะต้องป่าวประกาศจะได้มวลสมาชิกมาก พรรคจะได้เข้มแข็ง นี่สื่อก็ป้องกันไว้...” (สัมภาษณ์ สิบเอกกมล พรหมมาก 17 กรกฎาคม 2555)

“ปัญหาไม่มี เราพรรคเล็ก การดูแลจะทั่วถึงมากกว่าพรรคใหญ่ คือ ปัญหาเล็กๆน้อยๆมันไม่มี มันไม่ค่อยมีครับผม” (สัมภาษณ์ พิสิฐ จงเจตน์ 20 มิถุนายน 2555)

3.2.3 ปัญหา อุปสรรคในการเป็นตัวเชื่อมระหว่างพรรคกับสมาชิกพรรคและประชาชนทั่วไป

จากการสัมภาษณ์ผู้ริเริ่มก่อตั้งสาขาพรรค ประชาชนและกรรมการสาขาพรรค รวมทั้งผู้เกี่ยวข้องกับสาขาพรรคต่างๆเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคในการเป็นตัวเชื่อมระหว่างพรรคกับสมาชิกพรรคและประชาชนทั่วไปจากกลุ่มตัวอย่างพบว่าในส่วนสาขาพรรคประชาธิปัตย์มีประเด็นสำคัญ คือ สาขาไม่มีงบประมาณในการดำเนินงาน ส่วนสาขาพรรคภูมิใจไทยพบว่าไม่ประสบปัญหา อุปสรรคในการดำเนินการตามบทบาทนี้เนื่องจากการประสานงานกับพรรคใหญ่ลงตัวและทางสาขาพรรคเองก็มีความพยายามในการแก้ปัญหาอย่างเต็มที่ สำหรับสาขาพรรคเพื่อฟ้าดินพบว่าไม่ประสบปัญหา อุปสรรคในการดำเนินการตามบทบาทนี้เนื่องจากทางสาขามีกิจกรรมร่วมกับพรรคใหญ่และมีการประสานงานกันตลอด ส่วนสาขาพรรคมาตุภูมิพบว่าไม่ประสบปัญหา อุปสรรคในการดำเนินการตามบทบาทนี้เนื่องจากทางสาขามีการติดต่อกับพรรคใหญ่มาโดยตลอดและทางพรรคก็ให้คำแนะนำ ให้ความสนับสนุน ดังตัวอย่างคำสัมภาษณ์ที่จะยกมาเสนอดังต่อไปนี้

“ปัญหาอย่างหลักๆ เราไม่มีงบประมาณ ถ้ามีงบประมาณใช้ใหม่ เราอาจจะทำแผ่นพับ ทำเอกสารหรือว่าการออกไปประชุมสัญจร สัญจรในตำบล พื้นที่ต่างๆ เพื่อที่ว่าสาขาพรรคจะได้เข้าถึงพื้นที่ที่จะได้บริการในแต่ละจุดอย่างทั่วถึง” (สัมภาษณ์ พรศักดิ์ จรรย์จิตร 22 มิถุนายน 2555)

“ไม่น่ามีนะเพราะเท่าที่ประสานไม่ว่าจะเป็นสมาชิกพรรคก็ดี กรรมการสาขาพรรคก็ดีแล้วทางพรรคสำนักงานใหญ่ก็ดีก็ลงตัวโทรประสานงานกัน...ก็ประสานกันดีไม่มีปัญหา” (สัมภาษณ์ เชิดพงษ์ ดอกประโคน 13 กรกฎาคม 2555)

“ไม่ประสบปัญหาแก้ปัญหาได้ สามารถทำได้ พยายามเต็มที่” (สัมภาษณ์ นิยา คงพิบูลย์ 10 กรกฎาคม 2555)

“กับพรรคสำนักงานใหญ่ ไม่มีปัญหาหรอกเพราะว่าเรามีกิจกรรมทางศาสนาด้วยกันกับมีงานประเพณีของชาวโศกก็หลายครั้ง...เพราะฉะนั้น พวกเราก็ไปร่วมกันอยู่ตลอด” (สัมภาษณ์ สิบเอกกมล พรหมมาก 17 กรกฎาคม 2555)

“ไม่มีปัญหาเพราะสาขาพรรคมีการติดต่อมาโดยตลอด ก็ต่อเนื่อง ติดต่อทางโทรศัพท์ ทางจดหมาย ติดต่อด้วยตนเอง...เราอยู่ตามประสาของเราไม่ได้ เรามีพรรคใหญ่ เรามีอะไร เราก็ต้องรายงานพรรคใหญ่...ถ้าสมาชิกเขาอยากให้เราช่วย เขาก็มาหาเรา อันไหนช่วยได้ก็ช่วย อันไหนเกินกำลังก็ส่งให้พรรคใหญ่” (สัมภาษณ์ ขจร แสงสุรินทร์ 20 มิถุนายน 2555)

“ไม่มีปัญหาอะ เพราะพรรคให้คำแนะนำให้ความสนับสนุนเป็นอย่างดี” (สัมภาษณ์ นงค์นุช แซ่ลี 6 กรกฎาคม 2555)

3.2.4 ปัญหา อุปสรรคในการรับฟังปัญหา ความเดือดร้อนจากสมาชิกพรรคและประชาชนทั่วไป

จากการสัมภาษณ์ผู้ริเริ่มก่อตั้งสาขาพรรค ประธานและกรรมการสาขาพรรค รวมทั้งผู้เกี่ยวข้องกับสาขาพรรคต่างๆเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคในการรับฟังปัญหา ความเดือดร้อนจากสมาชิกพรรคและประชาชนทั่วไปจากกลุ่มตัวอย่างพบว่าในส่วนสาขาพรรคประชาธิปไตยพบว่าความล่าช้าในการดำเนินการแก้ไขปัญหาคือความเดือดร้อนของประชาชนจึงทำให้ประชาชนไม่เข้าใจ เกิด “ความรู้สึกไม่ทันใจ” เป็นประเด็นสำคัญ ส่วนสาขาพรรคภูมิใจไทยมีประเด็นสำคัญ คือ ทางสาขาพรรคไม่สามารถให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนได้เพราะสาขาไม่มีงบประมาณ ไม่มีรายได้ที่จะดำเนินงาน สำหรับสาขาพรรคเพื่อฟ้าดินพบว่าไม่ประสบปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการตามบทบาทนี้เนื่องจากทางสาขาได้ช่วยแก้ไขและประสานงานให้ทุกครั้งที่มีประชาชนแจ้งเข้ามา ส่วนสาขาพรรคมาตุภูมิพบว่าบางคนที่เป็สมาชิกพรรคมาตุภูมิให้ข้อมูลว่าไม่ประสบปัญหา อุปสรรคในการดำเนินการตามบทบาทนี้เพราะว่าปีหนึ่ง สาขาพรรคจะมีการรับฟังปัญหา ความเดือดร้อนจากสมาชิกพรรคในวันประชุมใหญ่สามัญประจำปีและบางคนที่เป็ประธานสาขาพรรคมาตุภูมิก็ให้ข้อมูลว่าไม่ประสบปัญหา อุปสรรคในการดำเนินการตามบทบาทนี้เนื่องจากทางสาขาจะเข้าไปช่วยสมาชิกทุกคนที่ประสบปัญหาทุกอย่างโดยไม่ทอดทิ้ง ดังตัวอย่างคำสัมภาษณ์ที่จะยกมาเสนอดังต่อไปนี้

“...ระยะเวลาที่ประชาชนต้องการนะเร็ว คือ บอกเขายากได้เย็นแต่ว่าบางอย่างมันทำได้ บางอย่างต้องใช้เวลา บางอย่างเราต้องทำงานกับเขต เขตเขามีคนอยู่แค่นี้ คนงานหยิบมือเดียว แต่ว่าปัญหา โอ้โฮ มันกองมหาศาล ก็ค่อยๆแก้ไป บางอย่างเขตต้องรองบประมาณหน่วยเหนือลงมา มันก็ต้องมีการประสานลงมาเรื่อยๆ ตรงนี้มันทำให้ระยะเวลาที่ประชาชนต้องการเนี่ยมันไม่ทันใจ ตามภาษาชาวบ้านไม่ทันใจแจ้งมานานแล้วไม่เห็นทำอะไรเลยอันนี้ คือ ปัญหาของเรา...” (สัมภาษณ์ บุญเกิด อารีย์สันติชัย 27 สิงหาคม 2555)

“จะคุยให้ฟังในภาพรวมอย่างเดียวกันที่ลูกถามมาทั้งหมด จะคุยให้ลูกฟังในภาพรวมคือ สาขาพรรคก็มีหน้าที่แต่ถามว่าเราทำได้ทำไหม ไม่ได้ทำ เช่น...ก็ข้อ 2 เรื่องเกี่ยวกับว่าสมาชิกหรือ

ประชาชนมาติดต่อในปัญหาความเดือดร้อนก็มีแต่เราก็ช่วยเหลือเขาอะไรไม่ได้ ก็เราไม่มีบ...ไม่มีรายได้อะไรสักอย่าง” (สัมภาษณ์ สักดา จริงจิตร 21 มิถุนายน 2555)

“ก็ไม่มี เราช่วยได้ก็ช่วย ประสานได้ก็จะประสานให้ ช่วยได้ก็ช่วย เราทำเต็มที่” (สัมภาษณ์ ลัดดา ปิยะวงศ์รุ่งเรือง 8 พฤษภาคม 2555)

“ไม่มีปัญหาอะไร ไม่มีอะไร ไม่มีเลยคิดว่าเพราะว่าพรรคจะมี ปีหนึ่งเขาจะไปเนี่ย ที่ประชุมนี้แหละ เวลาใครเดือดร้อนอะไรก็ชี้แจงไปเลยเพราะว่าวันนั้นจะมีรองหัวหน้าพรรคอะไรอย่างงี้มาชี้แจง...” (สัมภาษณ์ อำนวย เกษมสานต์ธีรกุล 10 พฤษภาคม 2555)

“ก็ที่ผ่านมาไม่มีอุปสรรค...อย่างที่ผมบอก ผมเป็นทนายความ ผมจะชี้แจง สมาชิกคนไหนมีปัญหา ผมก็วิ่งเข้าไปช่วย แม้กระทั่งปัญหาส่วนตัว ปัญหาความคิดส่วนตัว อย่างน้อยเขาเป็นสมาชิกเรา เราก็ต้องช่วยเหลือเขา” (สัมภาษณ์ ขจร แสงสุรินทร์ 20 มิถุนายน 2555)

3.2.5 ปัญหา อุปสรรคในการเผยแพร่นโยบายและกิจกรรมของพรรค

จากการสัมภาษณ์ผู้ริเริ่มก่อตั้งสาขาพรรค ประธานและกรรมการสาขาพรรค รวมทั้งผู้เกี่ยวข้องกับสาขาพรรคต่างๆเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคในการเผยแพร่ นโยบายและกิจกรรมของพรรคจากกลุ่มตัวอย่างพบว่าในส่วนสาขาพรรคประชาธิปไตยพบว่าบางคนให้ข้อมูลว่าไม่ประสบปัญหา อุปสรรคในการดำเนินการตามบทบาทนี้เนื่องจากนโยบายต่างๆชาวบ้านเขารู้ดีแล้ว และสื่อต่างๆก็เผยแพร่ไปก่อนหน้าแล้วจึงไม่ลำบากใจในการเผยแพร่ แต่บางคนที่เป็นประธานสาขาพรรคประชาธิปไตยก็ให้ข้อมูลว่านโยบายของพรรคประชาธิปไตยเป็นนโยบายระยะยาวจึงจะเห็นผล นโยบายที่ออกมาจึงไม่โดนใจประชาชน ส่วนสาขาพรรคภูมิใจไทยพบว่าถูกพรรคคู่แข่งคอยขัดขวางการทำงาน ประชาชนในพื้นที่ถูกรอบงาจากพรรคประชาธิปไตยที่ครองเสียงมานานทำให้การดำเนินกิจกรรมของสาขาถูกต่อต้านหรือไม่ได้รับความร่วมมือ สำหรับสาขาพรรคเพื่อฟ้าดินมีประเด็นสำคัญ คือ ดัดจริตในข้อกฎหมายที่ควบคุมความสูงของเสาธงสัญญาณและกำลังส่งทำให้การเผยแพร่ นโยบายอยู่ในวงจำกัดและถูกคลื่นอื่นแทรก ส่วนสาขาพรรคมาตุภูมิพบว่าบางคนให้ข้อมูลว่าไม่ประสบปัญหา อุปสรรคในการดำเนินการตามบทบาทนี้เพราะเวลาดำเนินการอะไรสมาชิกก็มาพร้อมเพรียงกัน แต่บางคนที่เป็นประธานสาขาพรรคมาตุภูมิก็ให้ข้อมูลว่าประสบปัญหาอุปสรรคตรงที่เวลานำเสนอ นโยบายแก่ชาวบ้าน ถ้าเขาไม่ชอบก็จะไม่มาฟังไม่ค่อยสนใจ ดังตัวอย่างคำสัมภาษณ์ที่จะยกมาเสนอต่อไปนี้

“พูดถึงปัญหาไม่มี ไม่ประสบ ปัญหาแบบว่าชาวบ้านที่เขาไม่เข้าใจจะซักถามหรือต่อว่าอะไรไม่มี ไม่มีปัญหา...นโยบายต่างๆ ซึ่งชาวบ้านส่วนมากเขาก็รู้ดี ที่เราเผยแพร่ออกมาเนี่ย สื่อมันออกนำหน้าไปก่อนแล้วๆ เพราะฉะนั้น นี้ก็ไม่ลำบากใจในการเผยแพร่เพราะว่าสื่อเสนอล่วงหน้าแล้วเราก็ตกลงพื้นที่ย้ำอีกทีหนึ่ง” (สัมภาษณ์ พรศักดิ์ จริงจิตร 22 มิถุนายน 2555)

“นโยบายหรือว่าอุดมคติของเรานั้นมันไม่โดน ภาษาวัยรุ่น มันไม่โดนประชาชนไม่โดนใจ ไม่โดนความเป็นจริง ความศรัทธาจะเสื่อมถอยจากประชาชน...เป็นนโยบายระยะยาวถึงจะเห็นผล ไม่ฟันธงลงมาให้เห็นชัดเลยว่าแดง ดำ ขาว เขียว...ของประชาธิปไตยไม่ชัดแต่เข้ามาซ้ำที่จะเห็น...” (สัมภาษณ์ บุญเกิด อารีย์สันติชัย 27 สิงหาคม 2555)

“ก็ประสบปัญหาจากพรรคตรงข้ามที่คอยต่อต้านและก็ตัดทอนการเดินหน้าของเรา เรารู้ในชั้นเชิงเป็นต้นว่าเราคิดป้ายก็ไปปลดปายเราทิ้งอะไรอย่างนี้ มีมากแถมนี้ คือเรารู้กับพรรคอื่น...” (สัมภาษณ์ นิยา คงพิบูลย์ 10 กรกฎาคม 2555)

“ไปพบปะไปพูดคุยกับชาวบ้านก็ไปอยู่เรื่อยแหละถูกแต่โดนต่อต้านไม่ให้ความร่วมมือ เขาปิดเลย เขาพร้อมจะอดอยากไปกับพรรคประชาธิปไตย บางที เขาเชิญลุงไปพูด พอเขามีข้อแม้อย่างนี้ก็ไม่ไปไปทำไมไปก็ไม่มี ความหมาย” (สัมภาษณ์ ศักดา จริ่งจิตร 21 มิถุนายน 2555)

“อันนี้ เราทำตามกำลัง ปัญหานี้ก็มีอยู่ว่าเราขออนุญาตจัดตั้งเสาธงสัญญาณให้สูงขึ้นแต่ติดขัดในข้อกฎหมายที่ควบคุมความสูงของเสาธงสัญญาณและกำลังส่ง ทำให้การเผยแพร่ นโยบายหรือกิจกรรมของพรรคอยู่ในวงจำกัดและก็มีคลื่นอื่นแทรกสัญญาณวิทยุของเรา” (สัมภาษณ์ แรงผา จำปี 4 พฤษภาคม 2555)

“ที่ที่ผ่านมาก็ไม่มีปัญหาตรงนี้นะ ก็พื้ก็ตอบไม่ได้นะ ปัญหามันไม่มีเพราะว่าเวลาเราทำอะไร สมาชิกมาพร้อมเพรียงกันหมด ไม่มีปัญหาครับ” (สัมภาษณ์ พิสิฐ จงเจดน์ 20 มิถุนายน 2555)

“...เวลาพูด ชาวบ้านไม่ค่อยฟัง บางคนก็ไม่ค่อยอยากมา คนอีสานเขาไม่ฟัง ถ้าไม่ชอบ เขาก็ไม่ฟัง ไม่ต้องไปนำเสนอ เขาไม่ฟัง ไม่สนใจ...” (สัมภาษณ์ ศุภกานูญนะ หิรัญญะเวช 18 กรกฎาคม 2555)

3.2.6 ปัญหา อุปสรรคในการพิจารณาคัดเลือกตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งในนามของพรรค

จากการสัมภาษณ์ผู้ริเริ่มก่อตั้งสาขาพรรค ประชาชนและกรรมการสาขาพรรค รวมทั้งผู้เกี่ยวข้องกับสาขาพรรคต่างๆเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคในการพิจารณาคัดเลือกตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งในนามของพรรคจากกลุ่มตัวอย่างพบว่าในส่วนของสาขาพรรคประชาธิปไตยพบว่าไม่ประสบปัญหา อุปสรรคในการดำเนินการตามบทบาทนี้เนื่องจากผู้สมัครเป็นส.ส.คนเก่า มีคุณภาพ และมีคุณสมบัติที่เหมาะสม ส่วนสาขาพรรคภูมิใจไทยมีประเด็นสำคัญ คือ สาขาพรรคเสนอชื่อผู้สมัครให้ทางพรรคพิจารณาแต่ไม่ได้รับความเห็นชอบ สำหรับสาขาพรรคเพื่อฟ้าดินมีประเด็นสำคัญ คือ หากคนที่ลงสมัครนั้นยากเพราะมีเวลาจำกัดและคุณสมบัติของผู้สมัครยังไม่พร้อม ส่วนสาขาพรรคมาตุภูมิพบว่าไม่ประสบปัญหา อุปสรรคในการดำเนินการตามบทบาทนี้เนื่องจากทางพรรคใหญ่

เปิดโอกาสให้สาขาพรรคดำเนินการคัดเลือกผู้สมัครแล้วทางพรรคก็เห็นชอบด้วย ดังตัวอย่างคำสัมภาษณ์ที่จะยกมาเสนอต่อไปนี้

“ที่แล้วยังไม่เคยมีปัญหา...เพราะว่า ส.ส.เขาเป็นส.ส.คุณภาพ การปฏิบัติหน้าที่เขาก็ปฏิบัติหน้าที่ดี ก็ไม่ต้องเอาคนใหม่ คนนี้ส.ส.เก่า เป็นประชาธิปไตยดั้งเดิม คราวที่แล้วเราพิจารณาเอาคนเก่าเขาเรียบร้อย เขาดีอยู่แล้ว” (สัมภาษณ์ พรรคดี จริงจิตร 22 มิถุนายน 2555)

“ไม่ค่อยจะมีปัญหาอะไรหรือครับเพราะว่าเราก็เอาข้อเท็จจริงมาให้มาส่งที่ประชุมกรรมการสาขาพรรคว่าคนไหนเหมาะ คนไหนไม่เหมาะ รูปสมบัติ คุณสมบัติอะไรอย่างนี้” (สัมภาษณ์ ไพบุลย์ เหลืองวิเศษ 16 กรกฎาคม 2555)

“...เราไม่ค่อยมีปัญหาหรือครับ คงจะมีบ้าง ที่คนรู้สึกอยากจะเป็นแต่ว่ามันมีเท่านี้ เขาก็เข้าใจ...” (สัมภาษณ์ ยวดี มังกามูดี 27 สิงหาคม 2555)

“เสนอแต่เขาไม่รับ...เขาๆคัดมาเอง...เขาบอกว่าอย่างนี้ บอกว่าเขาก็ได้ ถ้าได้ง่ายไปร้อยหนึ่งคืนกลับมาร้อยหนึ่ง ไม่ได้เข้ากัน คือ เรารับผิดชอบเอง มันก็ไม่ใช่ ไซ้ไหม...” (สัมภาษณ์ สักดา จริงจิตร 21 มิถุนายน 2555)

“หากคนลงใจ หากคนลงไม่ได้เพราะว่าตอนนั้น ไม่มีเวลา ฉุกเฉินๆ ต่างคนต่างอยู่ที่ไหนก็ไม่มี...รู้สึกว่าจะได้ไม่ครบ 10 ได้ 9 มั้ง...” (สัมภาษณ์ เสรี ทองพันธุ์ 19 มิถุนายน 2555)

“ประสบปัญหาบ้าง...บางท่านคุณสมบัติได้แต่พฤติกรรมไปในทางที่รุนแรงไปในทางที่ไม่ฟังความคิดเห็น ไม่ฟังความคิดของหมู่...” (สัมภาษณ์ แรงผา จำปี 4 พฤษภาคม 2555)

“อ้อ ถ้าสาขาแห่งนี้ คือ เหมือนกับที่ที่เราส่งขึ้นไปก็ไปพิจารณาทางโน้นเอง ปัญหาทางเราจะไม่มี...แล้วทางโน้นก็โอเคเพราะเขาไม่ได้มาเล็งสนใจในตรงนี้ คือ ให้สาขาเป็นคนเล่น เขาจะไม่มาเกี่ยวข้อง...” (สัมภาษณ์ พิสิฐ จงเจตน์ 20 มิถุนายน 2555)

3.2.7 ปัญหา อุปสรรคในการช่วยพรรคหาเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรค

จากการสัมภาษณ์ผู้ริเริ่มก่อตั้งสาขาพรรค ประธานและกรรมการสาขาพรรค รวมทั้งผู้เกี่ยวข้องกับสาขาพรรคต่างๆเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคในการช่วยพรรคหาเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคจากกลุ่มตัวอย่างพบว่าในส่วนสาขาพรรคประชาธิปไตยมีประเด็นสำคัญ คือ การถูกปฏิเสธจากประชาชนในบางพื้นที่ที่มีความนิยมในพรรคการเมืองอื่นและนโยบายพรรคไม่ได้รับความสนใจจากประชาชน ส่วนสาขาพรรคภูมิใจไทยมีประเด็นสำคัญ คือ จะมีบ้างที่เป็นพรรคคู่แข่งหรือคนที่มีความเห็นต่างจากนโยบายพรรคของตนซึ่งก็เป็นเรื่องปกติของการเมืองในระบอบประชาธิปไตย สำหรับสาขาพรรคเพื่อฟ้าดินมีประเด็นสำคัญ คือ บุคลากรมีน้อยและเงินทุนจำกัดจึงทำให้การหาเสียงยังเข้าไปไม่ถึงถึงทุกพื้นที่ สำหรับสาขาพรรคมาตุภูมิพบว่าไม่ประสบปัญหา อุปสรรคใดๆในการดำเนินการตามบทบาทนี้เนื่องจากกรรมการสาขาพรรคช่วยกัน

โดยดำเนินกิจกรรมตามกำลังความสามารถของสาขาพรรค ดังตัวอย่างคำสัมภาษณ์ที่จะยกมาเสนอ
ดังต่อไปนี้

“มีบ้าง ปัญหาที่ประสบ เช่น บางคนเขาไม่ชอบประชาธิปไตย เขาก็ไม่ให้รถหา
เสียงของพรรคเราจดหน้าบ้านเขาหรือในพื้นที่ของเขา...” (สัมภาษณ์ สาธิต ไวยโกที 2 กรกฎาคม
2555)

“รู้ไหม เวลาไปหาเสียง บางคนเอาอาหารมาให้เรากิน แต่บางคนนะปิดประตูให้
เราเห็นเลยนะว่าเกลียด เรารู้แต่เราก็...ถ้าเขาเปิดประตูเมื่อไหร่ หน้าก็ยิ้มไป สวัสดีค่ะ...” (สัมภาษณ์
ยุวดี มังกามูตี 27 สิงหาคม 2555)

“ช่วยหาเสียงก็จะมีปัญหาอยู่บ้าง ก็คือ พรรคเราจะใช้เด่น โขบาย ใช้แต่คุณงาม
ความดี ผลงาน ปัญหา คือ ประชาชนเขาไม่ค่อยให้ความสนใจ...ไม่ค่อยได้รับการตอบรับเท่าที่ควร
...” (สัมภาษณ์ ไพบุลย์ เหลืองวิเศษ 16 กรกฎาคม 2555)

“การเมืองมันเป็นเรื่องปกติ คือว่า จะไปให้เขาเห็นตามเราทั้งหมดมันเป็นไปได้
มันต้องมีความเห็นต่างนะอะ ไม่งั้นจะมีฝ่ายค้าน ฝ่ายรัฐบาลทำไม เพราะฉะนั้น นโยบายของเรา ก็
คือ นโยบายของเรา เรายึดมั่นในนโยบายของเรา พรรคของเรามีนโยบายอย่างนี้ เราก็ไปโฆษณา
นโยบายของเราอย่างนี้ ถ้าเป็นคนเห็นต่าง เขาเห็นต่าง ก็มา มาเถียงเรา เราก็บอกว่า ครับ นั่นก็ความ
คิดเห็นของท่านแต่ต้นนโยบายของเรา คือ ต้องอย่างนี้ ถ้าเลือกคนของเราไปเนี่ยตามนี้ปะเลย ผมก็บอก
อย่างนี้...” (สัมภาษณ์ มานิตย์ ตุ่มบุตร 7 กรกฎาคม 2555)

“เรายังเข้าไปไม่ถึงทุกพื้นที่ เช่น ระดับเดินเคาะประตูบ้านเรายังไปไม่ถึง
บุคลากรมีน้อยเนื่องจากใช้อาสาสมัคร เราไม่ได้จ้าง เงินทุนเราก็มีจำกัด พรรคให้มาจำกัด”
(สัมภาษณ์ แรงผา จำปี 4 พฤษภาคม 2555)

“ก็ที่ผ่านมาไม่มีอุปสรรค เราพรรคเล็ก เราก็ไปแบบเล็กๆ เราไม่ได้ทำอะไร
ใหญ่โตมโหฬาร ไม่ต้องอะไรมากมายในส่วนตรงนี้ คือ เราช่วยกันในพรรค กรรมการสาขา
พรรคช่วยกันเอง” (สัมภาษณ์ พิสิฐ จงเจตน์ 20 มิถุนายน 2555)

จากปัญหา อุปสรรคในการแสดงบทบาททางการเมืองของสาขาพรรคการเมืองไทยมี
สาเหตุ ดังนี้

ปัญหาภายในสาขาพรรค

จากการสัมภาษณ์ผู้ริเริ่มก่อตั้งสาขาพรรค ประธานและกรรมการสาขาพรรครวมทั้ง
ผู้เกี่ยวข้องกับสาขาพรรคต่างๆเกี่ยวกับปัญหาภายในสาขาพรรคจากกลุ่มตัวอย่างพบว่าในส่วนสาขา
พรรคประชาธิปไตยมีประเด็นสำคัญ คือ ได้รับงบประมาณน้อยไม่เพียงพอในการดำเนินงาน การหา
คนที่จะเป็นกรรมการสาขาพรรคยากเพราะนอกจากจะต้องเป็นคนที่มีอุดมการณ์แล้วยังต้องมีความ

เสียสละเพราะกรรมการสาขาพรรคไม่มีเงินเดือนหรือค่าตอบแทน กรรมการสาขาพรรคต้องทำมาหากินจึงไม่มีเวลาพอที่จะมาร่วมประชุมหรือดำเนินกิจกรรมกับสาขาพรรคและค่าจ้างเจ้าหน้าที่ประจำสาขาพรรคไม่สอดคล้องกับค่าครองชีพในปัจจุบัน ส่วนสาขาพรรคภูมิภาคไทยพบว่าการที่พรรคให้สาขาสำรองจ่ายไปก่อนซึ่งเมื่อจ่ายไปก่อนแล้วสาขาพรรคก็ไม่ได้เงินคืนกลับมาทำให้ภาระค่าใช้จ่ายต่างๆตกอยู่ที่ประธานสาขาพรรคจึงทำให้ประธานสาขาพรรคภูมิภาคไทยบางคนเกิดความรู้สึก “น้อยใจ” และเคยคิดที่จะ “ลาออก” ส่วนพรรคภูมิภาคไทยสำนักงานใหญ่ก็ไม่ได้มีการติดต่อให้ความช่วยเหลือหรือประสานงานกับสาขาพรรคแต่อย่างใด บางสาขาพรรคนั้นกรรมการสาขาพรรคไม่เคยเข้าร่วมดำเนินกิจกรรมทางการเมือง เมื่อสาขาพรรคไม่มีรายได้หรือมีไม่เพียงพอที่ส่งผลทำให้สาขาพรรคภูมิภาคไทยบางสาขาไม่มีการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองใดๆ สำหรับสาขาพรรคเพื่อฟ้าดินมีประเด็นสำคัญ คือ การหาเจ้าหน้าที่มาประจำสำนักงานค่อนข้างยากเนื่องจากไม่มีทุนจ้างจะต้องเป็นคนที่มียุทธศาสตร์และทำงานฟรี บางสาขาพรรคยังหาเจ้าหน้าที่ที่มีคุณสมบัติตามที่กล่าวข้างต้นไม่ได้รวมทั้งประธานสาขาพรรคบางคนก็ไม่มีความรู้ในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ ส่วนสาขาพรรคมาตุภูมิมีประเด็นสำคัญ คือ การไม่มีงบประมาณในการดำเนินงานเนื่องจากพรรคใหญ่ไม่ได้จัดสรรมาให้ สำหรับกกต.มีประเด็นสำคัญ คือ เจ้าหน้าที่ประจำสาขาพรรค “ลาออก” บ่อย การติดต่อระหว่างพรรคกับสาขาพรรคค่อนข้างน้อยและกรรมการสาขาพรรคไม่มีความรู้ในดับบทกฎหมาย ดังตัวอย่างคำสัมภาษณ์ที่จะยกมาเสนอดังต่อไปนี้

“โอ๊ย!ไม่พอ คิดดูสิ...เขาให้เดือนละ 8,000 บาท เขาให้จ้างเจ้าหน้าที่ 4,000 ค่าเช่าสำนักงาน 4,000 ที่เช่าแล้วไหนค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าน้ำชา กาแฟ อีกรั้วใหม่ คุณจะประหยัดแบบว่าจะไม่ยกกาแฟเลย ไม่มีกาแฟเลยก็ไม่ได้ ไม่อยากคิดแอร์เลย เอาพัดลมอย่างเดียว คุณก็นั่งไม่ไหวไร้วใหม่ คุณคิดดู ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าอะไรต่างๆให้แค่ 8,000 ไม่พอ ไม่พอหรอก อันนี้คือ อุปสรรคใหญ่ในการทำงาน นี่คุณจะเห็นว่าผมจะทำอะไร ทำไมผมไม่แต่งให้สวย สำนักงานนี้ ทำไมผมไม่แต่ง มีบอร์ด มีไฟประดับ มีอะไรให้มันสวยงาม...เอาอะไรมาแต่ง คุณคิดดูซิ (หัวเราะ) ก็เงินมันหมดแล้ว ไม่พอ...” (สัมภาษณ์ พรรคศักดิ์ จรุงจิตร 22 มิถุนายน 2555)

“ของผมมี 8 ท่านครับ ไม่มีใครอยากเป็น หากคน 8 ท่านหาแทบตายเพราะมันเปลืองตัว ต้องมียุทธศาสตร์ทางการเมืองจริงๆ” (สัมภาษณ์ ไพบุลย์ เหลืองวิเศษ 16 กรกฎาคม 2555)

“...กรรมการสาขาแต่ละคนต่างก็มีอาชีพประจำของตนอยู่แล้ว...จึงทำให้ไม่มีเวลาที่จะมาร่วมประชุมหรือมาช่วยดำเนินกิจกรรมของสาขา...” (สัมภาษณ์ สาริต ไวยโกที 2 กรกฎาคม 2555)

“เจ้าหน้าที่เงินเดือนน้อย มันก็เลยทำงานอื่น ไปรับจ๊อบไปรับอะไร แต่เราก็ไม่ว่าเพราะเขาอยู่ไม่ได้เงินเดือน 4,000 บาท/เดือน” (สัมภาษณ์ บุญเกิด อาริย์สันติชัย 27 สิงหาคม 2555)

“...ที่ต้องติดต่อก็เพราะว่าเงินนะ เราส่งเรื่องไปอบรม ส่งไปแล้วเขาบอกว่าโอ เค แต่อนุมัติเป็นหนังสือไป ไม่มีเงินมา เงินไม่มา เงินไม่เข้าบัญชี อนุมัติเฉยๆ เราได้หนังสือว่าเขาอนุมัติแต่ไม่ได้เงินมา ให้สาขาสำรองไปก่อน ตอนนี้นำสำรองไปแล้วแต่สาขาที่ยังไม่ได้สักทีมันก็เลยถึงต้องตามตลอดเลยตามอยู่เรื่อยเลย (หัวเราะ)...ถามว่าเงิน ผมต้องควักให้เรื่อย ผมจะควักให้ตลอดได้ไงไม่ได้ไม่ไหวหรอกเพราะเราควัก เราไม่รู้ได้คืนเมื่อไหร่ด้วยสิและจะได้หรือไม่ได้ก็ไม่รู้ด้วย ไม่มีใครรับประกัน ส่วนใหญ่ไม่ได้ไงเหมือนกับทำบุญแบบไม่ได้บุญไง คือ ไม่ได้ตั้งใจแล้วเราก็ไม่เต็มใจไง” (สัมภาษณ์ มานิตย์ ตุ่มบุตร 7 กรกฎาคม 2555)

“เวลาประชุมใหญ่สามัญประจำปีครั้งล่าสุดนี้ ค่าประชุม ค่าเช่า ค่าอาหารก็หมิ่นกว่าบาท สาขาพรรคต้องจัดการประชุมใหญ่สามัญประจำปีให้มันถูกต้องกฎหมาย โทรมไป โทรมทางโน้น เขาก็บอกว่ายังไม่ได้สักที ทีนี้ ทางนี้จ่ายไปก่อน ทีนี้ พอจ่ายไปก็ไม่ได้คืนกลับมา พรรคใหญ่ไม่ได้ช่วยจ่ายเลย จ่ายเองไปเรื่อยๆนี้แหละ...แล้วทีนี้เราจะใกล้ชิดกับประชาชนได้อย่างไร ก็เคยน้อยใจเคยคิดที่จะลาออก...” (สัมภาษณ์ ศักดา จริ่งจิตร 21 มิถุนายน 2555)

“ไม่มี ะ ไม่เคยมาพบปะกับประชาชน...เขากลับพรรคจะยุบแล้วก็พอจะเลือกตั้งที่ก็คืนรนให้เรานี้แหละไปเที่ยวหาเสียง ถามว่าหาได้ไหม ก็ไม่ได้ ชาวบ้านเขาก็ไม่รู้จัก พอถึงเวลาจริงๆนี้จะไปขอเขา ทำไงจะสู้พรรคประชาธิปัตย์ให้ได้ เพราะว่าพื้นฐานเขาอยู่มานานแล้ว ชาวบ้านเขาเค็ดรื้ออะไรเขาก็ดูแล แต่ไม่เคยขอไป ขอทำโน่นทำนี่แต่ก็ไม่ได้...เวลาเสนอความเห็นไปก็ไม่ได้รับการตอบรับแล้วโดนต่อว่ามา...ส่วนนโยบายก็มีทุกด้านแต่สาขาไม่ได้ทำอะไรสักอย่างเพราะไม่รู้จะเอาอะไรไปทำ เขาไม่ได้ให้อะไรมาสักอย่าง ไม่ให้ความรู้งบประมาณ เขาไม่ให้อะไร...เราก็โดนกดต.เขาดำหนิ เราก็ยอมรับ...” (สัมภาษณ์ ศักดา จริ่งจิตร 21 มิถุนายน 2555)

“เขาไม่มีความหมายเลย ไม่เคยมา ไม่เคยอะไร เขาก็ตั้งตามรายชื่อไปอย่างนั้นแหละ อันนี้พูดตรงไปตรงมานะ...ประธานสาขาทำคนเดียว ก็เคยมอบหมายให้แต่ก็ไม่ได้ผลอะไร ให้หาสมาชิกก็ไม่ได้ คือ เขาเบื่อกว่าเราพูดง่ายๆว่าเขาเบื่อกว่าพรรคสำนักงานใหญ่ไม่เคยดูแลเขาเลย ปล่อยให้ไว้อย่างนั้น” (สัมภาษณ์ ศักดา จริ่งจิตร 21 มิถุนายน 2555)

“เข่าๆ อยู่ตรงนี้ พอเช่าแล้วก็ค่าน้ำ ค่าไฟ หักบัญชี หนี้ ที่จ่าย แต่ว่าโดยจริงๆแล้วนี่เราก็ต้องมาเสีย...เวลาคนมาติดต่อสาขา เวลาออกห้องที่ ไม่มีอะไรทั้งสิ้นเลย ไม่มีรายได้อะไรสักอย่าง” (สัมภาษณ์ ศักดา จริ่งจิตร 21 มิถุนายน 2555)

“ขาดเจ้าหน้าที่ประจำสำนักงานสาขาพรรคในการที่จะรับข้อมูลจากประชาชน...เพราะไม่มีทุนจ้าง ” (สัมภาษณ์ ชอบ สมกระโทก 4 กรกฎาคม 2555)

“ปัญหา คือ มีเครื่องคอมพิวเตอร์แต่ยังไม่เป็นแต่ก็พยายามศึกษาเรียนรู้ ฝึกบ้าง ถูกบ้าง บางทีก็ปวดหัว นานๆทีจะมีคนมาสอน ...” (สัมภาษณ์ ชอบ สมกระโทก 4 กรกฎาคม 2555)

“งบประมาณไม่มี พรรคไม่ได้ให้งบประมาณมาทำตรงนี้ คือ ถ้าจะทำนี้ พรรคการเมืองที่เอาจริงนี้ เวลาเขาตั้งพรรคเสร็จนี้ ถ้าเขาจะทำกิจกรรม เขาจะต้องส่งเบี้ยเลี้ยงมาทางสาขาแล้วให้ทำกิจกรรมต่อ แต่ที่นี้ไม่มี แล้วพรรคหยุดแค่นี้ พรรคทำให้อุทกกฎหมายเฉยๆ เป้าหมาย...”

(สัมภาษณ์ สุกกาญจนะ หิรัญญะเวช 18 กรกฎาคม 2555)

“...บุคลากรสาขาพรรค เจ้าหน้าที่ประจำสาขาพรรคหมุนเวียนบ่อยมาก (ลาออก) ทำให้การดำเนินงานทางการเมืองของสาขาพรรคไม่มีความต่อเนื่อง...” (สัมภาษณ์ โชคดี คิ้วแป้น 12 เมษายน 2555)

“...การติดต่อรหว่างพรรคกับสาขาพรรคก็ค่อนข้างน้อย คือ ไม่ได้ไปส่งเสริมอะไรเลย ไม่ได้ไปให้ความรู้อะไรเลย คือ พรรคตั้งแล้วก็ปล่อยปละละเลย คือ อยู่ไปอย่างนั้นเอง...” (สัมภาษณ์ เบญจพล อุดมสุวรรณ 10 เมษายน 2555)

“กรรมการสาขาพรรคไม่มีความรู้ในตัวบทกฎหมายที่เกี่ยวข้องทำให้การดำเนินงานทางการเมืองผิดพลาด...” (สัมภาษณ์ โชคดี คิ้วแป้น 12 เมษายน 2555)

ปัญหาภายนอกสาขาพรรค

จากการสัมภาษณ์ผู้ริเริ่มก่อตั้งสาขาพรรค ประธานและกรรมการสาขาพรรครวมทั้งผู้เกี่ยวข้องกับสาขาพรรคต่างๆเกี่ยวกับปัญหาภายนอกสาขาพรรคจากกลุ่มตัวอย่างพบว่าในส่วนสาขาพรรคประชาธิปไตยมีประเด็นสำคัญ คือ กฎระเบียบของกกต. เช่น เกี่ยวกับการกำหนดค่าใช้จ่ายในการหาเสียงเลือกตั้งที่ละเอียดเกินไปเป็นอุปสรรคในการดำเนินงานของสาขาพรรค ส่วนสาขาพรรคภูมิใจไทยมีประเด็นสำคัญ คือ กฎระเบียบของกกต. คือ กกต. บังคับให้สาขาพรรคต้องทำตามกฎระเบียบที่กำหนดงบประมาณที่จะจัดสรรให้สาขาพรรคดำเนินงานตามที่ระเบียบกำหนดนั้นไม่มี สำหรับสาขาพรรคเพื่อฟ้าดินมีประเด็นสำคัญ คือ ถูกข่มขู่จากฝ่ายตรงข้าม บริบททางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมในพื้นที่ไม่เอื้อต่อการดำเนินกิจกรรมของสาขาพรรค กล่าวคือ ด้านการเมืองนั้นสาขาพรรคเพื่อฟ้าดินไม่มีหัวหน้าคณะแต่พรรคอื่นมีหัวหน้าคณะที่จะรวบรวมรายชื่อและบัตรประชาชนเพื่อซื้อเสียง ด้านสังคมและวัฒนธรรมของประชาชนในพื้นที่ทำให้การยกย่องนับถือคนที่มีความดีในสังคมโดยไม่สนใจความผิดชอบชั่วดีของคนๆนั้น ส่วนด้านเศรษฐกิจ คือ คนในพื้นที่มีฐานะยากจน ดังนั้น เมื่อมีใครมาแจกเงินก็จะตอบแทนด้วยการลงคะแนนเสียงให้ ส่วนสาขาพรรคมาตุภูมิพบว่าถูกขัดขวางการดำเนินงานจากพรรคประชาธิปัตย์ที่ครองเสียงในพื้นที่มานานเป็นประเด็นสำคัญ สำหรับกกต.มีประเด็นสำคัญ คือ กฎหมายพรรคการเมืองทำให้สาขาพรรคไม่เข้มแข็ง มีบทบาทน้อย ดังตัวอย่างคำสัมภาษณ์ที่จะยกมาเสนอดังต่อไปนี้

“...กกต.มีอะไรที่หุ้มหิมมาก ข้อบังคับอย่างเช่นว่าการหาเสียง เขาบอกห้ามใช้จ่ายเกินเท่านั้นบาท ทีนี้ กลายเป็นว่าค่าใช้จ่ายเกิน เขาจะเขียนออกมาเลยว่า 1) ค่าไปปลิวเท่านั้น 2) ค่ารถเท่านั้น

3) ค่านี้น่าจะแพงกว่าค่าละเอียดหมด แต่ตามความเป็นจริงถ้าทำแบบนี้มันมีสิทธิใหม่ มันมีสิทธิที่จะทำให้ประชาชนเขารับทราบนโยบายอย่างทั่วถึงใหม่ มันก็ต้องทำกิจกรรมอื่น พอทำกิจกรรมอื่นนี้ กิจกรรมอื่นมันใช้เงินสมมติว่าสองแสน เอ้าหมดแล้ว ไม่มีป้ายโฆษณาแล้วอะไรอย่างนี้ แคล้งทุนสัมมนาก็ไม่มีป้าย โปสเตอร์แล้วเพราะเงินมันหมด เงินตามที่กกด.กำหนดกินแล้ว ผิดแล้ว ผิดกฎระเบียบของกกด. ถ้าเขียน เขียนให้ชัดไปเลยทำให้พรรคได้สัมมนาประชาชนหรือสมาชิกพรรคเนี่ยก็ครั้งต่อเดือนก็ครั้งต่อปี ก็กำหนดมาให้ชัดๆ ไปเลย แต่นี่ พอทำอะไรไปนิดหนึ่งจะพยายามเข้าใหม่ คอยดูว่าจะเข้าตามที่กกด.ใหม่ ให้อฝ่ายตรงข้ามก็คอยจ้องจอดอยู่ แบบนี้มันไม่สนุก อันนี้เป็นปัญหาอุปสรรคของเรา...” (สัมภาษณ์ บุญเกิด อารีย์สันติชัย 27 สิงหาคม 2555)

“กกด.ไม่สามารถที่จะบังคับหรือมีหลักเกณฑ์อะไรที่ชัดเจนได้ กกด.บังคับแต่ข้อกฎหมายกับเราตลอดแต่เรื่องอำนาจที่จะให้เราหรือเรื่องเงินที่จะให้เราดำเนินการไม่มี...ไปบังคับเขาได้อย่างไร คือ บังคับให้สาขาต้องทำตามกฎระเบียบที่ต้องทำอย่างนั้นอย่างนี้แต่งบประมาณจัดสรรตามที่ระเบียบมานั้นไม่มี...” (สัมภาษณ์ มานิตย์ คุ้มบุตร 7 กรกฎาคม 2555)

“ไปพูดคุยให้ความรู้ความเข้าใจกับชาวบ้านก็โดนต่อต้านไม่ให้ความร่วมมือ เขาปิดเลยๆ โดนครอบงำจากพรรคประชาธิปัตย์” (สัมภาษณ์ ศักดา จริงจิตร 21 มิถุนายน 2555)

“มีบ้าง ถูกลอบวางระเบิด ถูกข่มขู่โดยการจะนำมวลชนมาก่อวุ่น...” (สัมภาษณ์ แรงผา จำปี 4 พฤษภาคม 2555)

“...กระทรวงการเมืองต่อสาขาพรรคเราก็คือ...เมื่อถึงฤดูกาลเลือกตั้งแล้วมันก็จะต้องมีระบบจัดตั้งหัวคะแนนของเราไม่มี นี่คือ ข้อแตกต่าง ผลกระทบของเรา ก็คือ เราไม่มีหัวคะแนนของเขามีหัวคะแนน หัวคะแนนเขาก็จะจัดตั้งรวบรวมบัญชีรายชื่อรวบรวมบัตรประชาชนต่างๆแล้วก็มีคินหมาหอนแจกตั้งค์ของเราไม่ทำ เราไม่มี...” (สัมภาษณ์ สิบเอกกมล พรหมมาก 17 กรกฎาคม 2555)

“...เศรษฐกิจผู้มีรายได้น้อยมีผลต่อการเมือง ก็คือ เขาจะเห็นว่าเงินบาทหนึ่งร้อยบาทมีผลมาก เพราะฉะนั้น เมื่อถึงฤดูกาลหาเสียง ผู้ที่ไปหาเสียงหรือหัวคะแนนเนี่ยไปจ่ายเงินเพราะว่าเศรษฐกิจใช้ใหม่ เขายากจน เขาก็จะตอบแทนบุญคุณ โดยการไปกาบัตรกาเบอร์ให้ผู้ที่มาจ่าย...” (สัมภาษณ์ สิบเอกกมล พรหมมาก 17 กรกฎาคม 2555)

“สังคมของโคราช บุริรัมย์เป็นสังคมที่ให้ความนับถือผู้มีเกียรติในสังคม ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน และครู โดยเฉพาะครู นักการเมืองให้เกียรติครู กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ให้เกียรติยังไง คือ เมื่อมีงานระดับหมู่บ้าน โรงเรียน ส.ส.เขาก็จะลงพื้นที่ไปร่วมงานมีหน้ามีตาที่คนเยอะ เช่น งานศพ งานบวช ซึ่งมันไม่ใช่หน้าที่ส.ส.เลย คือ การทำงานในสภาพสังคมแบบนี้มันทำให้การเมืองล้มเหลว...มันไม่ได้ไปพัฒนาประเทศอะไรเลย...” (สัมภาษณ์ สิบเอกกมล พรหมมาก 17 กรกฎาคม 2555)

“วัฒนธรรมทางการเมืองของเรา คือ เป็นวัฒนธรรมที่ให้ค่ากับผู้ที่มีตำแหน่งหน้าที่ เช่น ได้รับเลือกส.ส. ให้ค่าให้เกียรติ แม้ว่าส.ส.ผู้นั้นจะทำอะไรที่ไม่ถูกต้อง บกพร่องก็ยังไม่ประณามไม่โจมตี ก็ยังให้ค่าเขาอยู่...” (สัมภาษณ์ สิบเอกกมล พรหมมาก 17 กรกฎาคม 2555)

“เนื่องจากว่าฐานเสียงพื้นฐานเดิมของจังหวัดพัทลุงเป็นฐานเสียงของพรรคประชาธิปัตย์ เป็นพรรคการเมืองเดียวที่ผูกขาดมาตลอด เพราะฉะนั้น การที่มีพรรคการเมืองอื่นหรือที่มาตั้งสาขาในจังหวัดพัทลุงได้รับผลกระทบซึ่งได้รับการแย่งฐานคะแนน ฐานการทำงาน ฐานการแจ้งข้อมูลข่าวสาร เพราะฉะนั้น ทางพรรคประชาธิปัตย์ซึ่งเป็นเจ้าของพื้นที่ก็ต้องมีการกีดกันกีดขวางหรือทำทุกวิถีทางเพื่อมิให้พรรคการเมืองอื่นหรือสาขาพรรคการเมืองอื่นในจังหวัดพัทลุงมีโอกาสช่วงชิงฐานคะแนนหรือฐานเสียงหรือส.ส.ออกไปจากพื้นที่ มีผลแน่นอน เป็นเรื่องปกติ” (สัมภาษณ์ ขจร แสงสุรินทร์ 20 มิถุนายน 2555)

“กฎหมายยังไม่เอื้อให้แก่สาขาพรรค...คือ กฎหมายเขียนเลยว่าการส่งตัวแทนต้องผ่านมติของสาขาพรรค(มาตรา37) แต่อีกมาตราหนึ่ง (มาตรา38) เขียนว่าเป็นอำนาจของคณะกรรมการบริหารพรรคและคณะกรรมการคัดเลือกผู้สมัครฯ คือ กฎหมายมันไม่มีสภาพบังคับ เพราะฉะนั้น คือ ข้อกฎหมายก็เท่ากับ ไม่มีผลไม่ว่าจะเลือกโดยวิธีใดเมื่อส่งไปแล้วถ้าไม่ผ่านกระบวนการนี้ก็ไม่ผล กฎหมายจึงทำให้สาขาพรรคไม่เข้มแข็ง ทำให้สาขาพรรคมีบทบาทน้อย...” (สัมภาษณ์ เสน่ห์ รักรงค์ 21 มิถุนายน 2555)

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะในการก่อตั้งและการดำเนินบทบาททางการเมืองของสาขาพรรคการเมืองไทย

4.1 ข้อเสนอแนะในการก่อตั้งสาขาพรรคการเมืองไทย

จากการสัมภาษณ์ผู้ริเริ่มก่อตั้งสาขาพรรค ประธานและกรรมการสาขาพรรครวมทั้งผู้เกี่ยวข้องกับสาขาพรรคต่างๆเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการก่อตั้งสาขาพรรคการเมืองไทยจากกลุ่มตัวอย่างพบว่าในส่วนสาขาพรรคประชาธิปัตย์มีประเด็นสำคัญ คือ พรรคและกกต.ควรจะทำให้การสนับสนุนปัจจัยที่จำเป็นโดยเฉพาะงบประมาณในการก่อตั้งสาขาพรรค ส่วนสาขาพรรคภูมิใจไทยมีประเด็นสำคัญ คือ ทางกกต.(กลาง) ควรจะจัดสรรงบประมาณมาให้สาขาพรรคให้มากกว่านี้ สำหรับสาขาพรรคเพื่อฟ้าดินมีประเด็นสำคัญ คือ เจ้าหน้าที่สาขาพรรคควรจะต้องศึกษา กฎระเบียบของ กกต.ให้เข้าใจเพื่อป้องกันการดำเนินงานผิดพลาดและผู้ที่ทำงานตรงนี้ต้องเป็นที่พึ่งของตนเองให้ได้ ก่อนจึงจะเป็นที่พึ่งของคนอื่นได้ ส่วนสาขาพรรคมาตุภูมิมีประเด็นสำคัญ คือ สาขาพรรคควรมีความพร้อมในการจัดอบรมให้มากกว่านี้ สำหรับกกต.มีประเด็นสำคัญ คือ ทางพรรคจะต้องรีบ

ดำเนินการหาสมาชิกอย่างน้อย 5,000 คนให้ได้ก่อนเมื่อได้สมาชิกครบแล้วจึงค่อยยื่นจดแจ้งจัดตั้งพรรคต่อนายทะเบียนต่อไป ส่วนสาขาพรรคสามารถก่อตั้งที่หลังได้ ดังตัวอย่างคำสัมภาษณ์ที่จะยกมาเสนอดังต่อไปนี้

“...พรรคต้องให้ความร่วมมือ ให้กำลังใจสาขาพรรค แล้วกกด.ก็ต้องระดมทุนลงมาให้พรรคและให้สาขาพรรคมาเพื่อจะมาบริหารทางด้านหลายๆปัจจัยด้วย ทางด้านการเงินด้วย ทางด้านวัสดุ เช่น เครื่องใช้ไม้สอย เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องแฟกซ์...” (สัมภาษณ์ สว่าง ทิพย์ขวัญ 27 สิงหาคม 2555)

“สาขาพรรคอยากได้คนดีๆ แต่ว่าเรื่องงบประมาณที่จัดสรรมาให้ทางสาขาพรรคได้ไม่ดีหรือพรรคไม่ดีมันก็ทำให้เป็นอย่างนี้ บางทีก็ทำให้เดือดร้อนนิดหน่อย...ดังนั้น อยากให้ทางกกด.กลางจัดสรรงบประมาณจากส่วนกลางมาให้สาขาพรรคให้มากกว่านี้” (สัมภาษณ์ เฉลิม พุฒผลพ 7 กรกฎาคม 2555)

“คิดว่าสาขามันน่าจะพอแล้วเพราะตั้งครบทุกภาคแล้ว การตั้งสาขาพรรคก็ไม่ง่าย โดยเฉพาะเรื่องบุคลากร บุคลากร คือ เจ้าหน้าที่หรือคนที่ดำเนินงาน อย่างน้อยเจ้าหน้าที่ต้องมีความรู้ ต้องศึกษากฎระเบียบต่างๆที่จะต้องทำจะต้องส่งอะไรภายในเมื่อไหร่ ภายใน 15 วัน ภายใน 30 วัน พอพลาดมันก็เป็นเรื่องต่างๆที่เราไม่ได้รับเงินช่วยเหลือจากกกด.เลยแต่ทุกอย่างเราต้องทำตามเงื่อนไขเวลาของกกด. ...” (สัมภาษณ์ ลัดดา ปิยะวงษ์รุ่งเรือง 8 พฤษภาคม 2555)

“...มันอยู่ที่ความตั้งใจและความอดทนของผู้ที่จะทำงาน ก่อนอื่นจะทำงานตรงนี้ต้องเป็นที่พึงของตนเองให้ได้ก่อนแล้วจึงจะไปเป็นที่พึงของคนอื่น ต้องสร้างตนก่อน...” (สัมภาษณ์ จันทน์ สวรรค์ 5 กรกฎาคม 2555)

“อยากให้มีความพร้อมมากกว่านี้ในเรื่องการจัดอบรมอะไรอย่างนี้มันไม่มี” (สัมภาษณ์ กฤษณา จันทร์ตา 6 กรกฎาคม 2555)

“ความเห็นผม ผมมองว่า...พรรคจำเป็นต้องมีสาขา หนึ่ง...ถ้าจะให้สาขามีความเข้มแข็งจะต้องพร้อมก่อน คือ หาสมาชิกให้ครบ 5,000 คนและจัดตั้งสาขาพรรคให้ครบ 4 สาขา ก่อนแล้วค่อยยื่นจดแจ้งจัดตั้งต่อนายทะเบียน...แบบนี้ผมมองว่ามันจะทำให้เกิดความเข้มแข็ง มีความพร้อมในระดับหนึ่งแล้ว สอง ที่จริงพรรคใหญ่ผมมองว่าเขาควรจะมีสาขา 1 สาขาต่อ 1 เขตเลือกตั้ง ส.ส. มี 400 เขตทั่วประเทศ ดังนั้น พรรคการเมืองน่าจะต้องมีสาขาในแต่ละเขตเลือกตั้งเพื่อที่จะให้เป็นคนที่ป้อนข้อมูลให้กับส.ส.รับฟังความคิดเห็นจากประชาชนหรือสาขาพรรคและแก้ไขปัญหาที่มันเกิดขึ้นในพื้นที่มันถึงจะมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานของพรรคการเมือง...” (สัมภาษณ์ เบญจพล อุคมสุวรรณ 10 เมษายน 2555)

“...หาไปก่อน หาสมาชิกให้ครบก่อนแล้วค่อยแสดงความจำนงขอตั้งพรรค...แต่ถ้ามาตั้งก่อนปั๊บไม่ได้ทำอะไรเลยก็ไม่มีใครรู้จักมันไม่ได้เพราะจะมีปัญหาในการหาสมาชิก...” (สัมภาษณ์ โชคดี คิวเป็น 12 เมษายน 2555)

4.2 ข้อเสนอแนะในการดำเนินบทบาททางการเมืองของสาขาพรรคการเมืองไทย

จากการสัมภาษณ์ผู้ริเริ่มก่อตั้งสาขาพรรค ประธานและกรรมการสาขาพรรครวมทั้งผู้เกี่ยวข้องกับสาขาพรรคต่างๆเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการดำเนินบทบาททางการเมืองของสาขาพรรคการเมืองไทยจากกลุ่มตัวอย่างมีดังนี้ ในส่วนสาขาพรรคประชาธิปัตย์พบว่าบางคนก็ให้ข้อเสนอแนะว่ากกต.ควรจัดสรรงบประมาณตามเกรด (ผลงาน) ของสาขาพรรค บางคนที่เป็นสมาชิกพรรคก็เสนอแนะว่าอยากให้สมาชิกเข้าร่วมรับฟังการจัดอบรมของสาขาพรรคให้มากกว่านี้ บางคนที่เป็นประธานสาขาพรรคประชาธิปัตย์ก็ให้ข้อเสนอแนะว่าควรเพิ่มค่าตอบแทนแก่เจ้าหน้าที่สาขาพรรคเป็นประเด็นสำคัญ ส่วนสาขาพรรคภูมิใจไทยมีประเด็นสำคัญ คือ เรื่องเงินเป็นเรื่องสำคัญที่สุดสำหรับสาขาพรรคซึ่งทางกกต.และพรรคสำนักงานใหญ่ควรจัดสรรเงินสนับสนุนให้สาขาพรรคอย่างเหมาะสมตามความเป็นจริง บางคนที่เป็นผู้ริเริ่มก่อตั้งพรรคภูมิใจไทยก็เสนอให้ถือเอาการสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมืองล่าสุดเป็นการแสดงเจตจำนงว่าได้เปลี่ยนมาเป็นสมาชิกพรรคใหม่แล้วโดยไม่ต้องไปเขียนใบลาออกจากพรรคเดิม สำหรับสาขาพรรคเพื่อฟ้าดินพบว่าบางคนก็ให้ข้อเสนอแนะว่าควรจะให้ความรู้ทางการเมืองที่ถูกต้องแก่ประชาชน บางคนที่เป็นประธานสาขาพรรคเพื่อฟ้าดินก็ให้ข้อมูลว่าจะทำอย่างไรให้กกต.ได้เข้าใจว่าสิ่งที่สาขาพรรคดำเนินกิจกรรมอยู่ทั้งหมดนั้น คือ “งานการเมือง” ทั้งสิ้น ส่วนสาขาพรรคมาตุภูมิมีประเด็นสำคัญ คือ เสนอแนะให้สาขาพรรคมีการจัดอบรมให้ความรู้ทางการเมืองให้มากขึ้น สำหรับกกต. มีประเด็นสำคัญ คือ พรรคสำนักงานใหญ่ต้องให้ความสำคัญกับสาขาพรรคและควรทำความเข้าใจการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองกับสาขาพรรคให้มากขึ้น ส่งเสริมสาขาพรรคให้มีความเป็นสถาบันทางการเมือง ดังตัวอย่างคำสัมภาษณ์ที่จะยกมาเสนอดังต่อไปนี้

“...แบ่งสาขาพรรคเป็นเกรดว่าสาขาพรรคเกรดไหนเกรด A B C D ไม่ใช่ว่าสาขาพรรคเกรดไหนก็ตามให้ 8,000 เท่ากันหมด ยุติธรรมไหม...สาขาพรรคเกรด A เกรด B เกรด C เกรด D เนี่ยเขาทำงานให้เขาแค่นี้ เขาทำงานจริง เขาพยายาม เขาขยัน...มันก็ควรจะได้รับพิจารณาได้รับความสนับสนุนจากกกต.หรือจากพรรคมากกว่าสาขาพรรคที่ไม่มีผลงาน...ควรจัดสรรงบประมาณตามความเป็นจริง ผลงานมากก็ควรเพิ่มงบให้หน่อย ให้กำลังใจให้ไหม เออ!ให้รางวัล ให้กำลังใจหรืออะไรก็ตามแต่รางวัลหรือกำลังใจเราไม่ได้เอาเข้ากระเป๋าหรอก คุณเข้าใจไหม เรามา เราเสียสละอยู่แล้ว เราทำงานก็เพื่อสาขาคณะนั้นแหละ” (สัมภาษณ์ พรรคศักดิ์ จรรย์จิตร 22 มิถุนายน 2555)

“...เสาร้ อาทิตย์ก็จะมีการเสวนากฎหมายล้างผิดที่เขาพูดถึงกัน เราก็อยากจะให้สมาชิกเข้าไปฟังมากกว่าเพราะมันเป็นโอกาส...” (สัมภาษณ์ ชูวดี มังกามูตี 27 สิงหาคม 2555)

“คือ อยากจะให้เจ้าหน้าที่สาขาพรรคได้รับเงินเดือนหรือค่าจ้างที่มากกว่านี้เพื่อให้เพียงพอกับค่าครองชีพที่สูงขึ้น...” (สัมภาษณ์ สาธิต ไวยโกติ 2 กรกฎาคม 2555)

“เสนอแนะ ก็คือ อยากให้ทางส่วนราชการ คณะกรรมการการเลือกตั้งมาดูแลเรื่องค่าใช้จ่าย การใช้จ่ายของพรรคสำนักงานใหญ่แล้วก็สาขาด้วย มาดูแลงบประมาณในการใช้จ่าย ค่าสาธารณูปโภคแล้วก็งบประมาณในการจัดอบรมแก่สมาชิกให้สาขาพรรคด้วย” (สัมภาษณ์ เฉลิม พุฒผล 7 กรกฎาคม 2555)

“...การจะทำให้สาขาพรรคแข็งแรงเนี่ย เงินเป็นเรื่องสำคัญ กองทุนกต.นี่แหละต้องสนับสนุนมา จำนวนเงินนะ คุณเอาให้มันเหมาะสมกัน ให้มันเป็นความจริง...เงินนี้ตรวจสอบได้อยู่แล้ว เขาเป็นคนดูแลอยู่นะ เอาไปใช้ผิดก็ติดคุกอยู่แล้ว เพราะฉะนั้น ควรจะให้เงินมาสนับสนุนในกิจกรรมตรงนี้ให้สอดคล้องกับความจริง ถูกต้อง ไม่ใช่จะใช้เป็นหมิ่นให้มาร้อยเดียว...” (สัมภาษณ์ มานิตย์ ตุ่มบุตร 7 กรกฎาคม 2555)

“คุณจะให้การเมืองดี ก็ต้องให้ดีตั้งแต่ฐานเลย มิใช่จะให้เขามาหาเอาเอง นึกออกไหมว่าตามบุญตามกรรม หาแบบตามบุญตามกรรม ห้ามมิให้อันนั้น ห้ามไม่ให้ไอ้นี้ แต่ว่ารัฐให้อะไร รัฐก็ไม่ให้ รัฐให้น้อย จะห้ามเขาหมดทุกอย่างอันนี้ก็ไม่ได้...อย่าไปกลัวว่าให้เงินเขาไปแล้วกลัวว่าใช้ไม่ได้ มันไม่ใช่ นี่เขากลับใจในลักษณะที่ให้เงินมาแล้วคุณจะใช้ไม่ถูกต้อง เฮ้! ก็เราก็ออกกติกากำหนดมา...มันมีเงิน มันก็จะทำงานได้ดี มีประสิทธิภาพสามารถไปพูดคุยกับประชาชน ใช้เม็ดเงินนั้นนะคุยชี้แจง อันนี้ เงินก็ไม่มี แล้วถามว่าไปคุยกับประชาชน เดินไปคุยซะงั้นแหละ ไม่มีค่าใช้จ่าย ไปแต่ปากอย่างเดียว ไม่มีใบโปสเตอร์ ไม่มีอะไรเลย ทำอะไรไม่ได้สักอย่างว่างั้นเถอะ ไม่มีเม็ดเงิน ถามว่าไม่มีเงินทางสาขาก็ทำได้...แต่ถามว่าประสิทธิภาพและประสิทธิผลมันออกมาไหม ผมตอบได้เลยว่าไม่รู้ว่าจะออกมาได้ยังไง” (สัมภาษณ์ มานิตย์ ตุ่มบุตร 7 กรกฎาคม 2555)

“...ทำอย่างไรจะให้ถือเอาการสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมืองล่าสุดนี้เป็นๆที่เป็นการแสดงเจตจำนงว่าเขาอมสละ เขาลาออกจากตรงนั้นมาแล้วมาเปลี่ยนเป็นสมาชิกของพรรคการเมือง พรรคนี้ มันเป็นขั้นตอนกลไกซึ่งทำให้มีปัญหา พรรคภูมิใจไทยมีปัญหาเรื่องนี้มากโดยเฉพาะอย่างสาขาในภาคใต้เพราะส่วนใหญ่คนเขาเป็นสมาชิกของพรรคประชาธิปัตย์แต่เขาเปลี่ยนใจแล้วทีนี้ ถ้าจะให้เขาซึ่งเป็นชาวบ้านเป็นชาวสวนยางอยู่ที่นี่ไปยื่นใบลาออกที่สาขาพรรคประชาธิปัตย์ความจริงมันยุ่งยากมาก มันก็เป็นปัญหา ต้องได้รับความเห็นชอบด้วย เราคิดว่าชาวบ้านคนหนึ่งๆ บางทีจะออกไปตลาดที่มันก็ยุ่งยากใช้ไหมครับ...” (สัมภาษณ์ ศุภชัย ใจสมุทร 23 กรกฎาคม 2555)

“...ที่จริง การเมืองเป็นสิ่งดี แต่คนชอบมองการเมืองว่าทำไมการเมืองมันฟอนเฟะน่าปวดหัวอะไรอย่างนี้ ควรให้ความรู้แก่ประชาชนที่ถูกต้องแต่บางทีให้ความรู้ที่ไม่ถูกต้องแก่ประชาชน เขาก็รับไปผิดๆ การเมืองจริงๆต้องเสียสละ...” (สัมภาษณ์ เพียรเพชร ศรีอุทิศ 4 กรกฎาคม 2555)

“คือ เราจะทำอย่างไรให้เขาเข้าใจ เราทำทุกอย่างเพื่อประโยชน์สุขของสมาชิกของประชาชน ทำอย่างไรจึงจะให้กต.ตรังเข้าใจเรา เอ้อ! ให้รู้ว่าเราทำอะไร คือ การเมือง เราทำชัดเจน ทุกคนรู้หน้าที่พลเมืองใช่ไหมแล้วก็รู้บทบาทหน้าที่ของตนเอง” (สัมภาษณ์ เสรี ทองพันธุ์ 19 มิถุนายน 2555)

“คือ อยากให้สาขาพรรคจัดอบรมเรื่องการเมืองให้สมาชิกและประชาชนทั่วไปได้รับรู้ว่าการเมืองเป็นอย่างไร...แจ้งสมาชิกให้ทราบว่าตอนนี้เป็นอย่างไง ถึงไหนแล้ว...” (สัมภาษณ์ กฤษณา จันทร์ตา 6 กรกฎาคม 2555)

“ควรจัดอบรมสมาชิกพรรคให้มีความรู้เรื่องการเมืองในปัจจุบันให้มากขึ้น” (สัมภาษณ์ นงคินุช แซ่ลี่ 6 กรกฎาคม 2555)

“พรรคแม่ต้องให้ความสำคัญกับสาขาพรรคไม่ใช่ตั้งขึ้นมาแล้วก็ปล่อยทิ้งไปตามยถากรรม ตั้งมาแล้วก็ต้องให้ความสำคัญให้เงิน ให้ปัจจัยการบริหาร มีวัสดุอุปกรณ์ให้เขา พรรคแม่ต้องส่งเสริมให้สมาชิกได้ลงสมัครในทุกระดับ คือ หมายถึง สมัครส.ส.หรือถ้าจะส่งเสริมระดับท้องถิ่นก็ส่งเสริมด้วย...” (สัมภาษณ์ สติชัย ศรีสุพัฒน์วงศ์ 12 กรกฎาคม 2555)

“พรรคสำนักงานใหญ่ควรทำความเข้าใจในเรื่องการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองแก่สาขาพรรคให้มากโดยเฉพาะแก่บุคลากรของสาขาพรรคเพื่อให้การทำงานราบรื่น ไม่มีอุปสรรค” (สัมภาษณ์ โชคดี ด้วงแป้น 12 เมษายน 2555)

“เวลามีการประชุมใหญ่ สาขาพรรคต้องให้ส.ส.ในพื้นที่มาร่วมประชุมด้วย ทั้งส่วนรัฐบาล พรรคสำนักงานใหญ่และกต.จะต้องส่งเสริมให้สาขาพรรคมีความเป็นสถาบันทางการเมืองให้ได้...” (สัมภาษณ์ พ.ต.ท.หญิงทัศนมัน ดิษเจริญ 3 กรกฎาคม 2555)

จากประเด็นต่างๆที่กล่าวมาทั้งหมดในข้างต้นสามารถสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ตารางที่ 4.1 สรุปประเด็นการก่อตั้งสาขาพรรคการเมืองไทย

ประเด็น	สาขาพรรค ประชาธิปัตย์	สาขาพรรค ภูมิใจไทย	สาขาพรรค เพื่อฟ้าดิน	สาขาพรรค มาตุภูมิ
ความเป็นมา	มาจาก ส.ส. ในพื้นที่	มาจากบุคคล ระดับแกนนำ ของพรรค	มาจากสมาชิก ที่เห็นความ สำคัญใน นโยบายพรรค	มาจากหัวหน้า พรรค/สมาชิก พรรคที่อยากจะ “เล่นการเมือง”
เหตุผลของ การก่อตั้ง สาขาพรรค	เพื่อพัฒนาสาขา และพรรคให้ เข้มแข็ง	-เพื่อให้ถูกต้อง ตามกฎหมาย -เพราะเป็น ส.ส.ในพื้นที่	เพื่อทำประโยชน์ แก่ประชาชน สังคมและ ประเทศชาติ	-เพื่อให้ถูกต้อง ตามกฎหมาย -รักษาพรรคใหญ่ไว้
สาเหตุที่เข้า ร่วมงาน การเมือง กับพรรค	-เป็นพรรคที่ มั่นคง ยาวนาน -ส่งเสริมสถาบัน -ชอบตัวบุคคล -มีอุดมการณ์ -เล่นการเมือง อย่างสร้างสรรค์	-ชอบนโยบาย -รู้จักกันเป็น การส่วนตัว -ร่วมแก้ปัญหา บ้านเมือง -อยู่ในแวดวง การเมืองมานาน	มีความศรัทธา ในนโยบายและ อุดมการณ์พรรค	-ชอบนโยบายและ หัวหน้าพรรค -รู้จักกับแกนนำ ของพรรค
ปัจจัยสำคัญ ในการก่อตั้ง สาขาพรรค	อาศัยปัจจัยหลายๆ อย่างประกอบกัน เช่น สมาชิกพรรค, ผู้สนับสนุน, เงินทุน, นโยบาย, กฎหมาย เป็นต้น	-ปัจจัยทางบวก คือความนิยมใน พรรคของ ประชาชนใน พื้นที่ -ปัจจัยทางลบคือ การที่ประชาชน ในพื้นที่นิยมพรรค ประชาธิปัตย์	การได้รับความ สนับสนุนจาก พรรคใหญ่และ ชุมชน	-นโยบาย -อุดมการณ์ -ข้อบังคับพรรค

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ประเด็น	สาขาพรรค ประชาธิปไตย	สาขาพรรค ภูมิใจไทย	สาขาพรรค เพื่อฟ้าดิน	สาขาพรรค มาตุภูมิ
บทบาทใน การก่อตั้ง สาขาพรรค	-สรรหาคณะเป็น กรรมการสาขา -หาสมาชิกพรรค -หาผู้สนับสนุน -จัดประชุม	-สรรหาคณะเป็น กรรมการสาขา -หาสมาชิก -จัดประชุม	-หาสมาชิก -ร่วมประชุม -ร่วมปรึกษา -จัดประชุม	-หาสมาชิก -จัดประชุม -สรรหาคณะ เป็นกรรมการสาขา -เชิญ กกต.มาร่วม สังเกตการณ์
ที่มาของ ค่าใช้จ่าย ในการ ก่อตั้ง สาขา	ส่วนหนึ่งได้รับ การสนับสนุน จากส.ส.ใน พื้นที่ อีกส่วน หนึ่งกรรมการ สาขาช่วยกัน	พรรคใหญ่ แต่ถ้าไม่พอ กรรมการสาขา ช่วยกันออก	พรรคใหญ่ และชุมชน	กรรมการสาขา ช่วยกันหรือลงขัน กันรวมทั้งการ ช่วยเหลือจาก พรรคใหญ่
ความช่วยเหลือ จาก พรรคใหญ่	พรรคใหญ่ ไม่ได้ให้การ ช่วยเหลือหรือ ให้การสนับสนุน	พรรคใหญ่ให้ การช่วยเหลือ ตามระเบียบ ที่กำหนด	พรรคใหญ่ให้ การช่วยเหลือ และให้การ สนับสนุน	พรรคใหญ่ให้ การช่วยเหลือ และให้การ สนับสนุน

ตารางที่ 4.2 สรุปประเด็นการดำเนินบทบาททางการเมืองของสาขาพรรคการเมืองไทย

บทบาททางการเมือง	สาขาพรรค ประชาธิปัตย์	สาขาพรรค ภูมิใจไทย	สาขาพรรค เพื่อฟ้าดิน	สาขาพรรค มาตุภูมิ
การรับและสรรหาบุคคลเข้าเป็นสมาชิกพรรค	สาขาได้ดำเนินการตามบทบาทนี้	สาขาส่วนใหญ่ได้ดำเนินการตามบทบาทนี้ แต่มีบางสาขาไม่ได้ดำเนินการหาสมาชิกเพิ่มหลังจากก่อตั้งสาขาพรรคแล้ว	สาขาได้ดำเนินการตามบทบาทนี้	สาขาส่วนใหญ่ไม่ได้ดำเนินการหาสมาชิกเพิ่มหลังจากก่อตั้งสาขาพรรคแล้ว
การให้ความรู้ทางการเมืองแก่สมาชิกพรรคและประชาชนทั่วไป	สาขาได้ดำเนินการตามบทบาทนี้	สาขาได้ดำเนินการตามบทบาทนี้	สาขาได้ดำเนินการตามบทบาทนี้	สาขาส่วนใหญ่ได้ดำเนินการตามบทบาทนี้ เฉพาะในวันประชุมใหญ่สามัญประจำปี สาขาพรรคและส่งสมาชิกเข้าร่วมอบรมกับกกด.
การรับฟังปัญหาความเดือดร้อนจากสมาชิกพรรคและประชาชนทั่วไป	สาขาได้ดำเนินการตามบทบาทนี้	สาขาได้ดำเนินการตามบทบาทนี้	สาขาได้ดำเนินการตามบทบาทนี้	สาขาส่วนใหญ่ได้ดำเนินการตามบทบาทนี้ เฉพาะในวันที่มีการจัดประชุมใหญ่สามัญประจำปี สาขาพรรค ส่วนในวันปกติสาขาไม่ได้ดำเนินการ

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

บทบาททาง การเมือง	สาขาพรรค ประชาธิปัตย์	สาขาพรรค ภูมิใจไทย	สาขาพรรค เพื่อฟ้าดิน	สาขาพรรค มาตุภูมิ
การเป็นตัวเชื่อม ระหว่างพรรคกับ สมาชิกพรรคและ ประชาชนทั่วไป	สาขาได้ดำเนินการ ตามบทบาทนี้	สาขาได้ดำเนินการ ตามบทบาทนี้	สาขาได้ดำเนินการ ตามบทบาทนี้	การติดต่อของสาขา ส่วนใหญ่จะติดต่อกัน เป็นการส่วนตัว ระหว่างประธาน สาขากับผู้บริหาร พรรคส่วนการเป็น ตัวเชื่อมระหว่าง พรรคกับสมาชิก และประชาชน ทั่วไปนั้นยังไม่มี
การเผยแพร่ นโยบายและ กิจกรรม ของพรรค	สาขาได้ดำเนินการ ตามบทบาทนี้	สาขาได้ดำเนินการ ตามบทบาทนี้	สาขาได้ดำเนินการ ตามบทบาทนี้	สาขาพรรคส่วนใหญ่ ยังไม่ได้ ดำเนินการตาม บทบาทนี้ โดยจะ เน้นการประชุม ใหญ่สามัญประจำปี สาขาพรรคเพียง อย่างเดียว
การช่วยรณรงค์ หาเสียงให้กับ ผู้สมัครรับเลือก ตั้งของพรรค	สาขาได้ดำเนินการ ตามบทบาทนี้ โดยวิธีการ ที่หลากหลาย	สาขาได้ดำเนินการ ตามบทบาทนี้ โดยวิธีการ ที่หลากหลาย	สาขาได้ดำเนินการ ตามบทบาทนี้ โดยจะเน้น รณรงค์ให้สมาชิก ร่วมกัน “โหวตโน”	สาขาส่วนใหญ่ไม่ ได้ดำเนินการตาม บทบาทนี้เนื่อง จากไม่ได้ส่งผู้ สมัครลงแข่งขัน

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

บทบาททาง	สาขาพรรค	สาขาพรรค	สาขาพรรค	สาขาพรรค
การเมือง	ประชาธิปัตย์	ภูมิใจไทย	เพื่อฟ้าดิน	มาตุภูมิ
การพิจารณาคัด	มีบทบาทในการ	มีบทบาทในการ	มีบทบาทในการ	มีบทบาทในการ
เลือกตัวผู้สมัคร	จัดประชุมใหญ่	จัดประชุมใหญ่	จัดประชุมใหญ่	จัดประชุมใหญ่
รับเลือกตั้งใน	วิสามัญเพื่อให้	วิสามัญเพื่อให้	วิสามัญเพื่อให้	วิสามัญเพื่อให้
นามของพรรค	ความเห็นชอบ	ความเห็นชอบ	ความเห็นชอบ	ความเห็นชอบ
	ในการเสนอชื่อ	ในการเสนอชื่อ	ในการเสนอชื่อ	ในการเสนอชื่อ
	บุคคลที่เห็นสม	บุคคลที่เห็นสม	บุคคลที่เห็นสม	บุคคลที่เห็นสม
	ควรส่งลงสมัคร	ควรส่งลงสมัคร	ควรส่งลงสมัคร	ควรส่งลงสมัคร
	รับเลือกตั้งเพื่อ	รับเลือกตั้งเพื่อ	รับเลือกตั้งเพื่อ	รับเลือกตั้งเพื่อ
	ให้ทางพรรคใหญ่	ให้ทางพรรคใหญ่	ให้ทางพรรคใหญ่	ให้ทางพรรคใหญ่
	พิจารณาตาม	พิจารณาตาม	พิจารณาตาม	พิจารณาตาม
	ข้อบังคับพรรค	ข้อบังคับพรรค	ข้อบังคับพรรค	ข้อบังคับพรรค

ตารางที่ 4.3 สรุปประเด็นปัญหาภายในสาขาพรรคและปัญหภายนอกสาขาพรรค

ประเด็น	สาขาพรรค	สาขาพรรค	สาขาพรรค	สาขาพรรค
	ประชาธิปัตย์	ภูมิใจไทย	เพื่อฟ้าดิน	มาตุภูมิ
ปัญหาภายใน-งบประมาณไม่เพียง	พอในการดำเนินงาน	-พรรคใหญ่ไม่ได้	-หาเจ้าหน้าที่มา	-ไม่มีงบประมาณ
สาขาพรรค	-สรรหาคนที่พร้อม	อนุมัติเงินให้สาขา	ประจำสาขาแยก	ในการดำเนิน
	จะเป็นกรรมการ	ที่ทำเรื่องขอเบิกไป	เพราะทำงานฟรี	กิจกรรมเนื่องจาก
	สาขาพรรคยาก	-พรรคใหญ่ไม่มี	ไม่มีค่าจ้างให้	พรรคใหญ่ไม่ได้
	-กรรมการสาขา	การติดต่อ/ให้ความ	-ประธานสาขา	จัดสรรให้
	ไม่มีเวลาเข้าร่วม	ช่วยเหลือ/ประสาน	ไม่มีความรู้ใน	
	กิจกรรม	กับทางสาขาโดย	การใช้เครื่อง	
	-ค่าจ้างเจ้าหน้าที่-	เฉพาะสาขาที่ไม่มี	คอมพิวเตอร์	
		ส.ส.ในพื้นที่จะไม่-		

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ประเด็น	สาขาพรรค ประชาธิปัตย์	สาขาพรรค ภูมิใจไทย	สาขาพรรค เพื่อฟ้าดิน	สาขาพรรค มาตุภูมิ
-	ประจำสาขาน้อย ไม่เพียงพอแก่การ ครองชีพ	ได้รับการใส่ใจ -กรรมการสาขาไม่ ได้เข้าร่วมกิจกรรม -สาขาได้รับงบประมาณ น้อย ไม่เพียงพอในการ ดำเนินกิจกรรม	-	-
ปัญหา ภายนอก สาขาพรรค	กฎ ระเบียบ ประกาศ ของกกต.ที่ละเอียด เกินไปเป็นอุปสรรค สำคัญในการดำเนิน กิจกรรมของสาขา	-การที่ประชาชน ในพื้นที่ถูกครอบงำ จากพรรคประชาธิปัตย์ ที่ครองเสียงในพื้นที่ มานานจึงทำให้การ ดำเนินกิจกรรมของ สาขาถูกต่อต้านและ ไม่ได้รับความร่วมมือ จากประชาชน -กฎ ระเบียบของกกต. มุ่งเน้นการควบคุม ตรวจสอบสาขาพรรค มากกว่าการให้ความ สนับสนุน/ช่วยเหลือ สาขาพรรค	-ถูกข่มขู่ ถูกลอบวาง ระเบิดจาก ฝ่ายตรงข้าม -บริบททางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ของประชาชนใน พื้นที่ไม่เอื้อต่อการ ดำเนินกิจกรรมทาง การเมืองของสาขา	ถูกขัดขวางการ ดำเนินกิจกรรม ทางการเมืองจาก พรรคประชาธิปัตย์ ที่ครองเสียงใน พื้นที่มานาน

ตารางที่ 4.4 สรุปประเด็นข้อเสนอแนะในการก่อตั้งและบทบาททางการเมืองของสาขาพรรค

ประเด็น	สาขาพรรค ประชาธิปัตย์	สาขาพรรค ภูมิใจไทย	สาขาพรรค เพื่อฟ้าดิน	สาขาพรรค มาตุภูมิ
ข้อเสนอแนะ ในการก่อตั้ง สาขาพรรค	พรรคและกกต. ควรจะให้การ สนับสนุนปัจจัย ที่จำเป็น โดยเฉพาะ งบประมาณในการ ดำเนินการก่อตั้ง สาขาพรรค	ทางกกต.กลาง ควรจะจัดสรร งบประมาณมา ให้สาขาพรรค ให้มากกว่านี้	เจ้าหน้าที่ของ สาขาพรรคควร จะศึกษากฎ ประกาศ ระเบียบของกกต.ให้ เข้าใจเพื่อป้องกัน ความผิดพลาดที่ อาจจะเกิดขึ้น	สาขาพรรคควรจะมี ความพร้อมใน การจัดอบรมหรือ จัดประชุม
ข้อเสนอแนะ ในการดำเนิน บทบาททาง การเมืองของ สาขาพรรค	-ควรจัดสรรงบ ประมาณตาม ผลงานของสาขา -ควรเพิ่มค่าจ้าง ให้เจ้าหน้าที่ สาขาพรรค	-พรรคและกกต. ควรจะจัดสรร เงินสนับสนุน ให้สาขาพรรค อย่างถูกต้องตาม ความเป็นจริง -ควรจะถือเอาการ สมัครเป็นสมาชิก ของพรรคการเมือง ล่าสุดเป็นการแสดง เจตจำนงว่าได้เปลี่ยน มาเป็นสมาชิกพรรค ใหม่แล้วโดยไม่ต้อง ไปเขียนใบลาออกจาก พรรคการเมืองเดิม	-ควรจะให้ความรู้ ทางการเมืองที่ถูกต้อง แก่ประชาชน -อยากให้ทางกกต. มีความเข้าใจสาขา ว่ากิจกรรมที่สาขา พรรคทำอยู่คืองาน การเมืองทั้งสิ้น	สาขาควรมีการจัด อบรมให้ความรู้ ทางการเมืองให้ มากขึ้น

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ประเด็น	สมาชิกพรรค	คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.)
ข้อเสนอแนะ ในการก่อตั้ง สาขาพรรค	- อยากให้ทาง กกต.กลางจัดสรร งบประมาณมาให้สาขาพรรคให้ มากกว่าเดิม - อยู่ที่ความตั้งใจและความอดทน ของผู้ที่จะทำงาน ก่อนที่จะทำงาน ตรงนี้ต้องเป็นที่พึงของตนเองให้ ได้ก่อนแล้วจึงจะไปเป็นที่พึงของ คนอื่น	พรรคการเมืองควรมหาสมาชิกให้ครบ 5,000 คนและก่อตั้งสาขาพรรคให้ ครบ 4 สาขาก่อนแล้วจึงค่อยยื่นจด แจ้งจัดตั้งพรรคการเมืองต่อนาย ทะเบียนต่อไป
ข้อเสนอแนะ ในการดำเนิน บทบาททาง การเมืองของ สาขาพรรค	- สาขาพรรคควรจัดอบรมเรื่อง การเมืองให้สมาชิกและประชาชน ทั่วไปได้รับรู้ - อยากให้ส่วนราชการ คณะกรรมการ การเลือกตั้งมาดูแลเรื่องค่าใช้จ่าย การ ใช้จ่ายของพรรคสำนักงานใหญ่และ สาขาพรรค - สมาชิกของสาขาพรรคควรจะเข้า ร่วมรับฟังการจัดอบรม/เสวนาของ สาขาพรรค	- พรรคสำนักงานใหญ่จะต้องให้ความสำคัญ สำคัญและให้ความสำคัญสนับสนุนแก่ สาขาพรรคอย่างต่อเนื่อง - พรรคสำนักงานใหญ่ควรทำความเข้าใจการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองแก่สาขาพรรคให้มากขึ้น - ส่งเสริมสาขาพรรคให้มีความเป็น สถาบันทางการเมือง - เวลาที่มีการประชุมใหญ่สาขาพรรค ต้องให้ส.ส. ในพื้นที่เข้าร่วมประชุม ด้วย